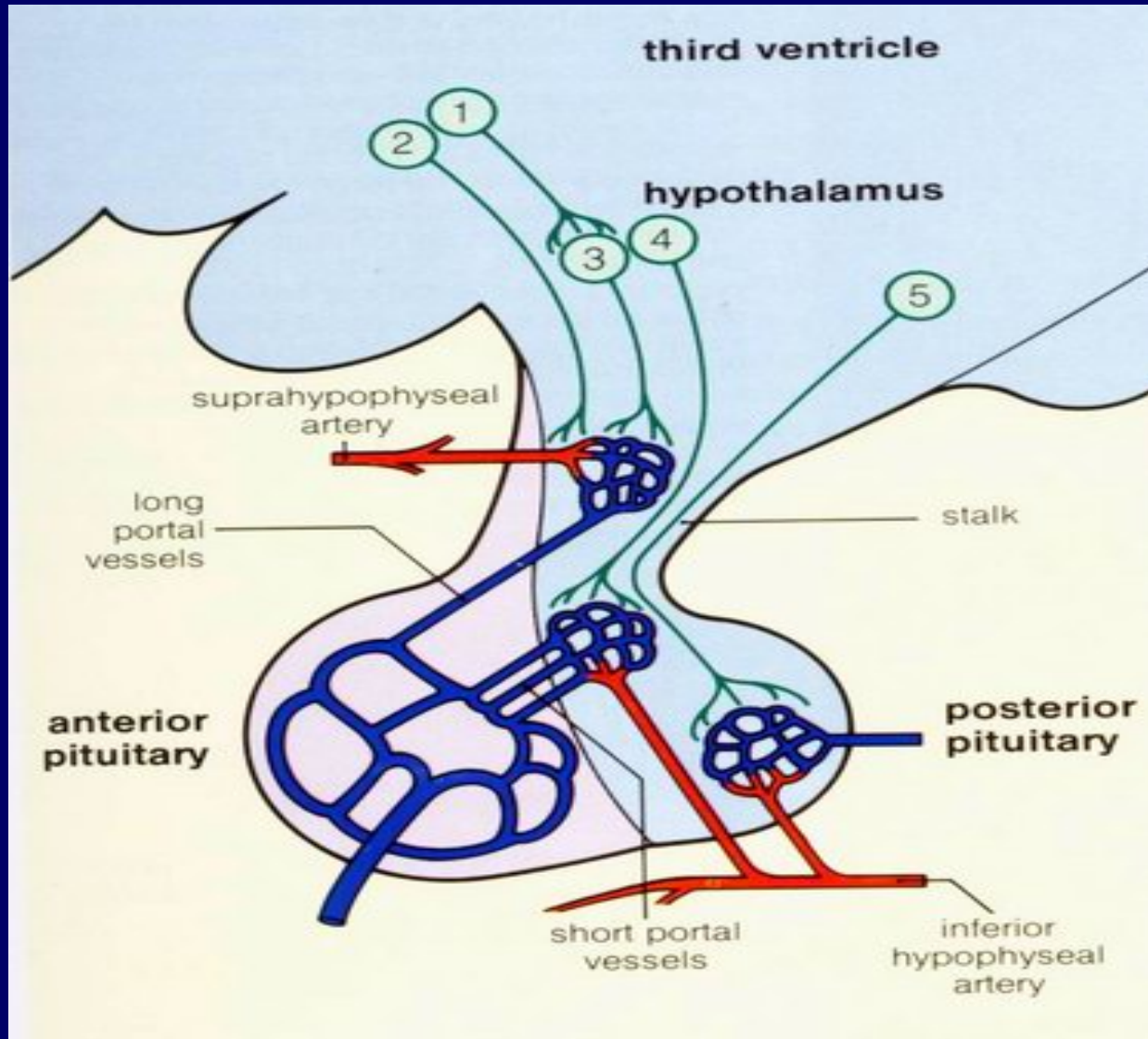
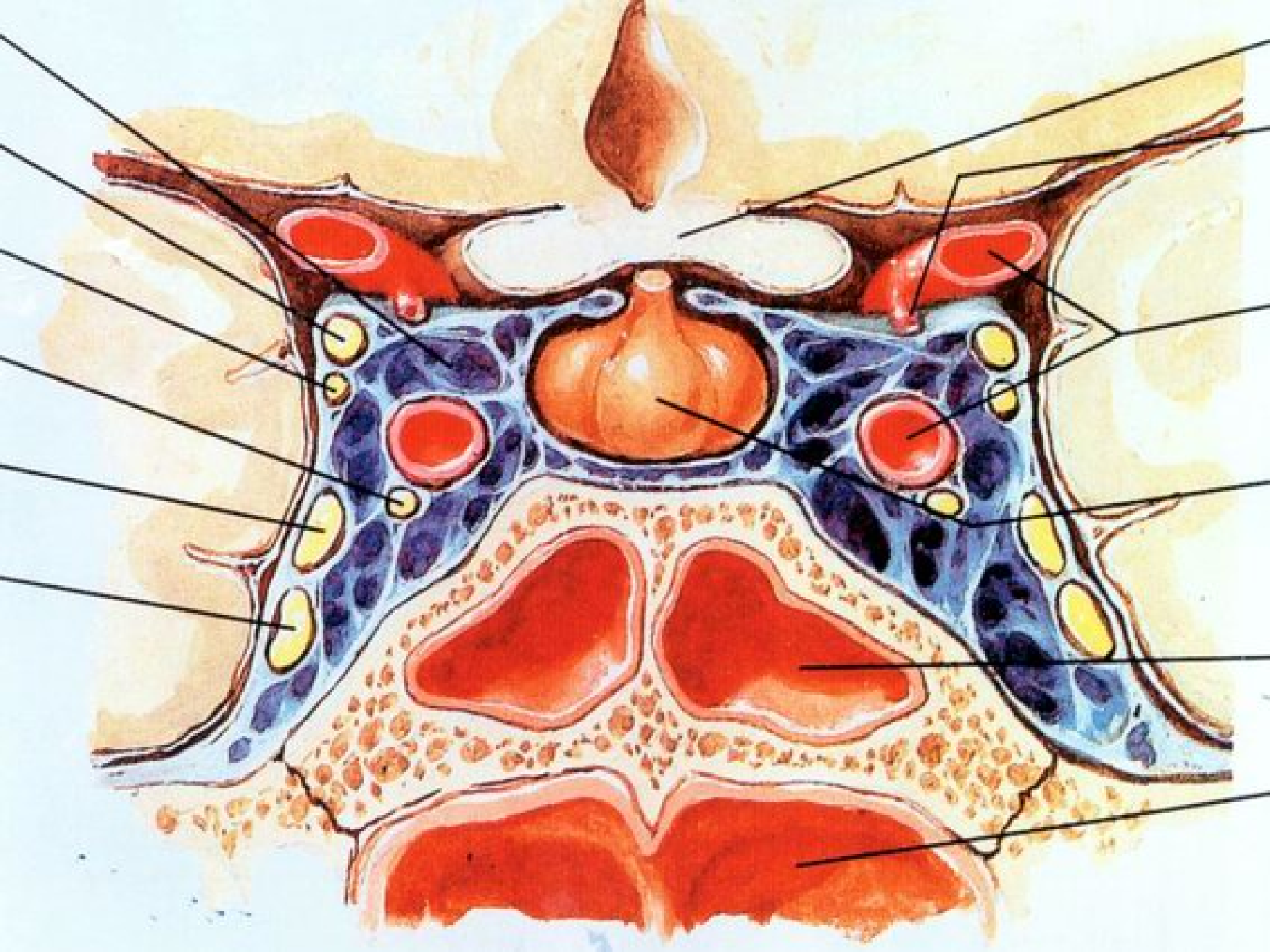

**ΑΔΕΝΩΜΑΤΑ ΥΠΟΦΥΣΕΩΣ
ΥΠΟΦΥΣΙΑΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ
ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΥΠΟΘΑΛΑΜΟΥ**

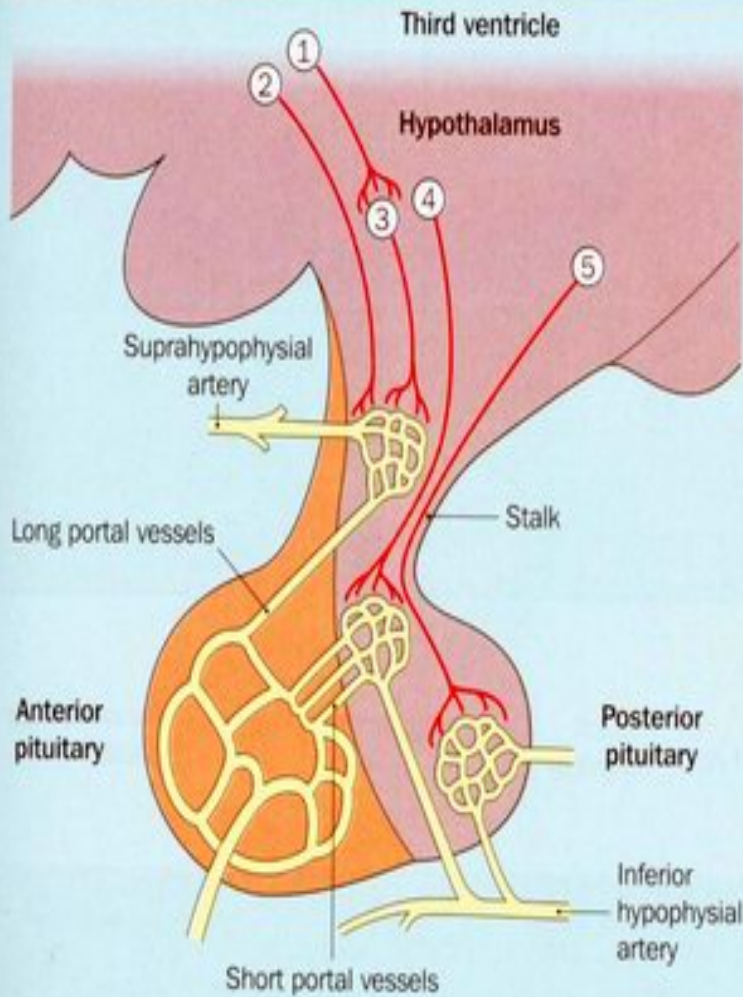
**Καλτσάς Γρηγόριος
Ενδοκρινολόγος**

Ανατομία υποφύσεως-υποθαλάμου

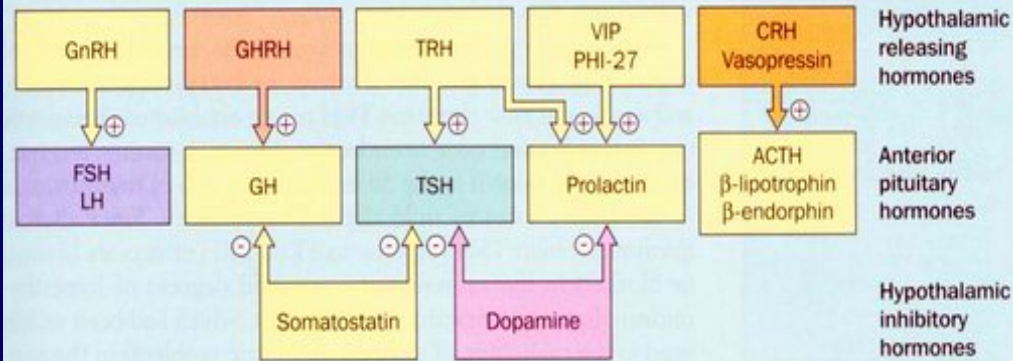

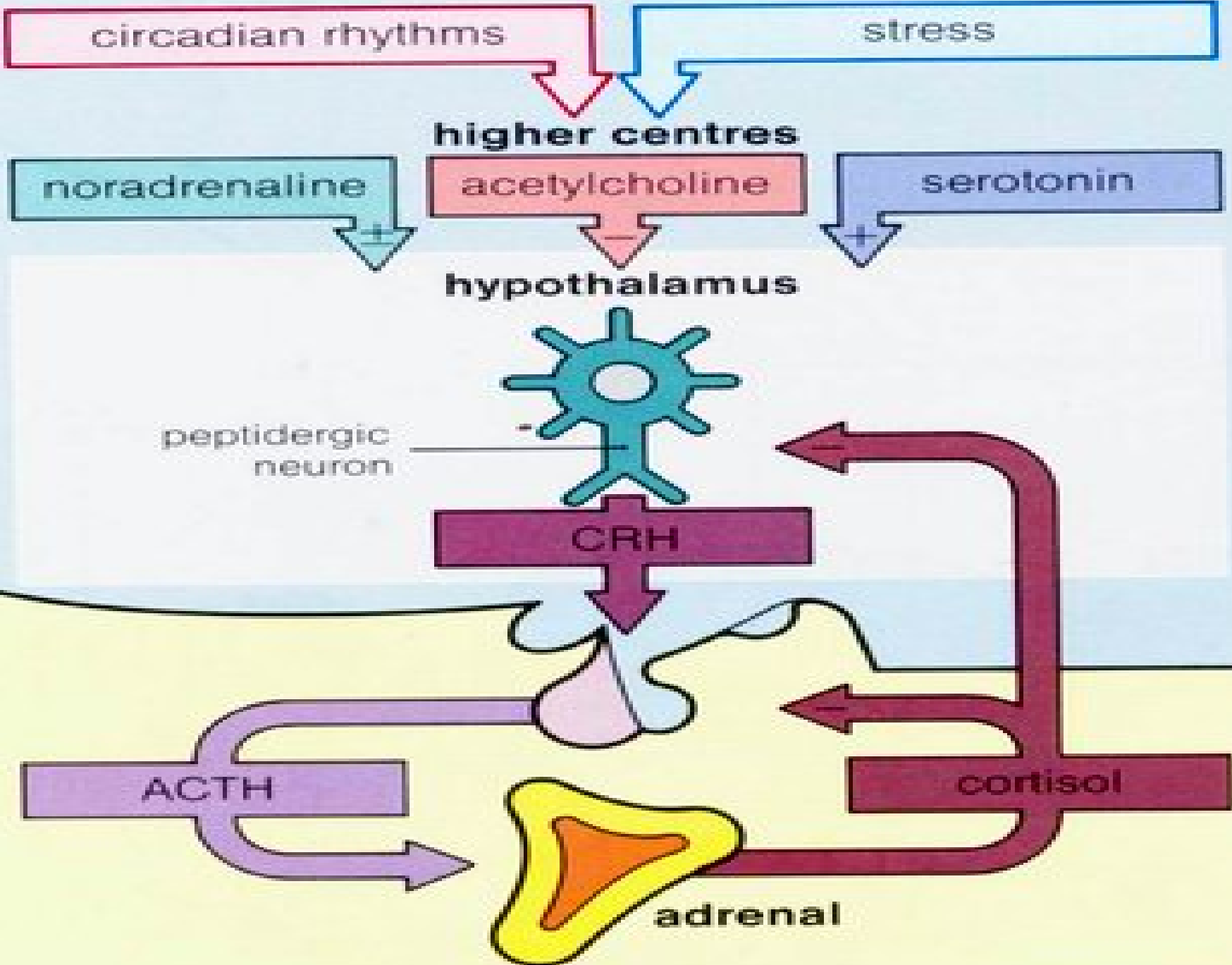
Hypothalamo-pituitary regulatory system

Υποθαλαμικοί και άλλοι τροποποιητικοί παράγοντες και συστήματα παλλίνδρομης ρύθμισης

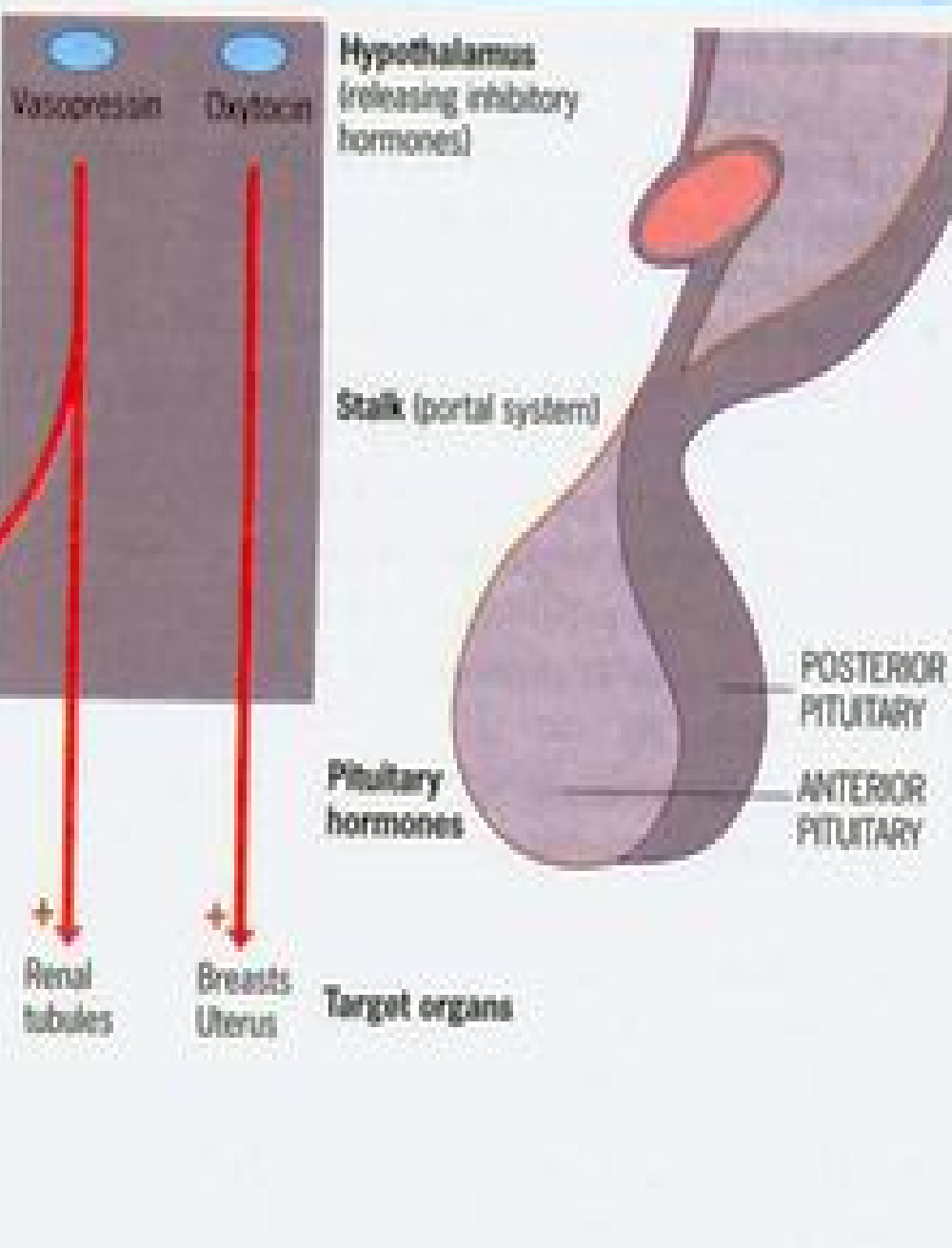
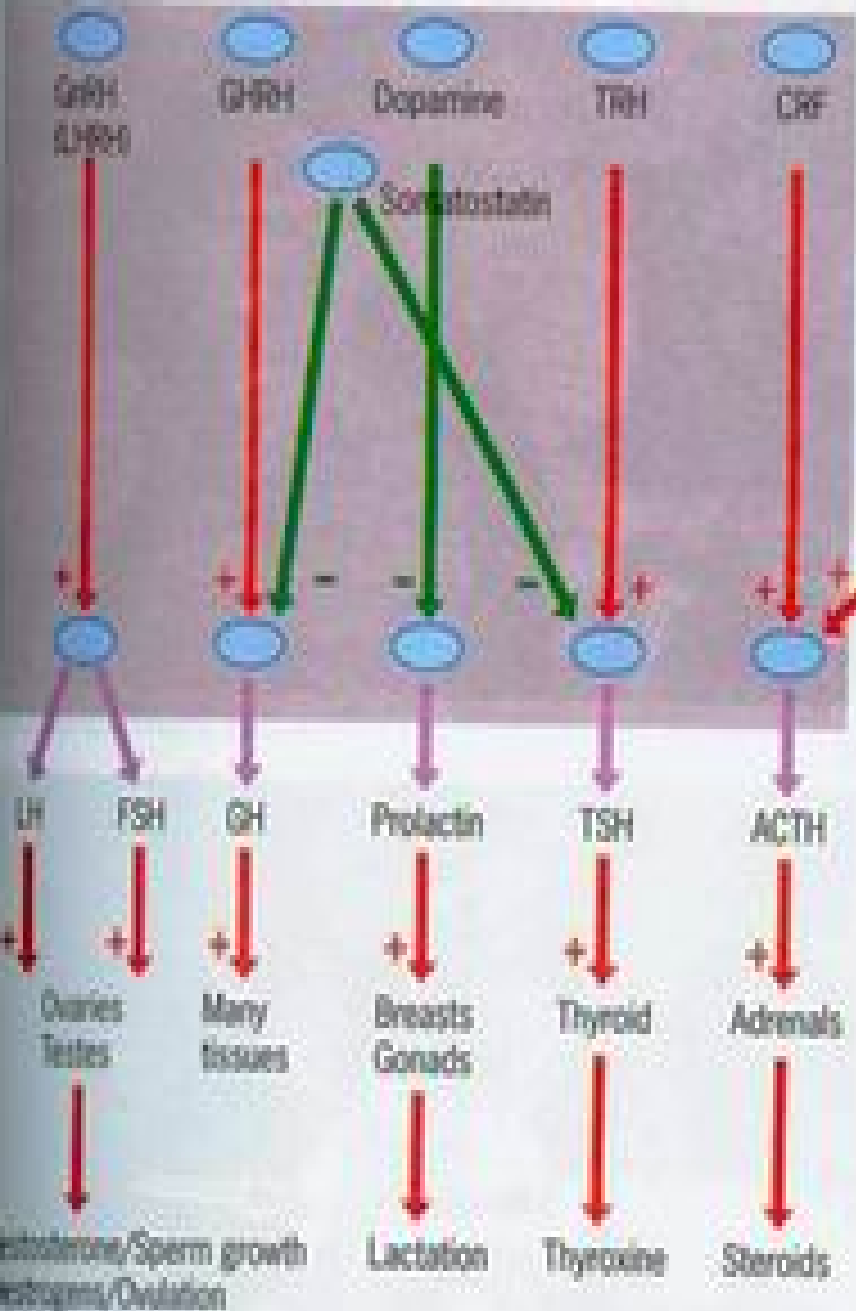
Hormones in the anterior pituitary and the hypothalamus

Anterior pituitary

Posterior pituitary

Hypothalamus (releasing inhibitory hormones)

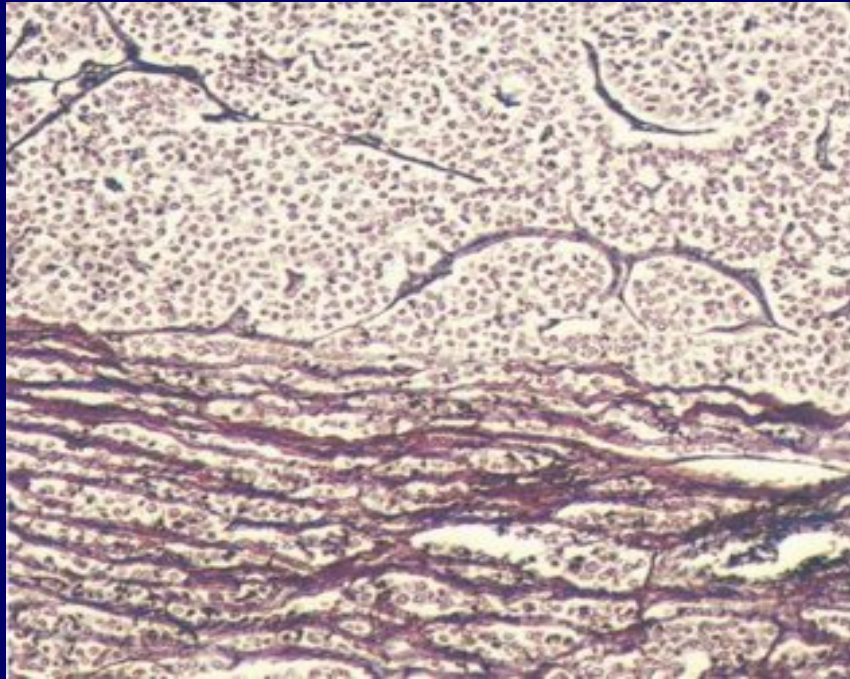
Stalk (portal system)

Pituitary hormones

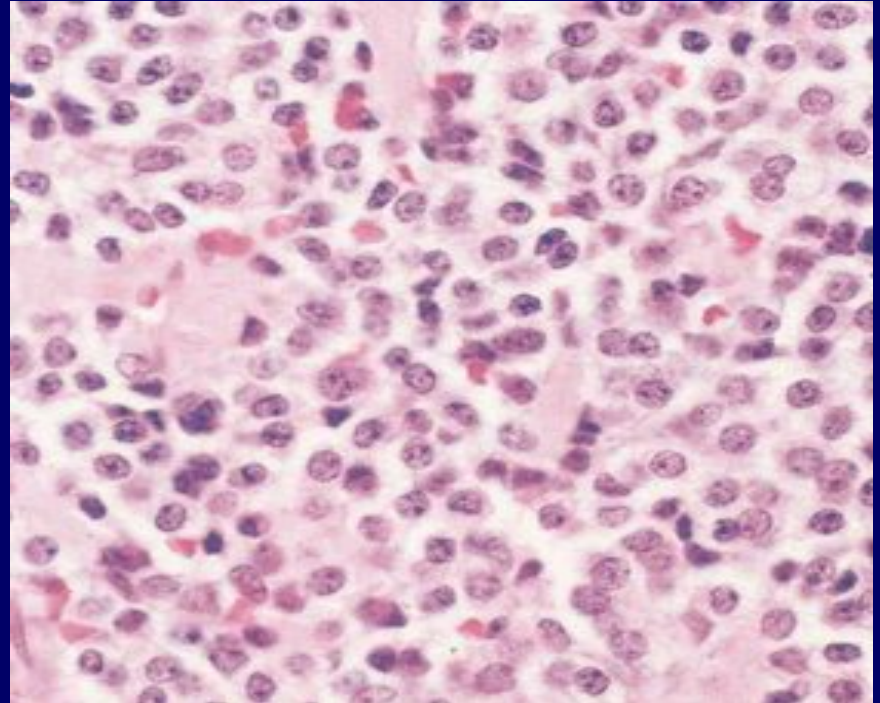
Target organs

POSTERIOR PITUITARY
ANTERIOR PITUITARY

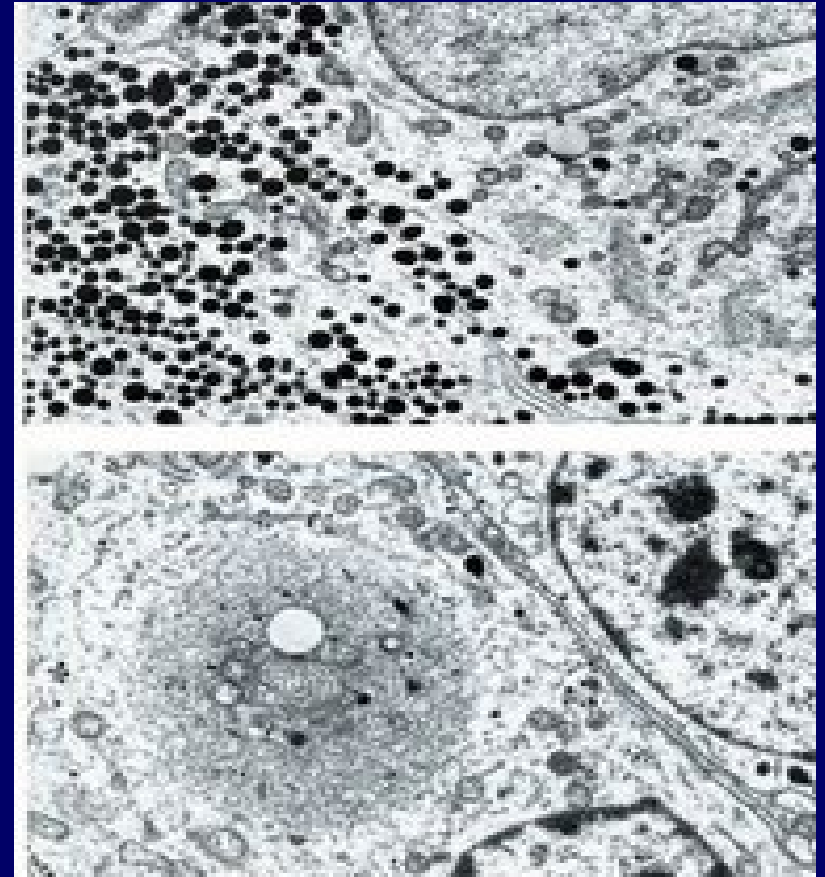
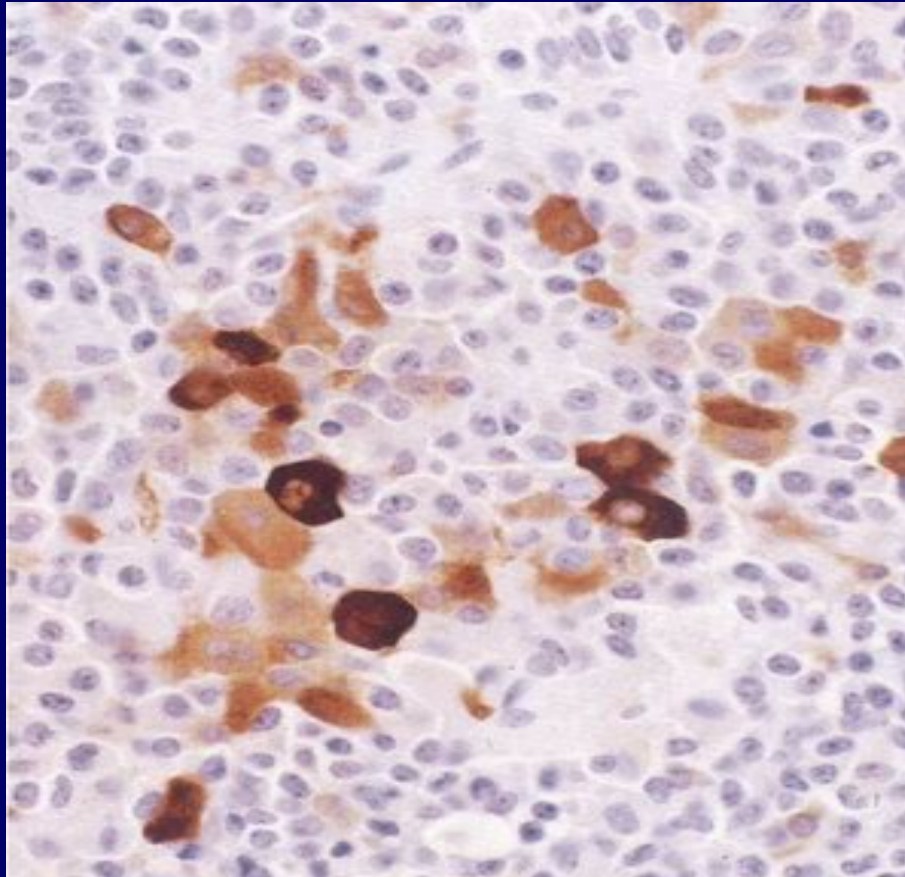
Ιστολογική διάγνωση αδενωμάτων υποφύσεως

Reticulin staining

H & E stain

Ανοσοιστοχημεία

Μη ειδικοί (γενικοί) δείκτες – Χρωμογρανίνη Α
Ειδικοί δείκτες – Χαρακτηριστικοί επιμέρους
Κυττάρου και ορμόνης που παράγει

Ηλεκτρονικό μικροσκόπιο
Κατάδειξη εκκριτικών κυστιδίων

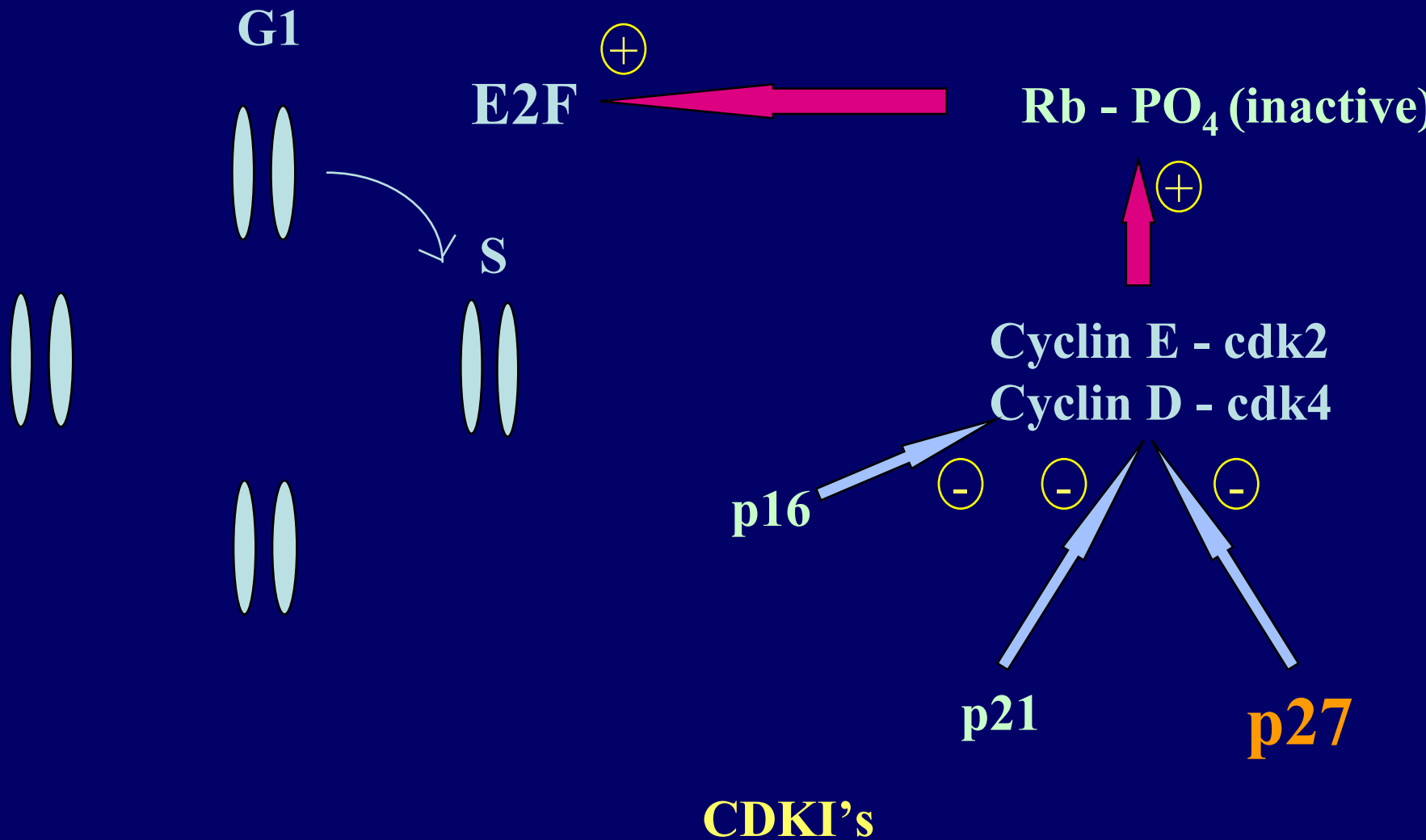
TABLE 1. Immunohistochemical classification of pituitary adenomas

Major component	Other reactivities
GH-PRL-TSH family	Pit-1
GH cell adenomas	α -Subunit
GH cell adenomas with fibrous bodies	Keratin whorls
GH and PRL cell (mammotroph) adenomas	α -Subunit, ER
PRL cell adenomas	ER
PRL cell adenomas with GH reactivity	ER
TSH cell adenomas (β -TSH and α -subunit)	?TEF
GH-, PRL-, and TSH-producing adenomas	ER, ?TEF
ACTH family	?CUTE(NeuroD1/ beta2)
ACTH cell adenomas	Keratins
Gonadotropin family	SF-1, ER
FSH/LH cell adenomas (β -subunits and α -subunit)	
Unclassified adenomas	
Unusual plurihormonal adenomas	
Hormone-negative adenomas	

ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΓΟΝΙΔΙΑ (CANDIDATE GENES)

- **Ενεργοποιητικές μεταλλάξεις υποδοχέων που διεγείρουν τις κυτταρικές λειτουργίες**
- **Ανωμαλίες στο σύστημα παλίνδρομης αλληλορύθμισης σε υποδοχείς/ένζυμα**
- **Τροποποιήσεις στο μηχανισμό ελέγχου του κυτταρικού κύκλου**

CONTROL OF THE CELL CYCLE

Γονίδια υπεισέρχονται στη παθογένεση όγκων υποφύσεων

- Γονίδια εξασκούν έλεγχο κυτταρικού κύκλου (Rb-gene, CKD, CKDI [p27])
- PTTG (pituitary tumour transforming gene) – separin (cohesin) / securin – διατήρηση ευπλοϊδικού αριθμού κυττάρων
- P₅₃ family (p53,63,73)
- PPAR-γ (peroxisome proliferator activator receptor)
- Kluppel-like factor 6 (KLF-6)

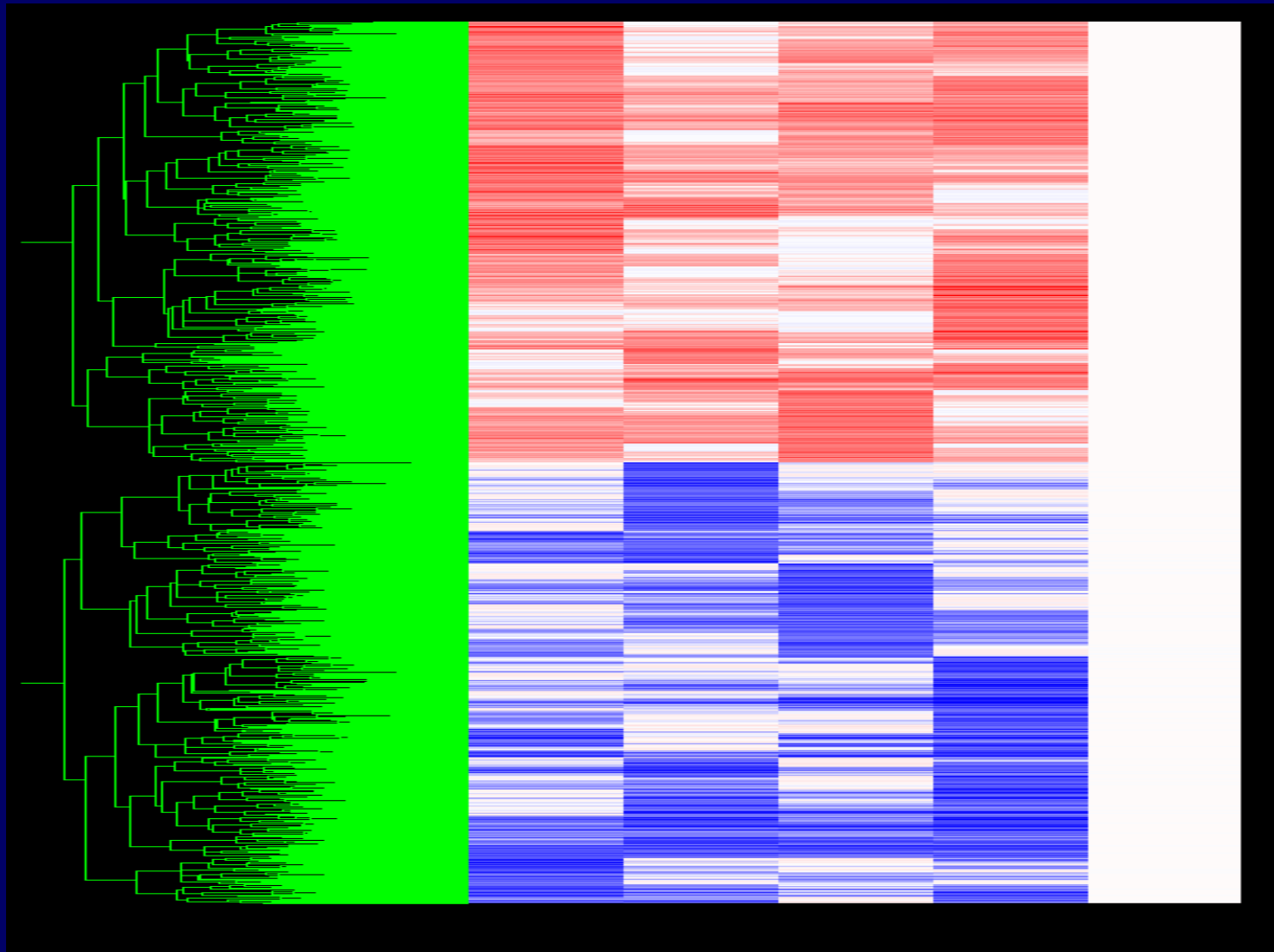
Γονίδια που ενέχονται στο σχηματισμό όγκων υποφύσεως, μηχανισμοί δράσης

Γονίδιο	Πρωτεΐνη	Τύπος όγκου	Μηχανισμός υπερέκφρασης ή απενεργοποίησης γονιδίων	Έκφραση -λειτουργίας
<i>Gsp</i>	GNAS	40% GH αδενωμάτων McCune Albright	Σημειακή μετάλλαξη	Αύξηση ενδοκυττάριου σήματος, ↑ cAMP
<i>PTTG1</i>	PTTG	Σχεδόν όλοι οι όγκοι υποφύσεως	?	Διαταραχή κυτταρικού κύκλου, διαχωρισμός χρωματίδων
<i>Hst</i>	FGF4	Ευμεγέθη προλακτινώματα	?	Αγγειογένεση
<i>CREB</i>		GH αδενωμάτων	Υπερέκφραση <i>gsp</i>	
<i>H-ras</i>	Ras	Καρκινώματα υποφύσεως	Σημειακή μετάλλαξη, υπερλειτουργία	Αύξηση ενδοκυττάριου σήματος
Απενεργοποίηση				
<i>MEN 1</i>	Menin		11q13 LOH	Ογκοανασταλτική δράση στον πυρήνα, σημειακές μεταλλάξεις
<i>13q14</i>	RB?	Επιθετικοί όγκοι	13q14 LOH	Διάφορου βαθμού απώλεια δράσης πρωτεΐνης Rb, διαταραχή κυτταρικού κύκλου
<i>CDKN2A</i>	p16	Σχεδόν όλοι οι όγκοι υποφύσεως	Μεθυλίωση γονιδίου και αδρανοποίηση p16, Rb φωσφορυλίωση και ενεργοποίηση κυτταρικού κύκλου	Διαταραχή κυτταρικού κύκλου
<i>CIP1/KIP1</i>	p27	Διαγονιδιακά ποντίκια	Μεθυλίωση γονιδίου και αδρανοποίηση p27	Απουσία αναστολής cyclins

Affymetrix array of grouped pituitary tumours (n=5)
compared to normal pituitary

**Over
expressed**

**Under
expressed**

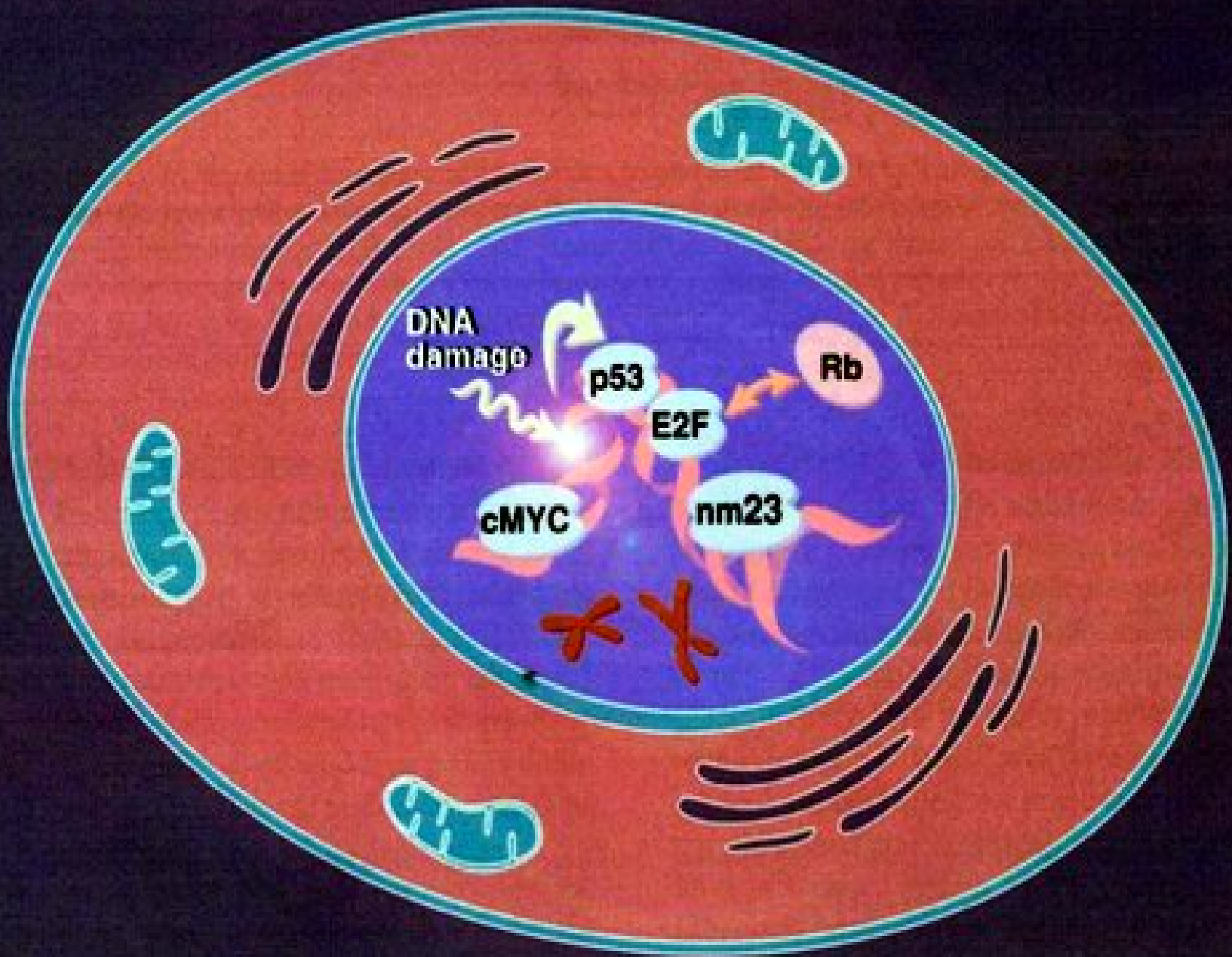
ACTH

GH

PRL

NFPA

Normal

DNA
damago

p53

Rb

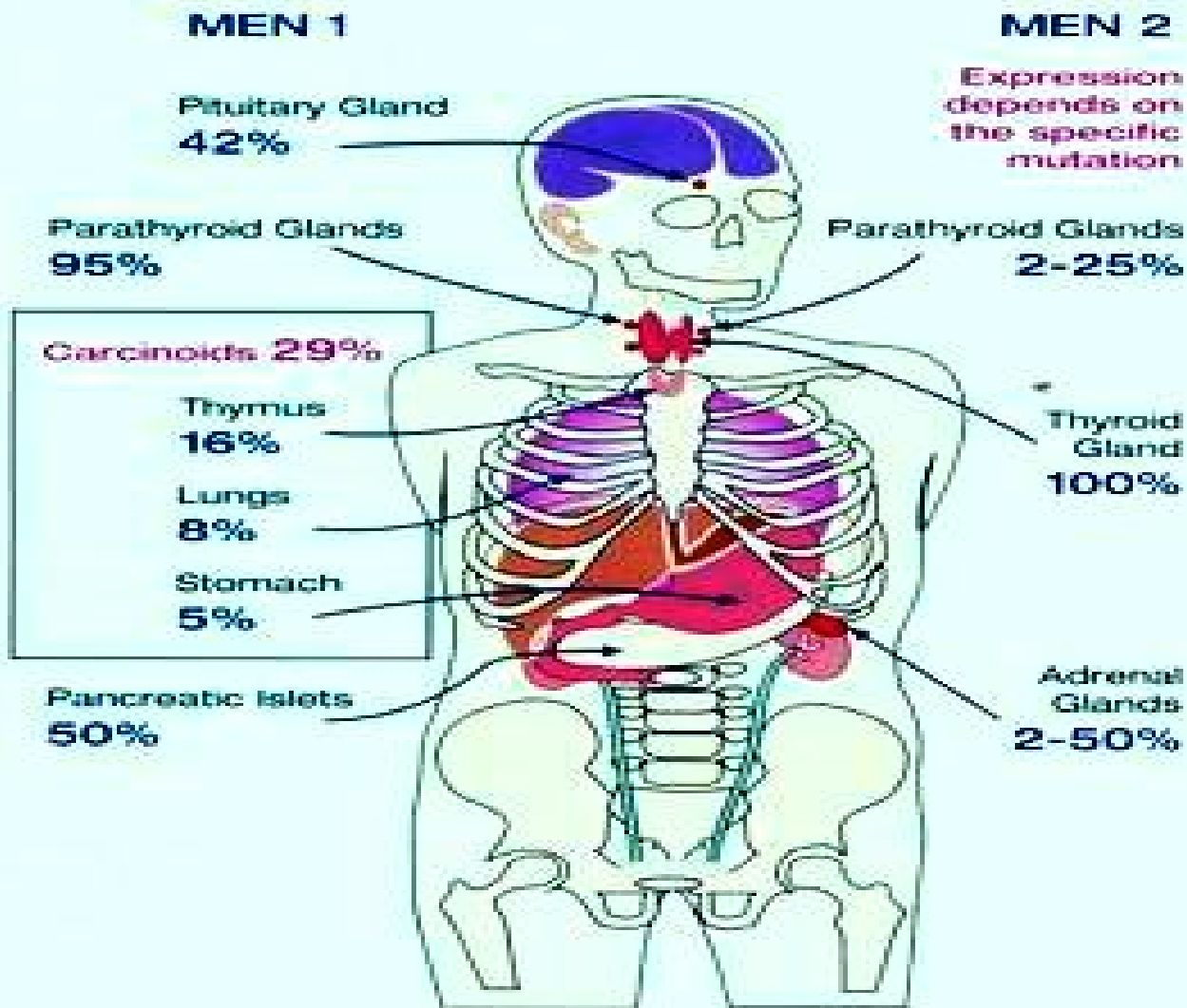
E2F

cMYC

nm23

FIGURE 1:

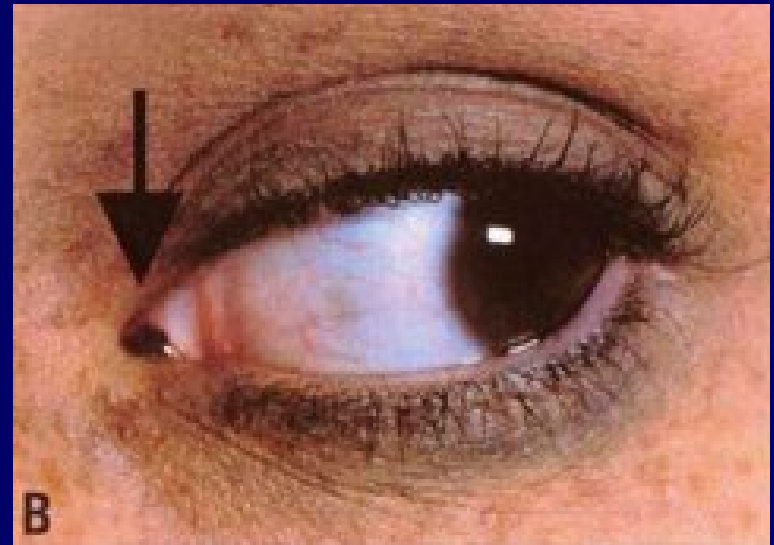
ORGANS AFFECTED IN PATIENTS WITH MEN SYNDROMES

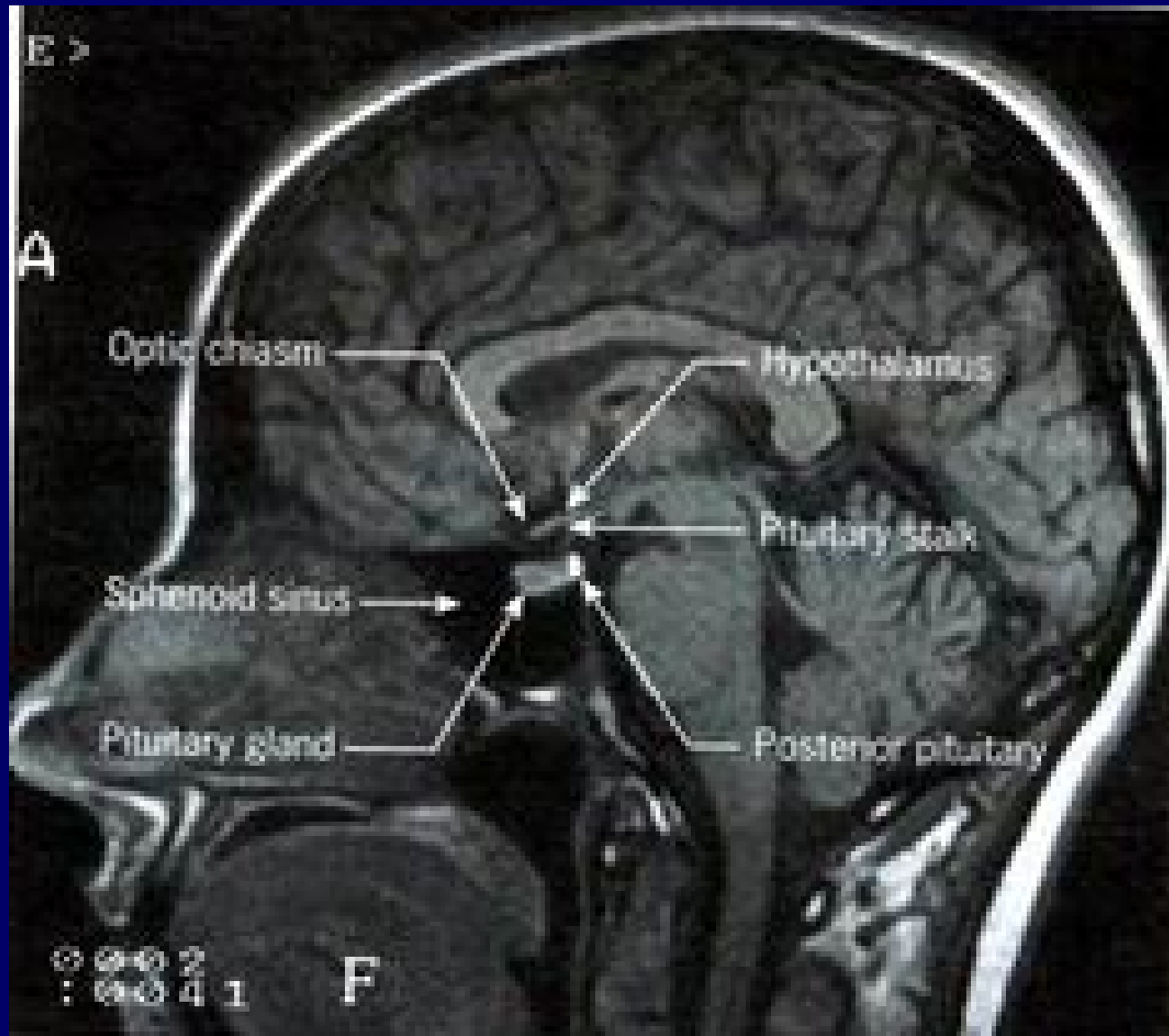

Carney's Complex

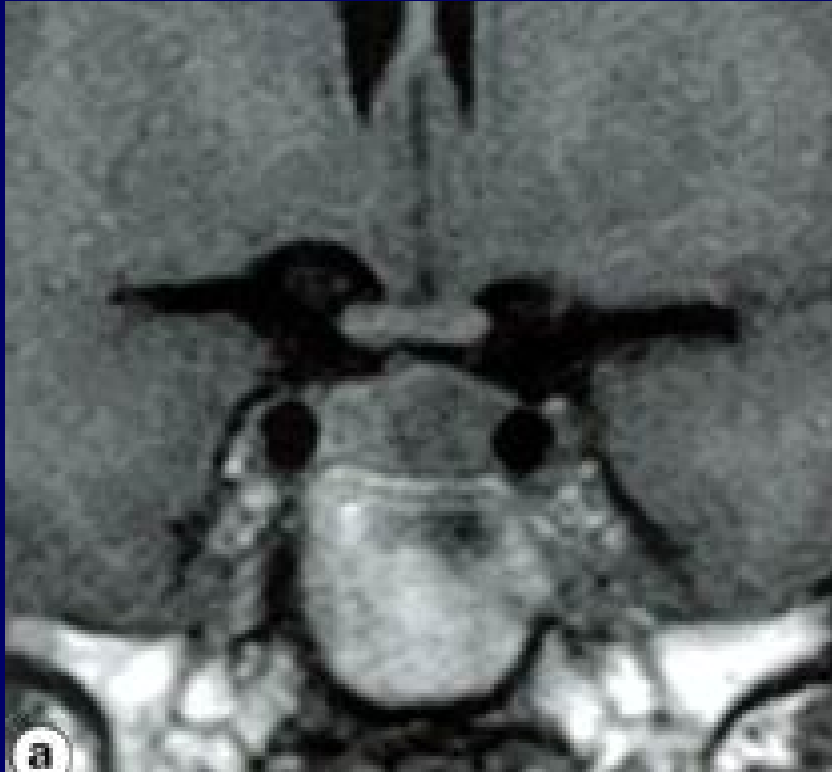
- Μυξώματα
μυοκαρδίου και
υποδόρια μυξώματα
- Υπέρχρωση δέρματος
- Αδενώματα και
υπερλειτουργία
ενδοκρινών αδένων
- (σ. Cushing, αδένωμα
GH, όγκοι
θυρεοειδούς)

Φυσιολογική απεικόνιση MRI

Μικροαδένωμα Υποφύσεως

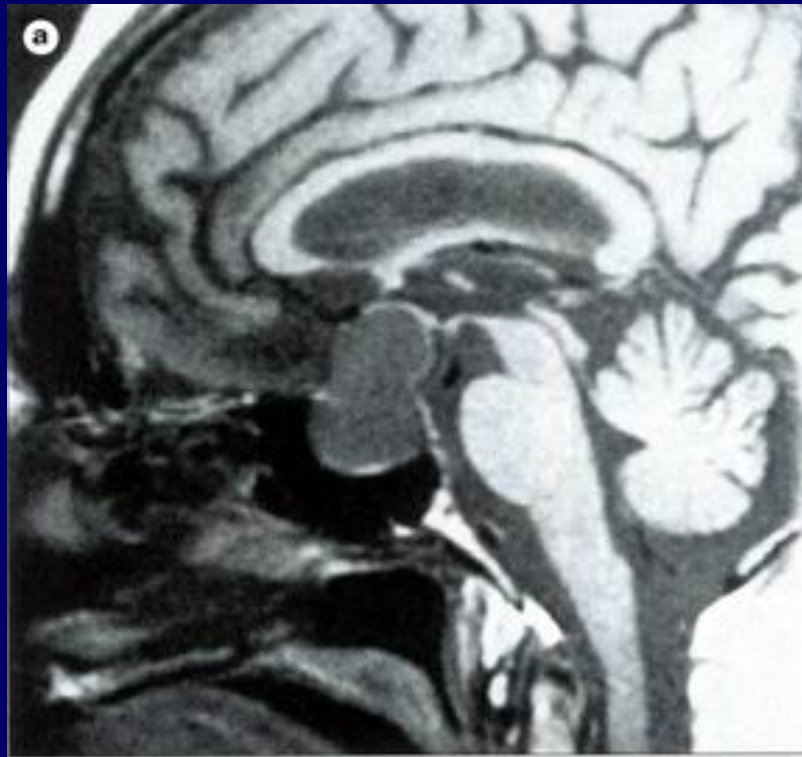

T1 ακολουθία MRI υποφύσεως χωρίς χορήγηση σκιαγραφικού

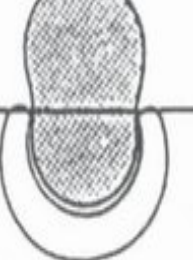
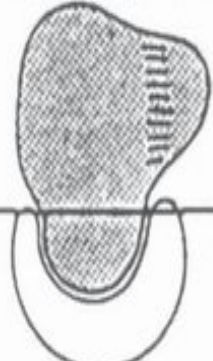
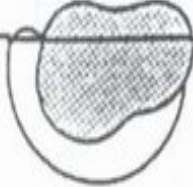

T1 ακολουθία MRI υποφύσεως μετά χορήγηση σκιαγραφικού

Μακροαδένωμα Υποφύσεως

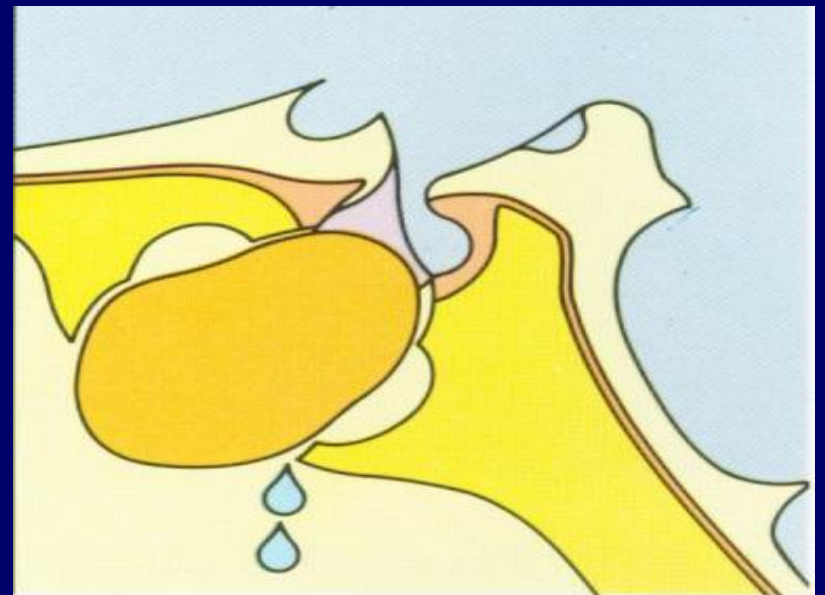
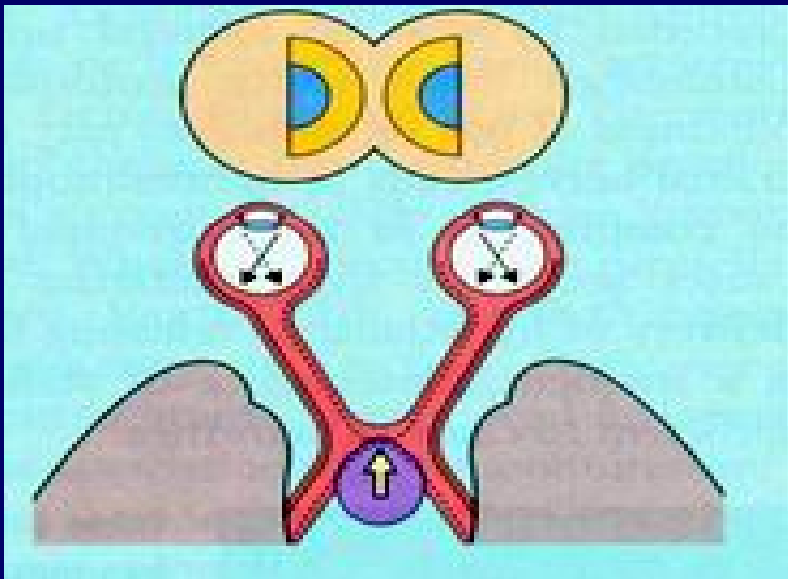
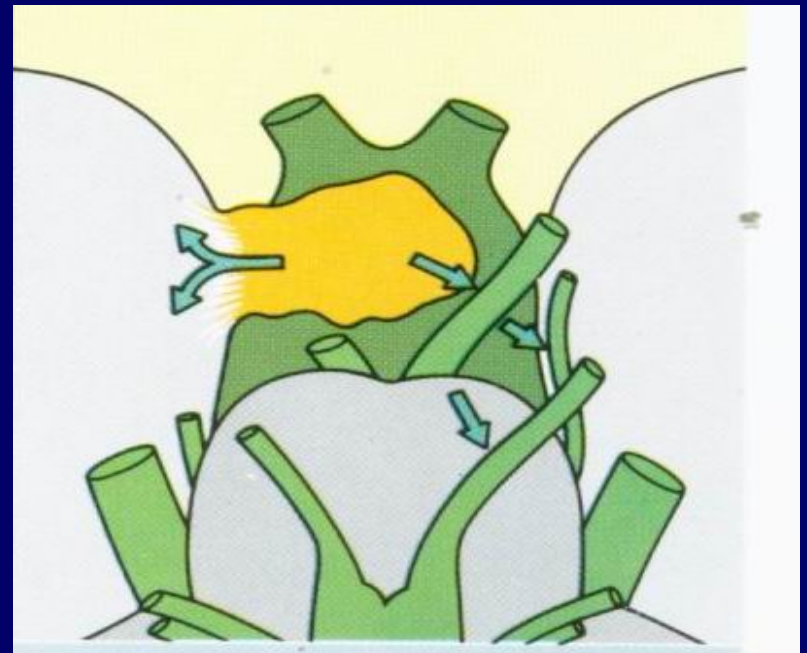
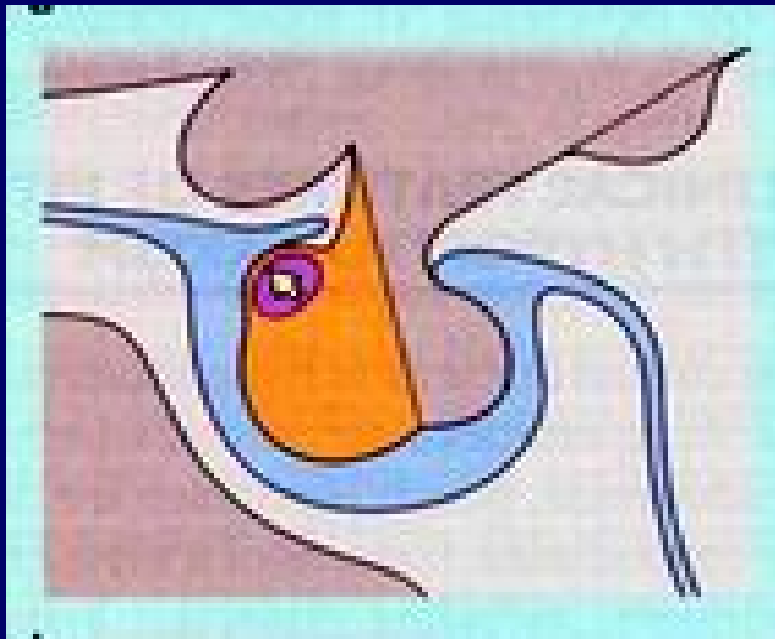

Ακτινομορφολογική κατάταξη αδενωμάτων υποφύσεως κατά Hardy

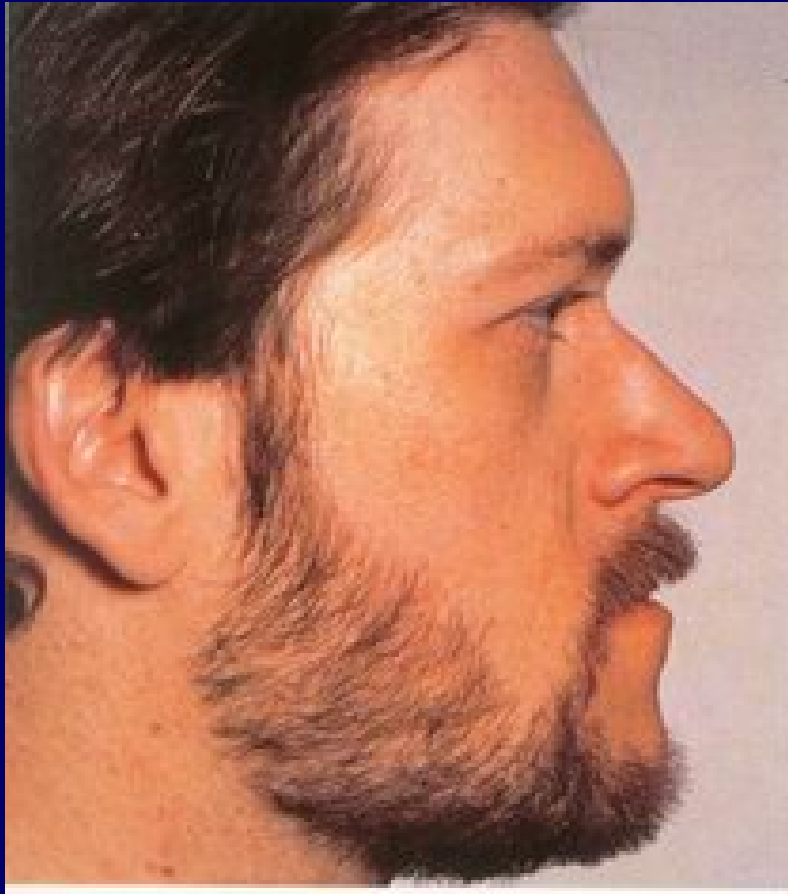
Sella Turcica Radiological Classification		Extrasellar Extensions					
		Supra			Para		
E n c l o s e d	Gr 0 (Normal)		A	B	C	D	E
	Gr I						
	Gr II						
I n v a s i v e	Gr III						
	Gr IV						
			Symmetrical			Asymmetrical	

Κλινικές εκδηλώσεις αδενωμάτων υποφύσεως

- Συμπτώματα από υπερέκκριση επιμέρους ορμονών (παρουσία χαρακτηριστικών κλινικών συνδρόμων)
- Συμπτώματα από ανεπάρκεια έκκρισης ορμονών
- Συμπτώματα από επέκταση πέριξ ιστούς
- Σπανιότερα συμπτώματα από αιμορραγία (αποπληξία αδενώματος)
- Μεταστάσεις (<0.5%)

ΜΕΓΑΛΑΚΡΙΑ (Υπερέκκριση αυξητικής ορμόνης)

ACROMEGALY: GROWTH HORMONE PRODUCING PITUITARY ADENOMA IN AN ADULT

CHARACTERISTIC OVERGROWTH OF THE MANDIBLE

CHARACTERISTIC SPADE-LIKE HANDS

**GIGANTISM:
GROWTH HORMONE
PRODUCING
PITUITARY ADENOMA
IN A CHILD**

Μεγαλακρία – κλινική εικόνα

Causes of Acromegaly†

Excess growth hormone secretion

Pituitary (98 percent)

GH-cell adenoma (60 percent)

Mixed GH-cell and PRL-cell adenoma (25 percent)

Mammotroph-cell adenoma (10 percent)

Plurihormonal adenoma

GH-cell carcinoma

Multiple endocrine neoplasia-I (GH-cell adenoma)

McCune-Albright syndrome (rarely-adenoma)

Ectopic sphenoid or parapharyngeal sinus pituitary adenoma

Extrapituitary tumor

Pancreatic islet-cell tumor (very rare)

Excess growth hormone-releasing hormone secretion

Central ectopic (<1 percent)

Hypothalamic hamartoma, choristoma, ganglioglioma

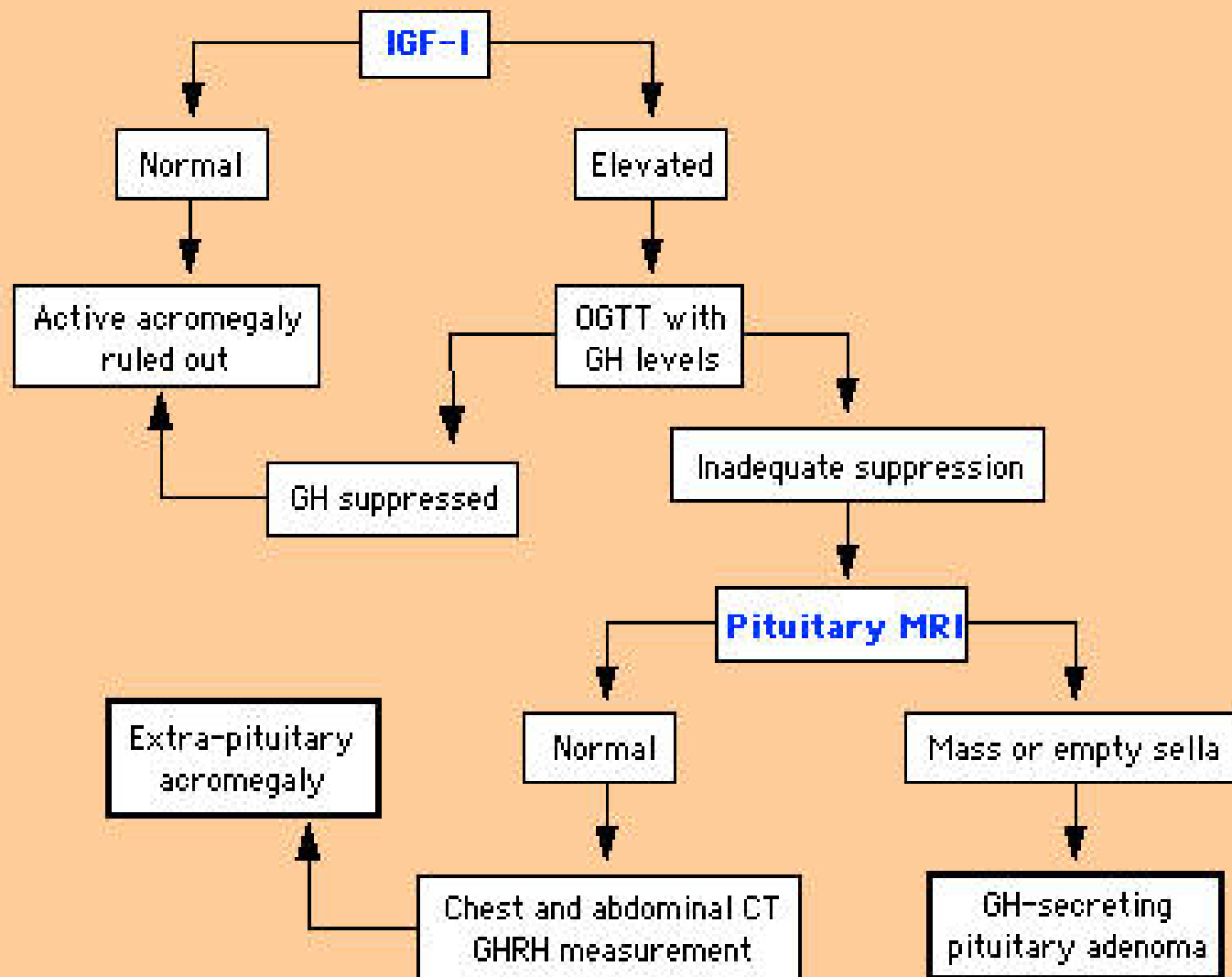
Peripheral ectopic (1 percent)

Bronchial carcinoid, pancreatic islet-cell tumor, small cell lung cancer, adrenal adenoma, medullary thyroid carcinoma, pheochromocytoma

Excess growth factor activity

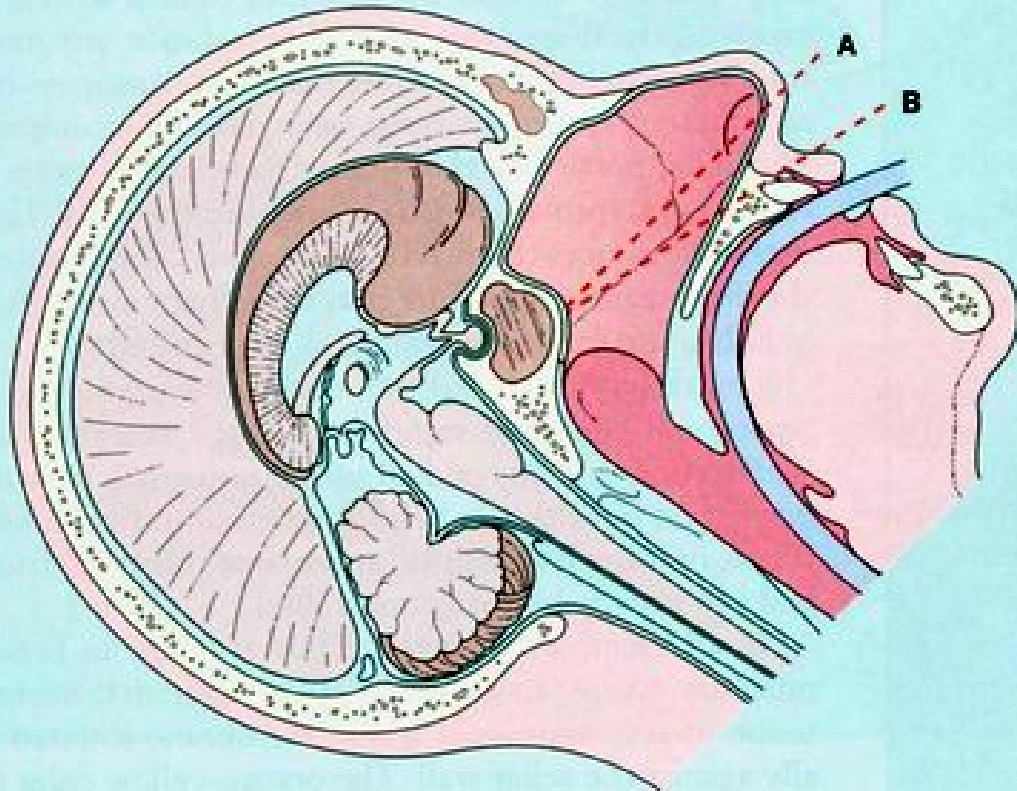
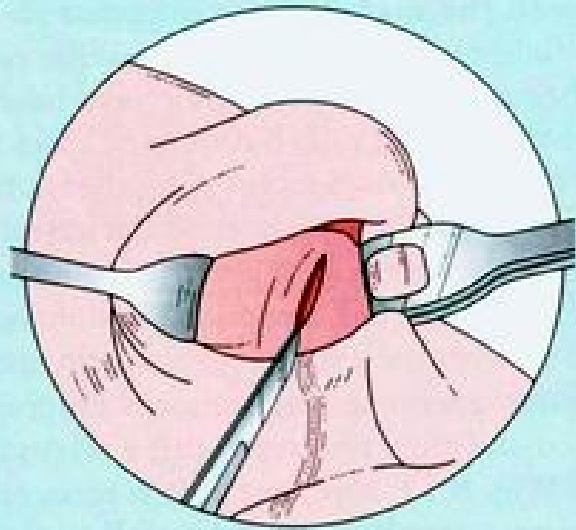
Acromegaloidism (very rare)

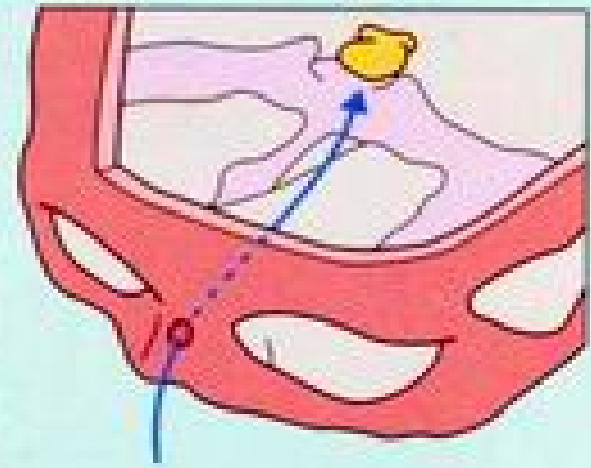
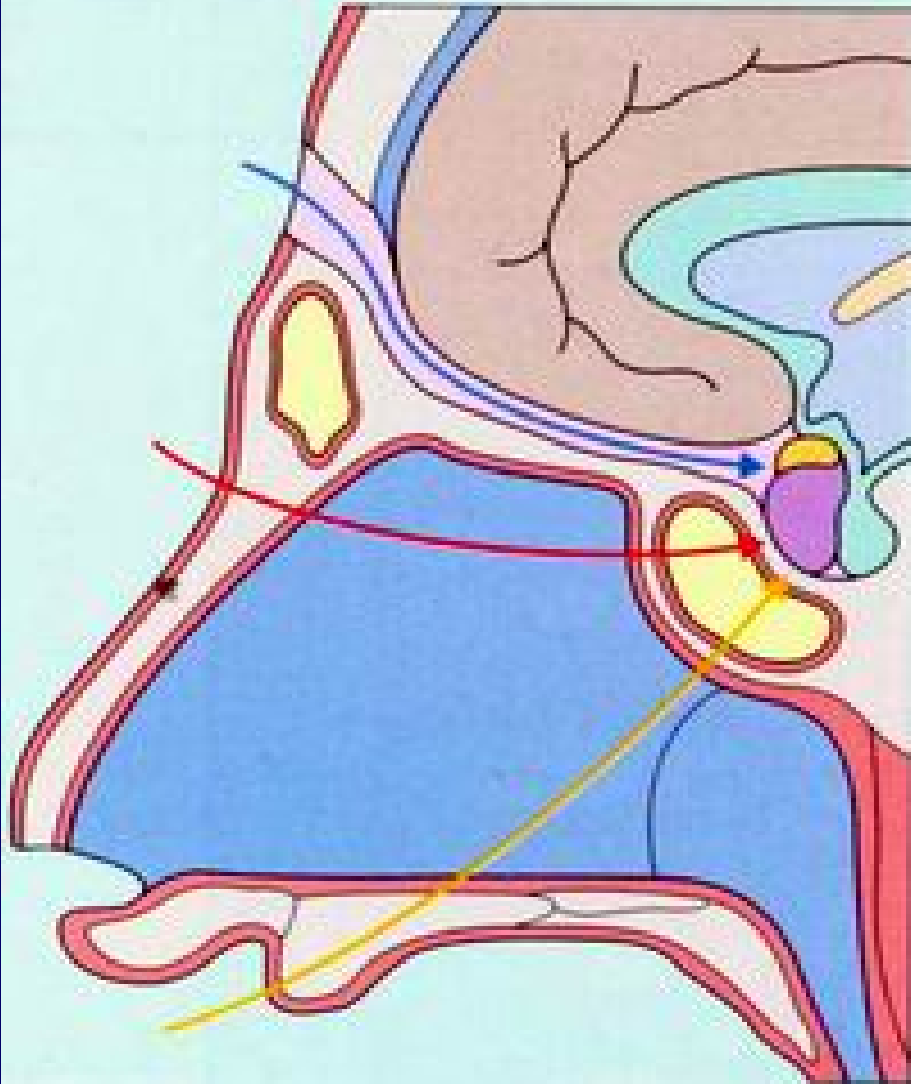
Algorithm for the Diagnosis of Acromegaly†

Θεραπεία αδενωμάτων υποφύσεως

- Χειρουργική εξαίρεση (διασφηνοειδική – διακρανιακή)
- Θεραπεία έναντι εκκριντικού προϊόντος και ελέγχου περαιτέρω επέκτασης όγκου
- Εξωτερική ακτινοβολία (συμβατική, γ-knife)

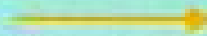
Transfrontal route

Transsphenoidal routes

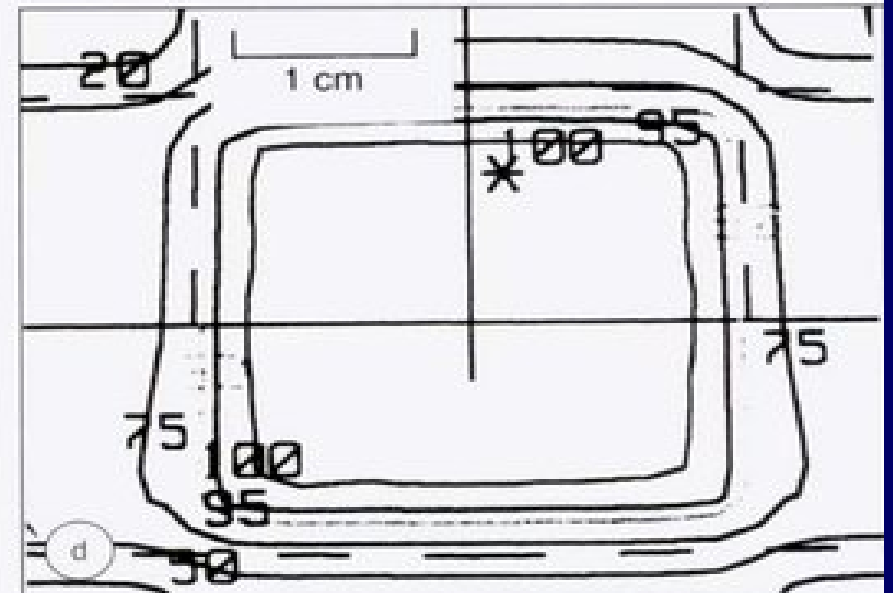
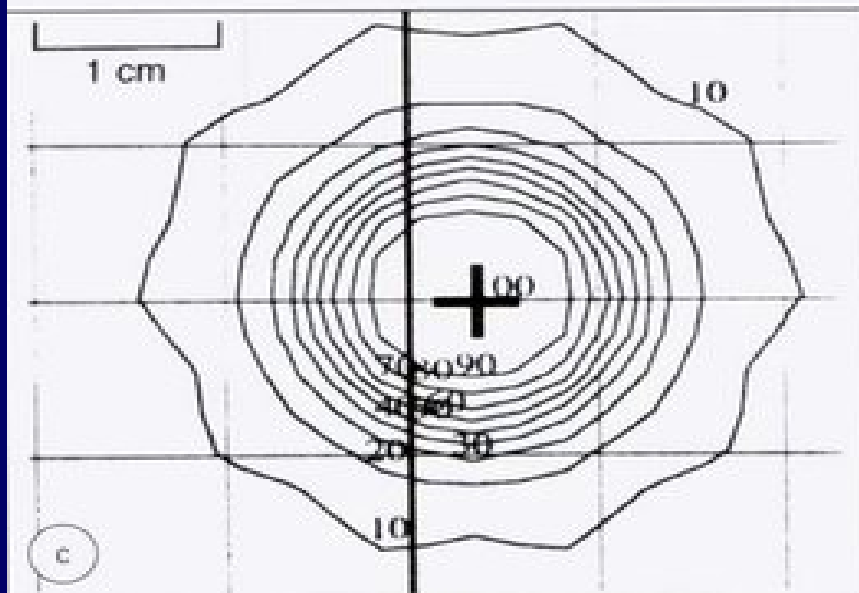
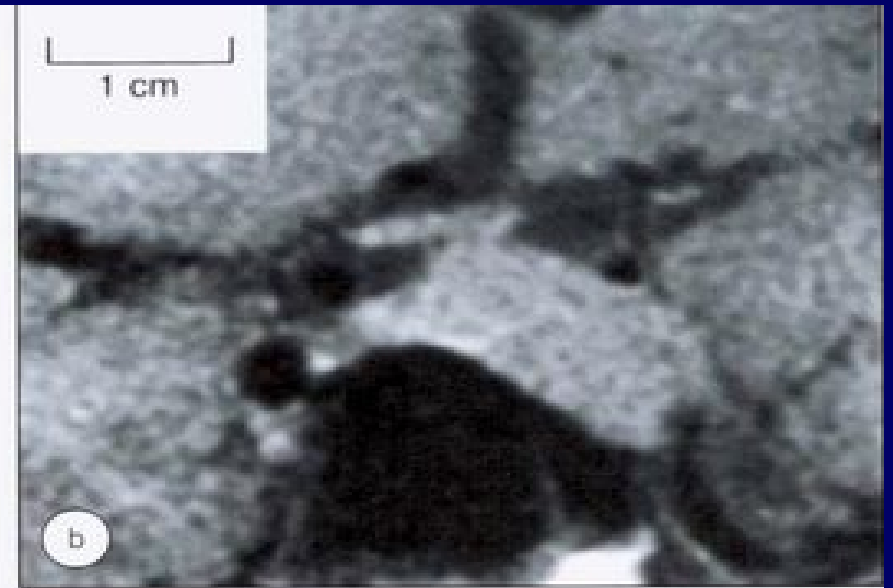
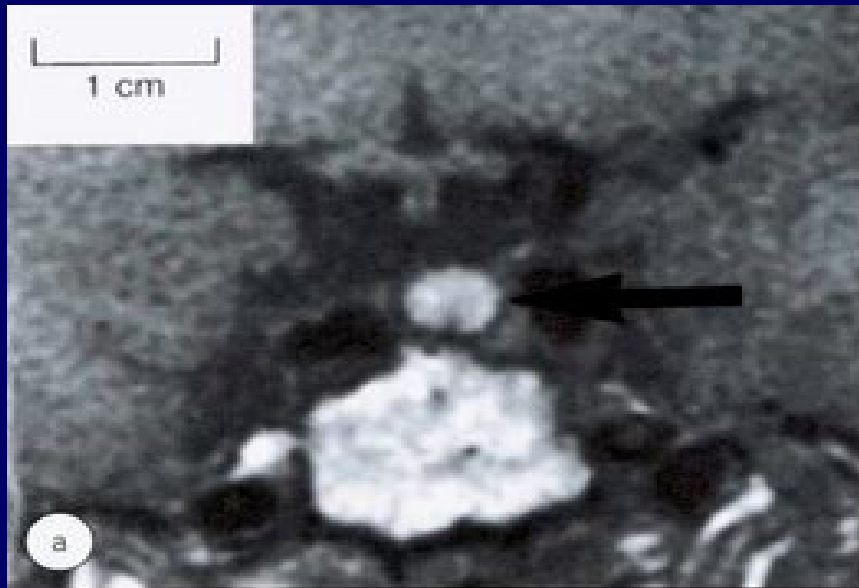
Via ethmoidal sinuses

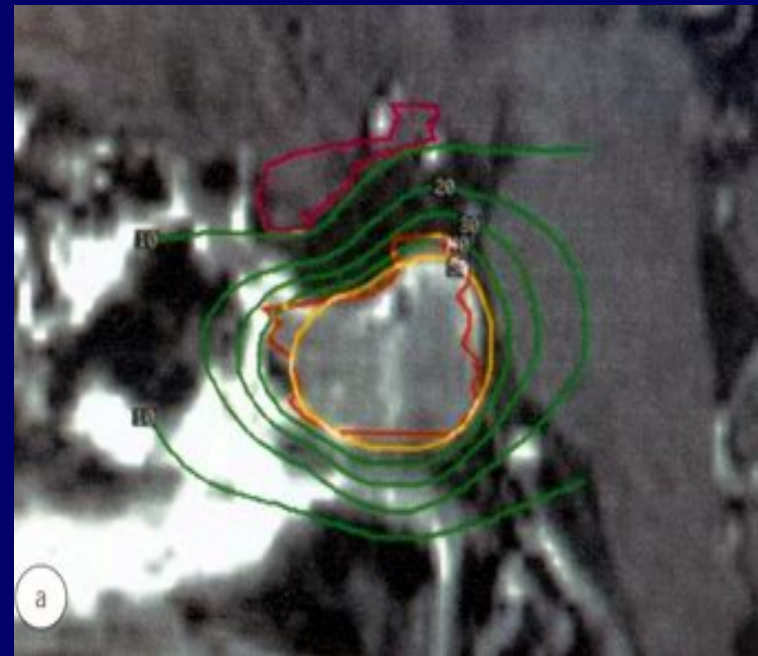
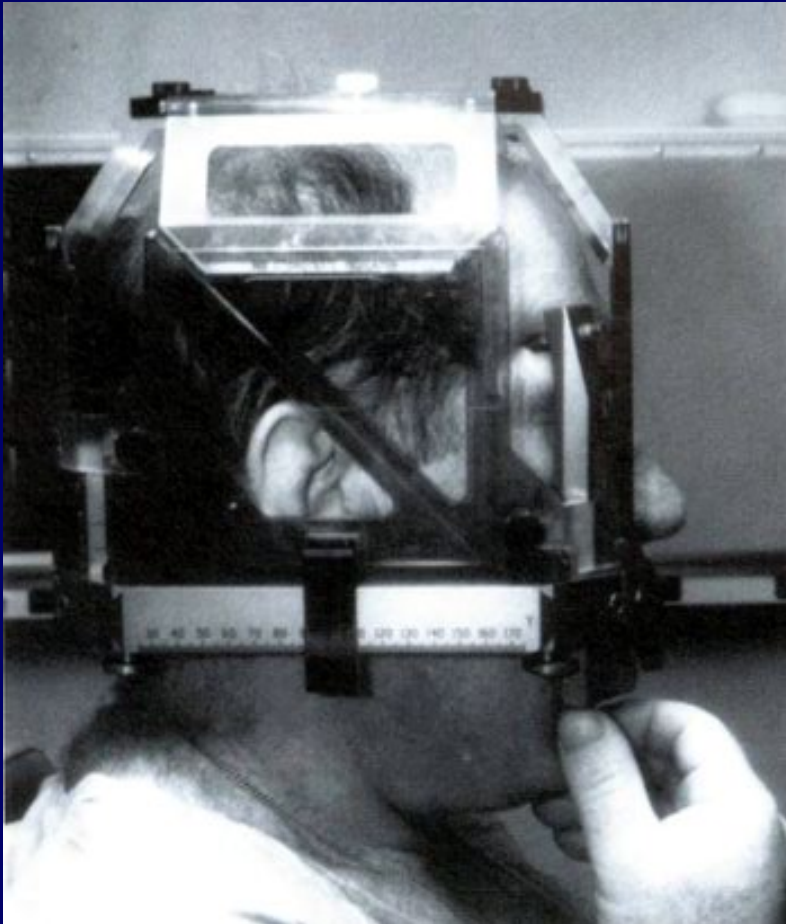
Via sphenoid sinus

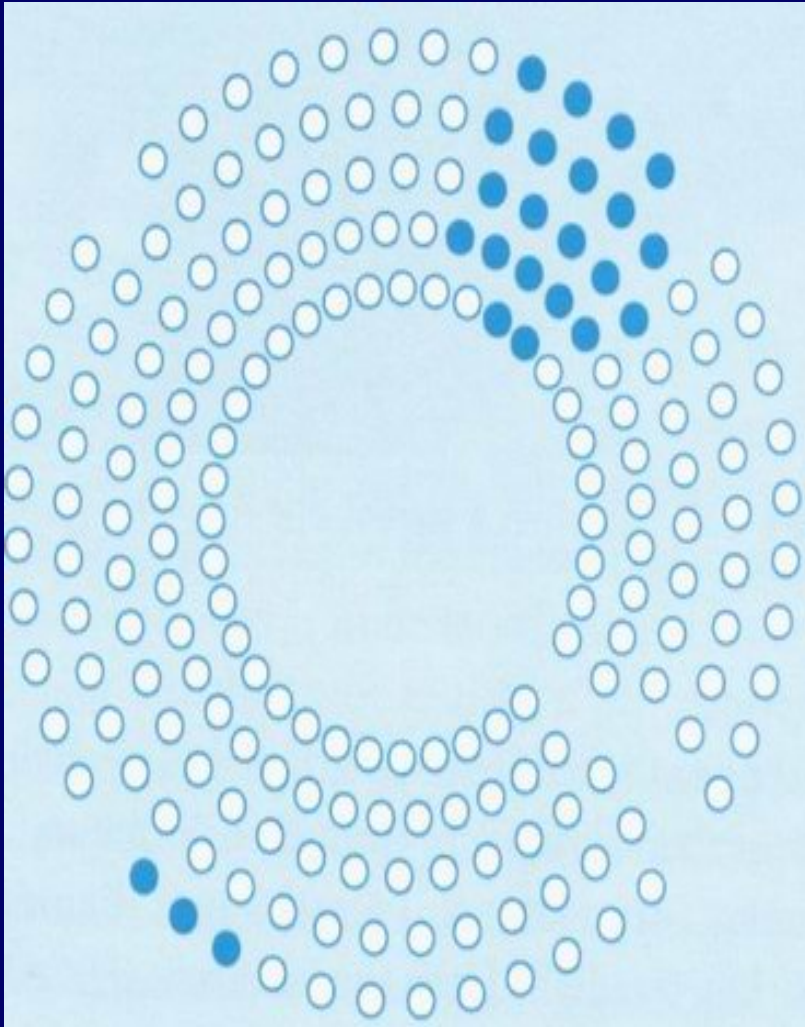
Ακτινοβολία Υποφύσεως

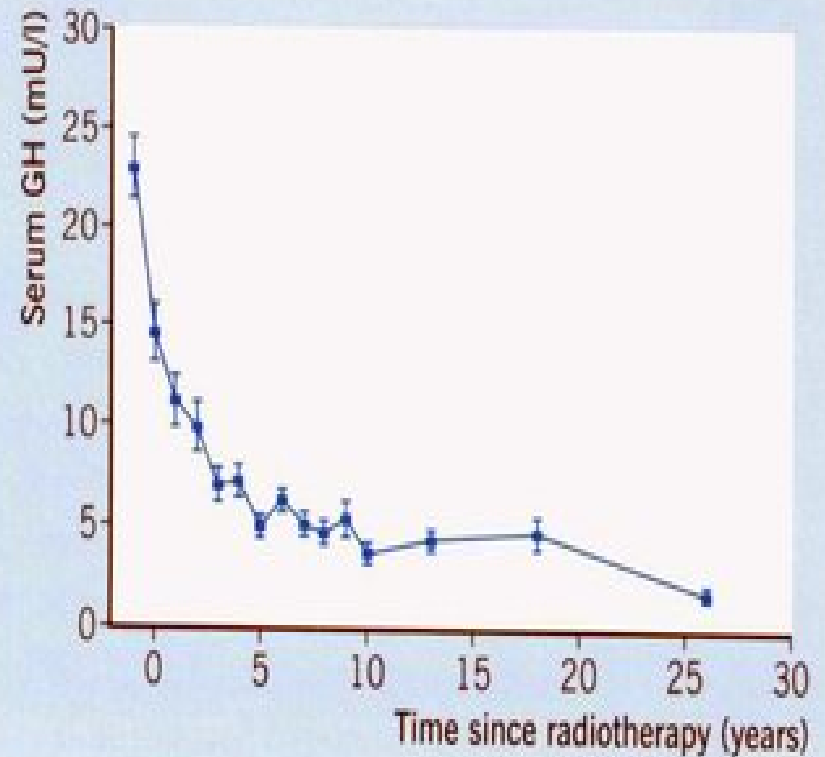
Προγραμματισμός ακτινοβολίας υποφύσεως

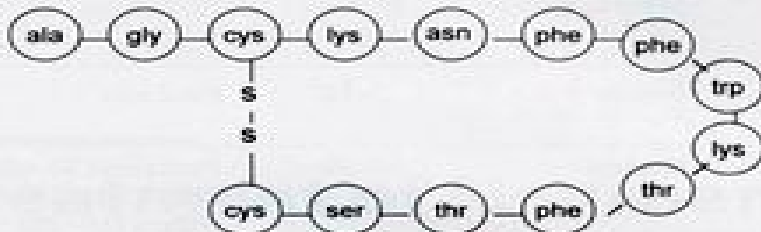
Ακτινοβολία Υποφύσεως (γ-knife)

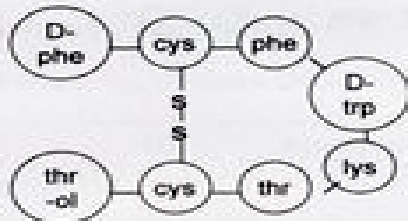
EFFECTS OF CONVENTIONAL RADIOTHERAPY ON SERUM GH LEVELS

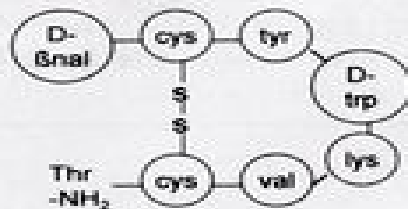
Ανάλογα σωματοστατίνης

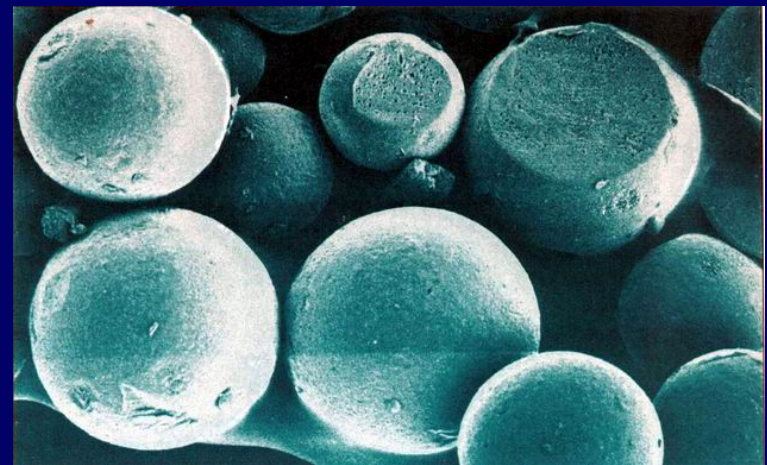
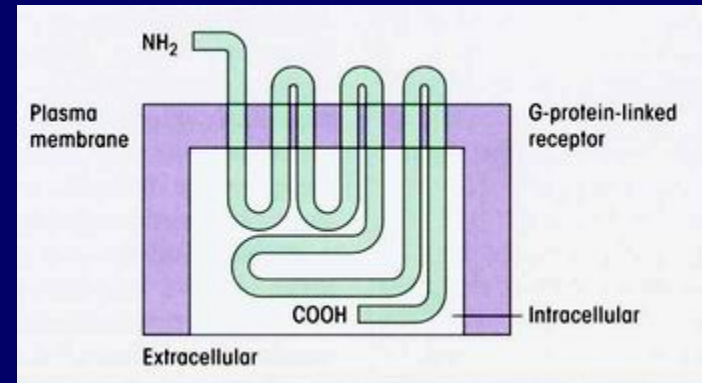
Human somatostatin

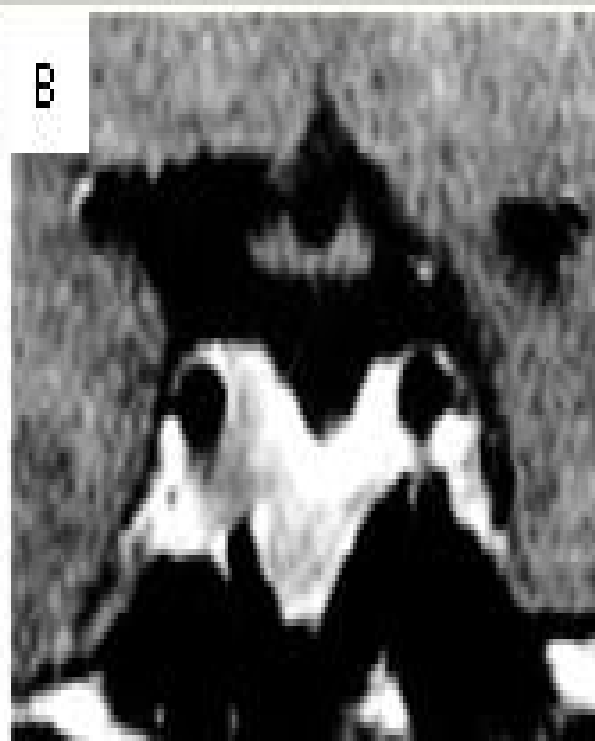

Octreotide acetate

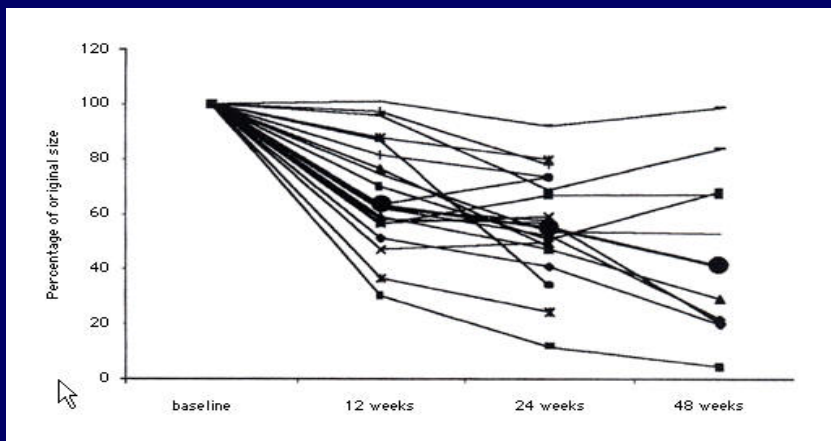
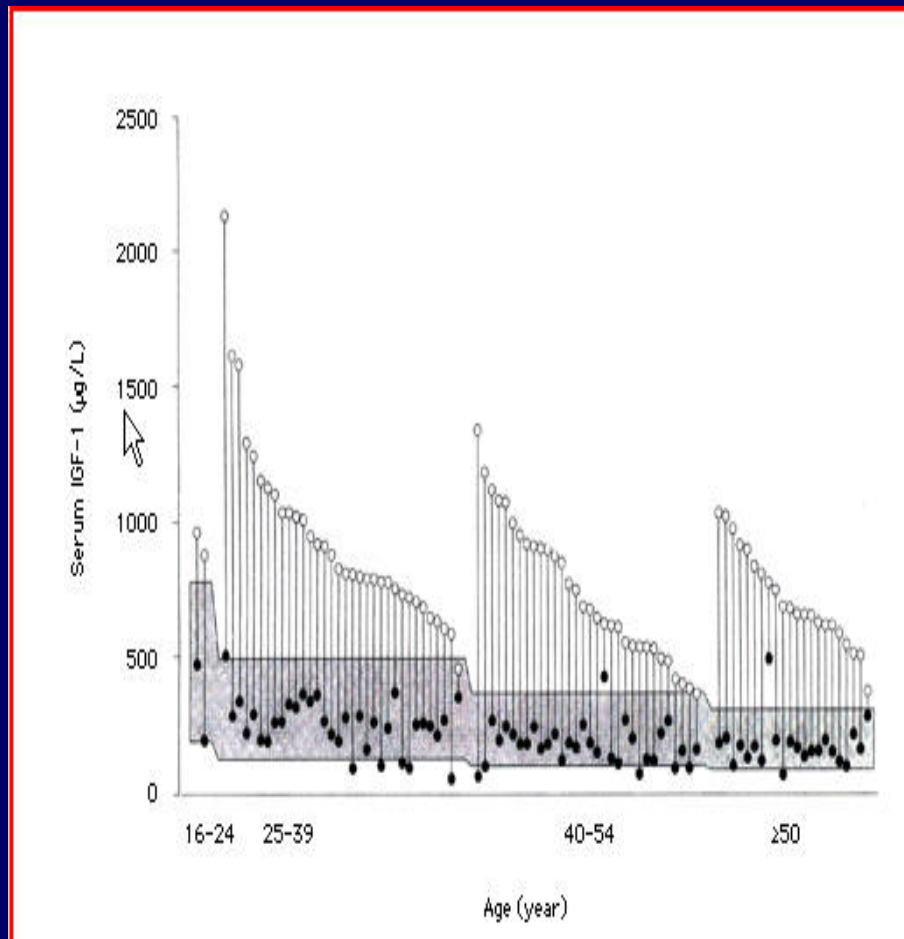
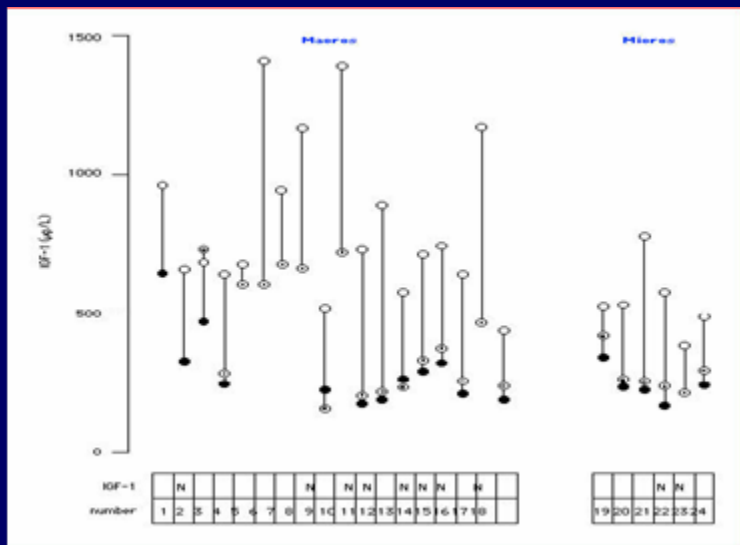

lanreotide

Φαρμακευτική αντιμετώπιση μεγαλακρίας

Ελάττωση επιπέδων IGF1 και μεγέθους αδενώματος με χορήγηση αναλόγων σωματοστατίνης

Επίδραση Pegvisomant (ανταγωνιστής GH) στα επίπεδα IGF1 σε ασθενείς με αστοχία στα ανάλογα σωματοστατίνης

Comparison of Treatments for Acromegaly

	Surgery		Radiotherapy	Octreotide, Cabergoline lanreotide	Pegvisomant	
	Microadenoma	Macroadenoma				
Normal IGF-1	80-90 percent	40 percent	50 percent at 10 yrs	50 percent	40 percent	95 percent
Adenoma shrinkage	95 percent	70 percent	95 percent	50 percent	No data	Not expected
Advantages	Potential cure	Rapid size reduction			Oral administration	
Disadvantages	Recurrence: 5-10 percent	Regrowth of adenoma	Slow response	Injection		Injection
Complications						
Hypopituitarism	Rare	15 percent	50 percent at 10 yrs	None	None	None
Other	Diabetes insipidus, 5 percent	Diabetes insipidus, 10 percent	Neurological deficits	GI symptoms, gallstones	Nausea, lassitude	Hepatotoxicity

Somatotroph Adenoma

Microadenoma or macroadenoma that is surgically accessible or causing visual abnormalities

Macroadenoma, not likely curable by surgery

Transsphenoidal surgery

Long-acting Somastatin analog or cabergoline

IGF-I normal < serum GH

Monitor

IGF-I increased > serum GH

Long-acting Somatostatin analog or cabergoline

IGF-I increased > serum GH

Pegvisomant

Increase in adenoma size

Radiation

IGF-I normal < serum GH

Monitor

IGF-I normal > serum GH

Pegvisomant

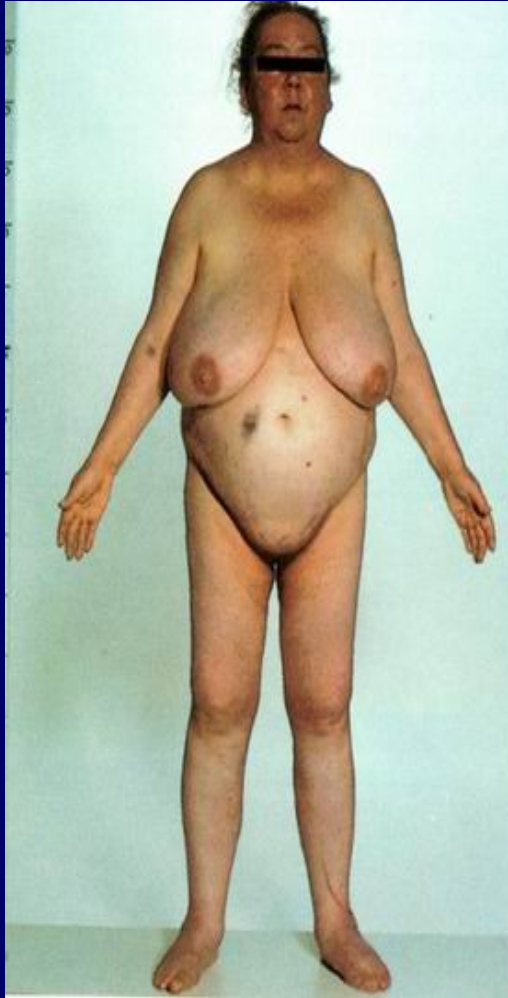
Increase in adenoma size

Radiation

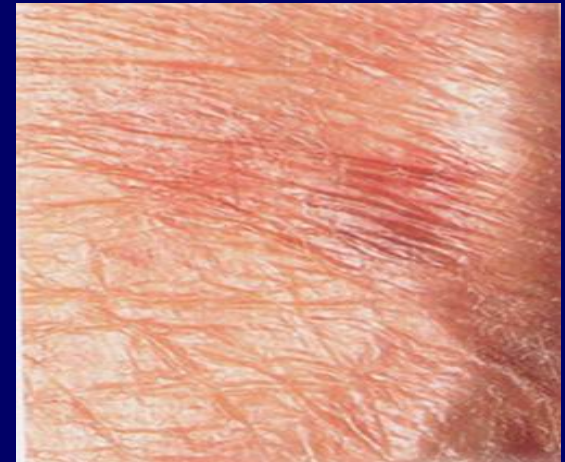
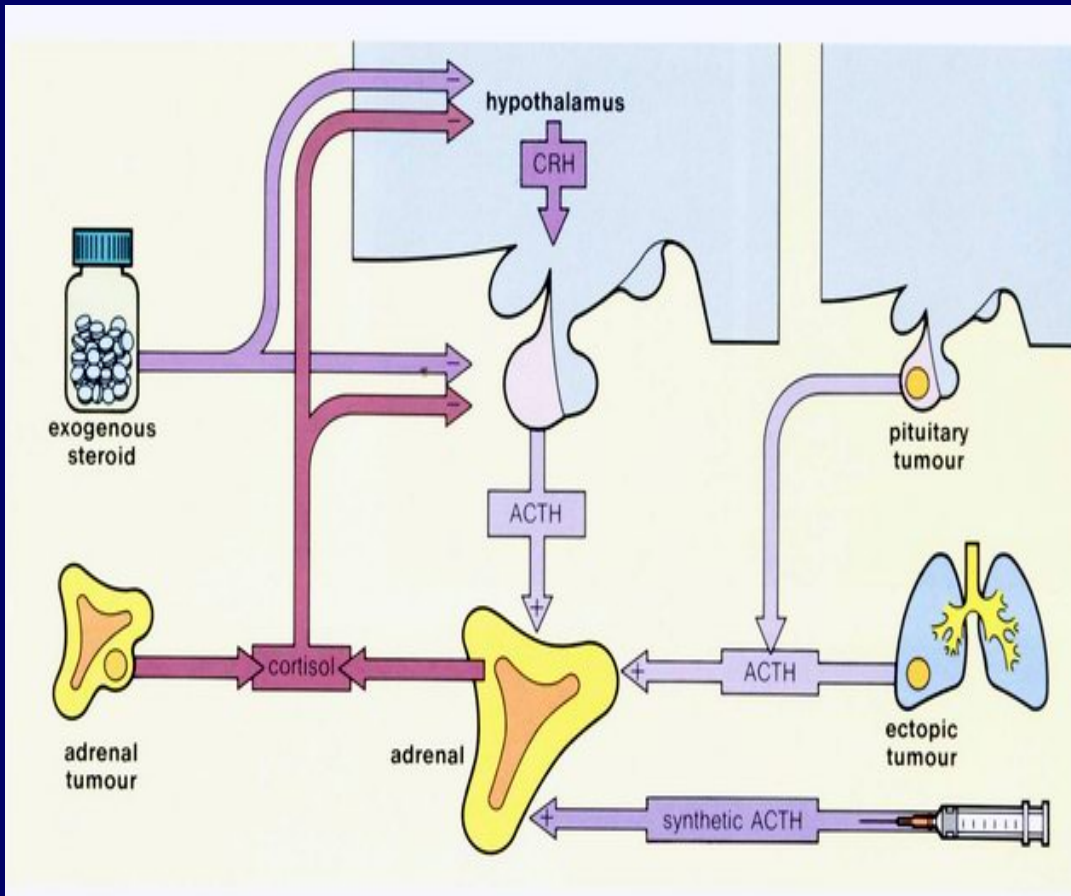

Cushing's syndrome

Αίτια σ. Cushing

Διαταραχές ψυχισμού
(εγκεφαλοπάθεια από στεροειδή) (50%)

Καθυστέρηση ανάπτυξης
(στα παιδιά) (85%)

Υπερπαραγωγή

ανδρικών (στις γυναίκες)

- Θήλυς ψευδοερμαφροδιτισμός (20%) (στο καρκίνωμα των επινεφριδίων)
- Ακμή (50%)
- Διαταραχές εμμήνου ρύσης (70%)
- Στείρωση (70%)

Αυξημένη δράση αλατοκορτικοειδών

- Υπέρταση (80%)
- Υποκαλιαιμική αλκάλωση (σε έκτοπη παραγωγή ACTH) (85%)

Σακχαρώδης διαβήτης (80%)

- Η κορτιζόλη ανταγωνίζεται τη δράση της ινσουλίνης

Ανακατανομή σωματικού λίπους
• Κεντρική παχυσαρκία (80%)

Πανσληνοειδές πρόσωπο (80%)

Χονδρός λαιμός (80%)

Παχύς κορμός ή κοιλιά (80%)

Λεπτά άκρα (80%)

Ατροφία δέρματος και συνδετικού ιστού δέρματος (ραβδώσεις) (70%)

Απώλεια οστικής μάζας (οστεοπόρωση) (50%)

Μείωση της μυϊκής μάζας και μυϊκή αδυναμία (μυοπάθεια από στεροειδή) (70%)

Συχνοί μώλωπες (50%),
καθυστέρηση επούλωσης (40%)

Εικ. 21-11. Τυπικά ευρήματα στο σύνδρομο Cushing.

Diagnosis

Percent of patients

ACTH-dependent Cushing's syndrome

Cushing's disease	68
Ectopic ACTH syndrome	12
Ectopic CRH syndrome	<<1

ACTH-independent Cushing's syndrome

Adrenal adenoma	10
Adrenal carcinoma	8
Micronodular hyperplasia	1
Macronodular hyperplasia	<<1

Pseudo-Cushing's syndrome

Major depressive disorder	1
Alcoholism	<<1

A

Cushing's syndrome suspected

Overnight 1 mg DST

AM cortisol $\geq 1.8 \mu\text{g/dL}$

AM cortisol $< 1.8 \mu\text{g/dL}$ → Normal

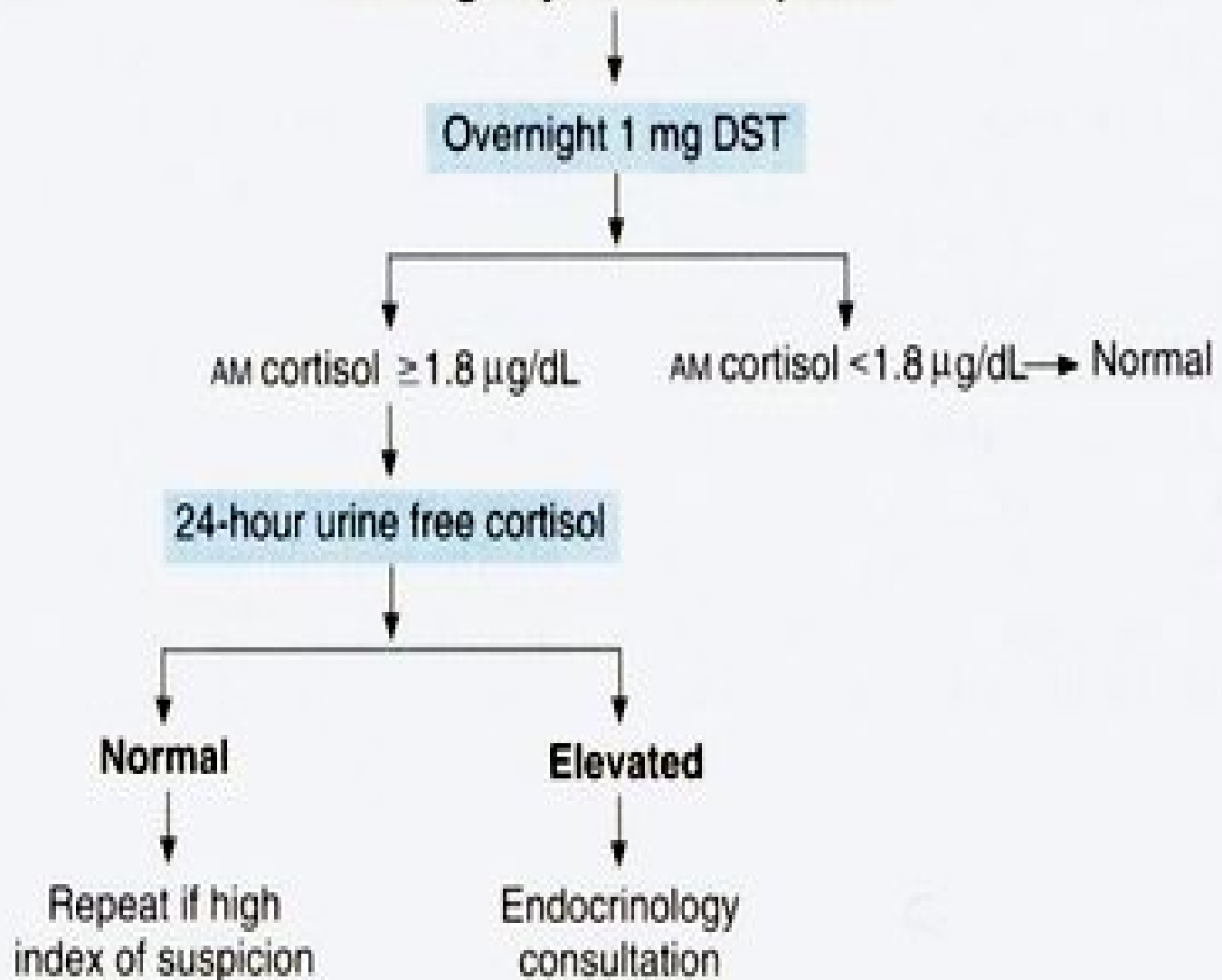
24-hour urine free cortisol

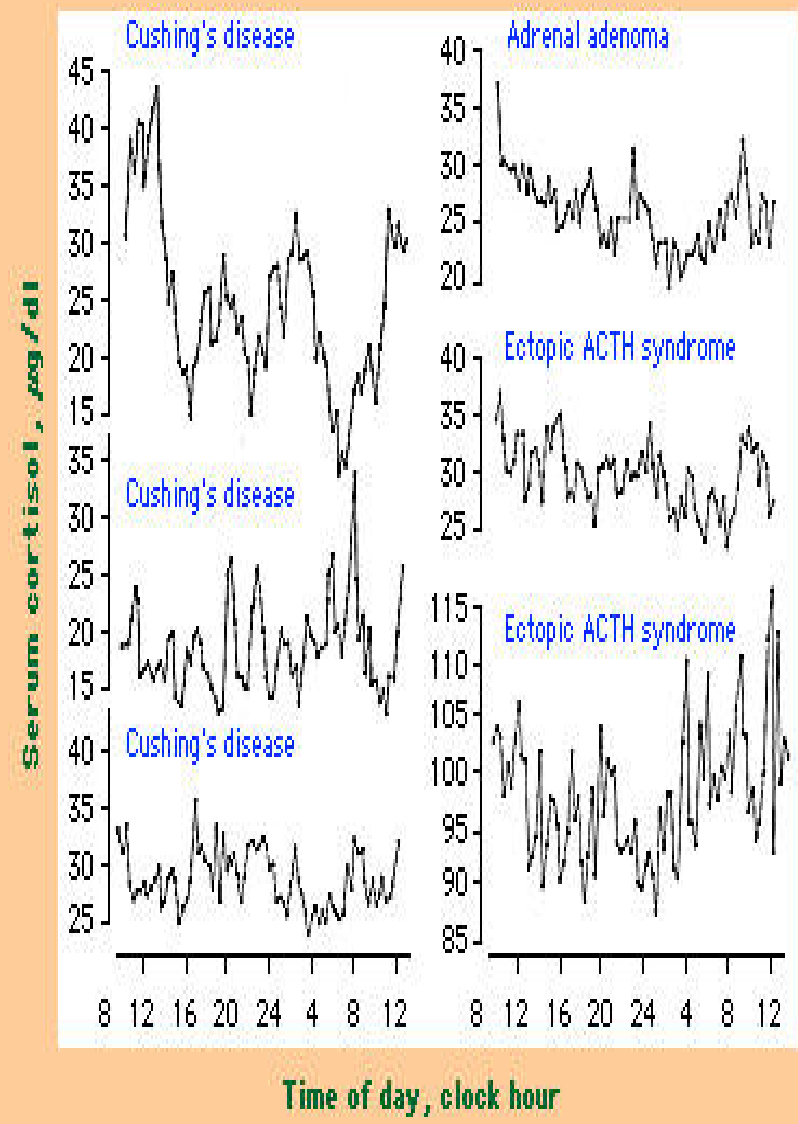
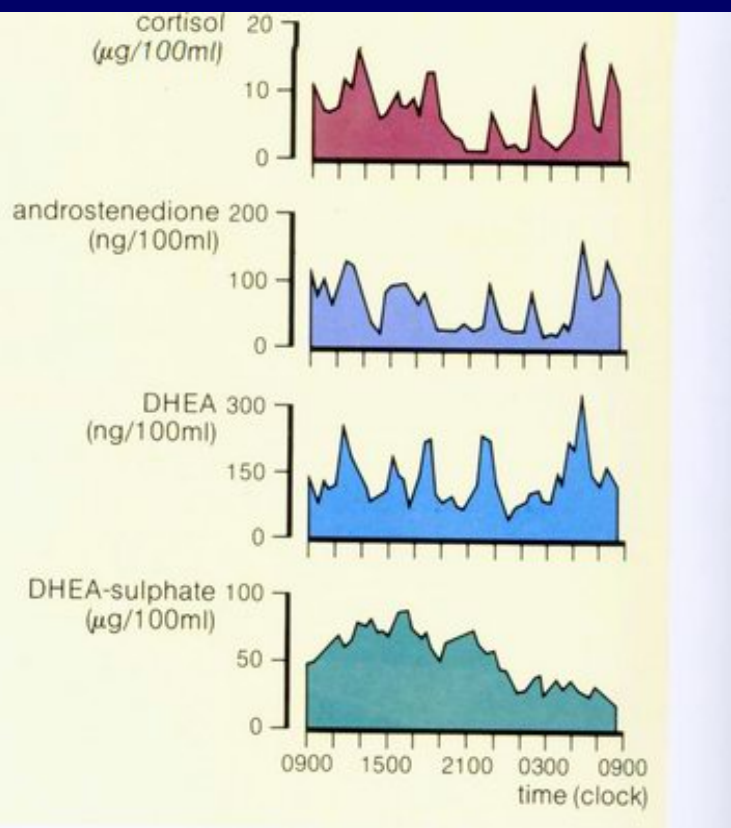
Normal

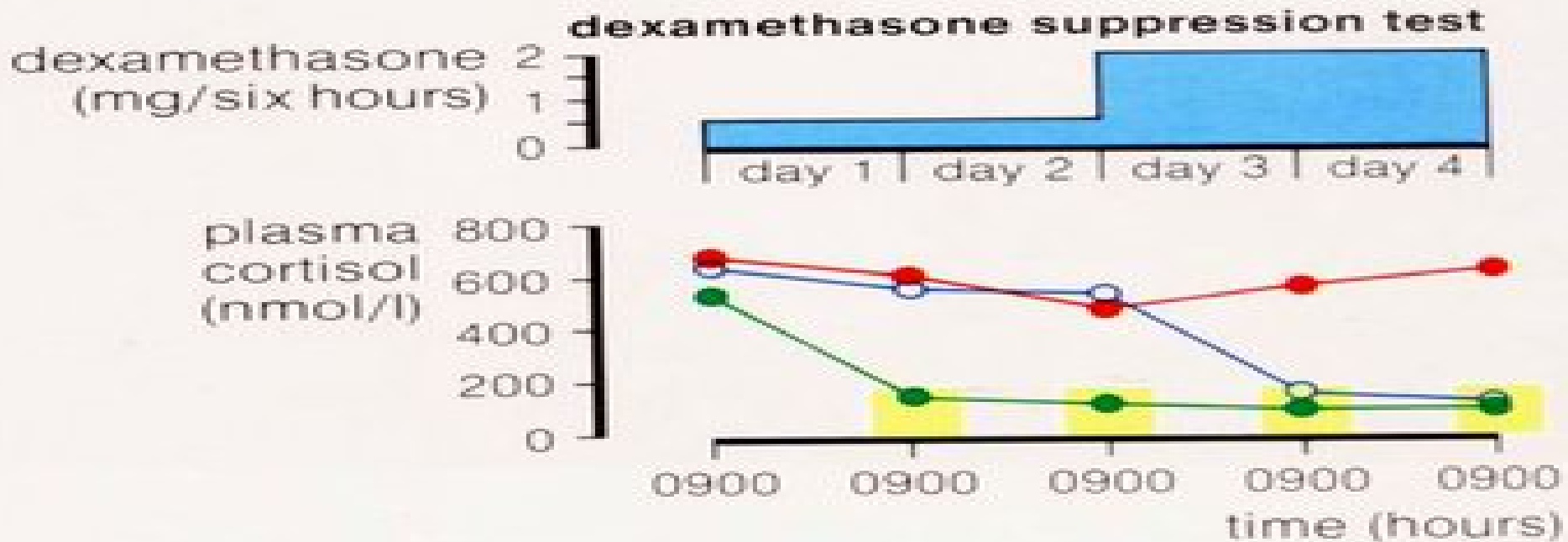
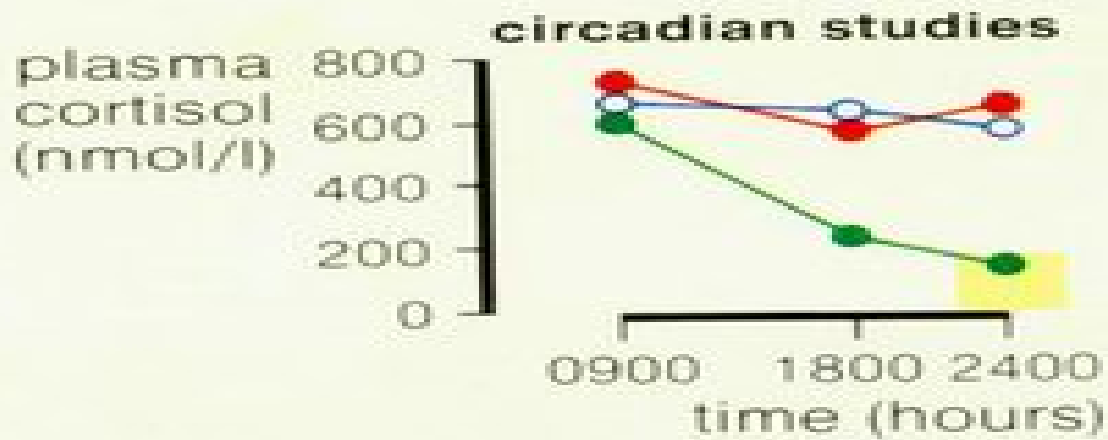
Elevated

Repeat if high
index of suspicion

Endocrinology
consultation

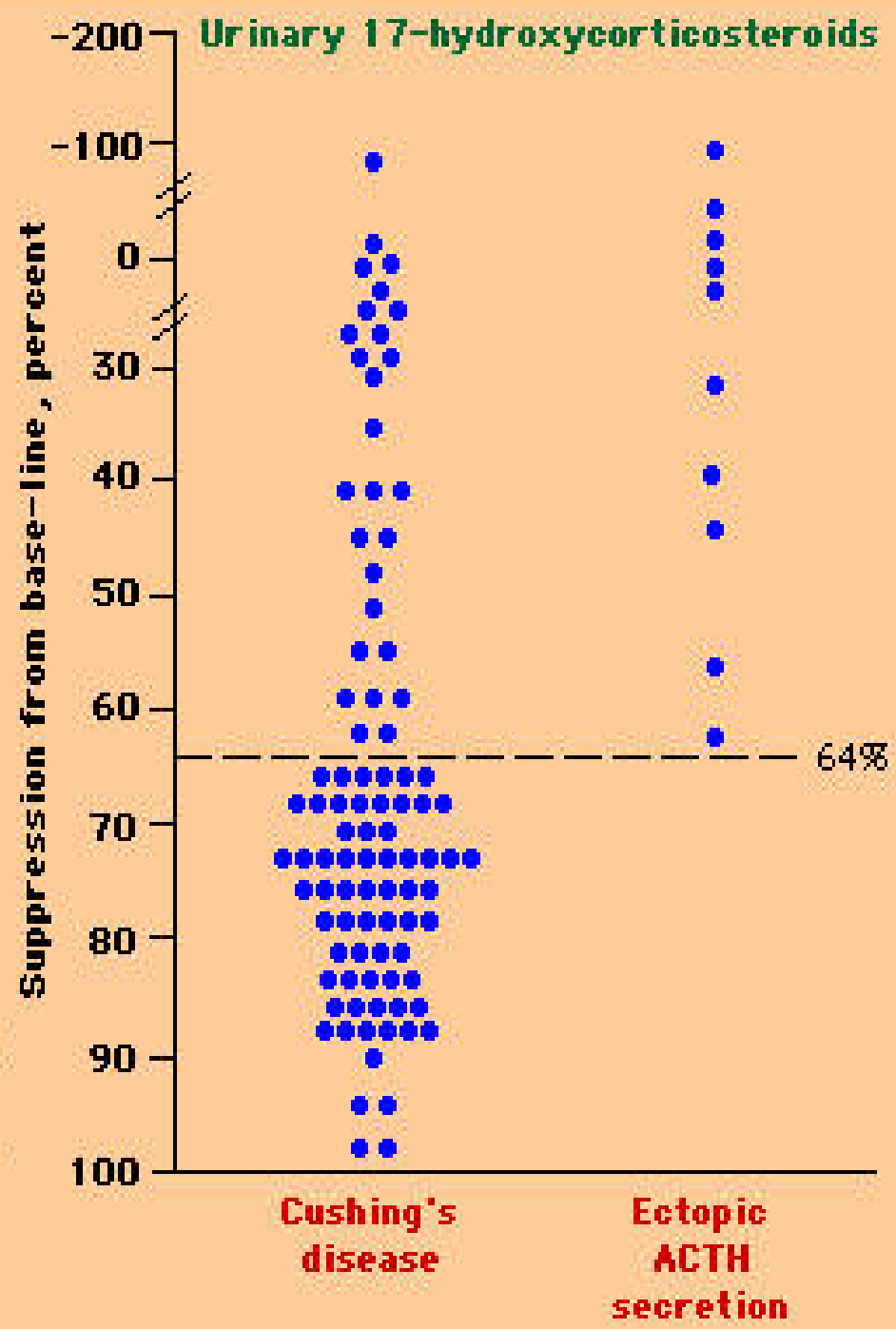
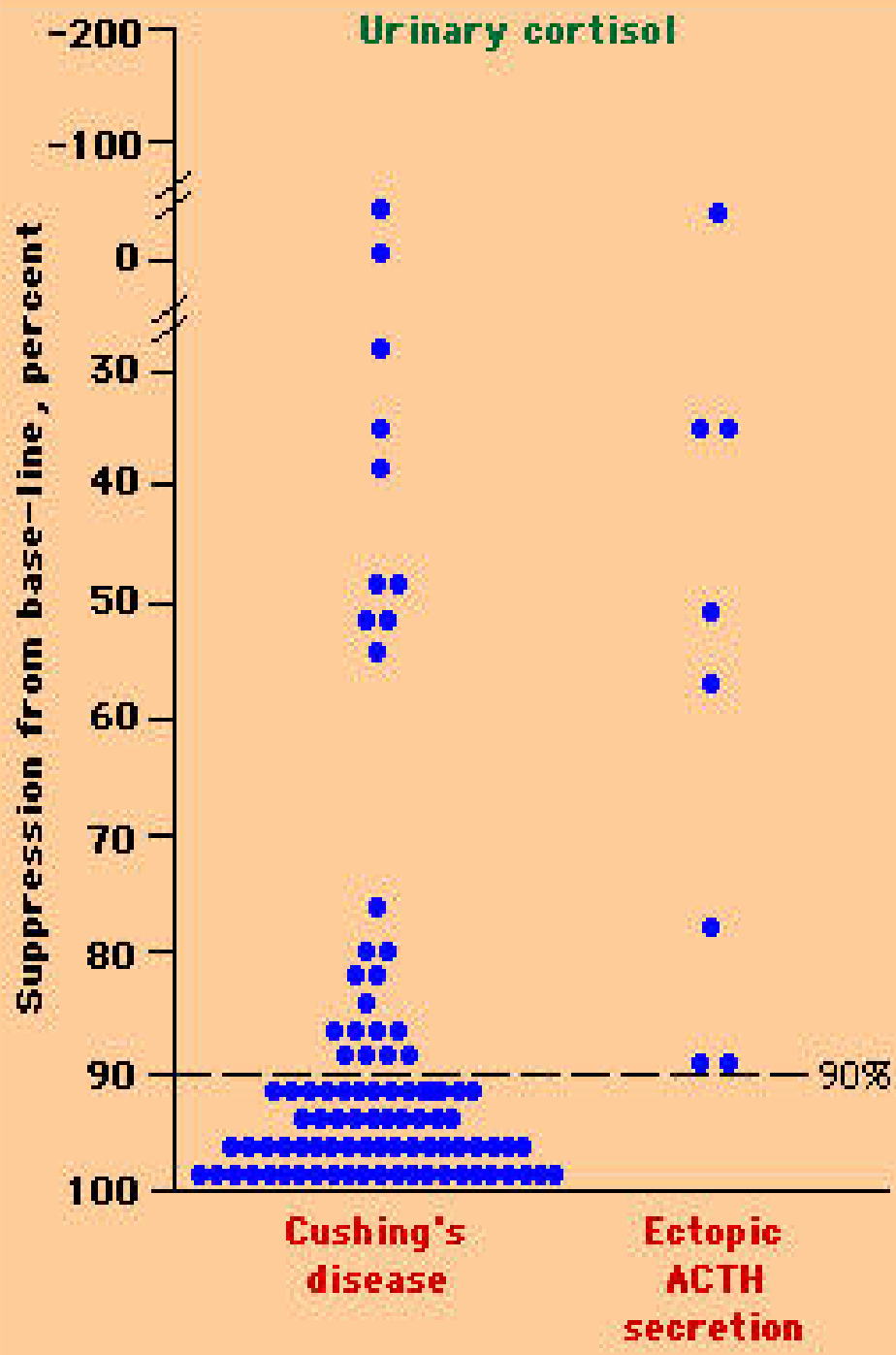

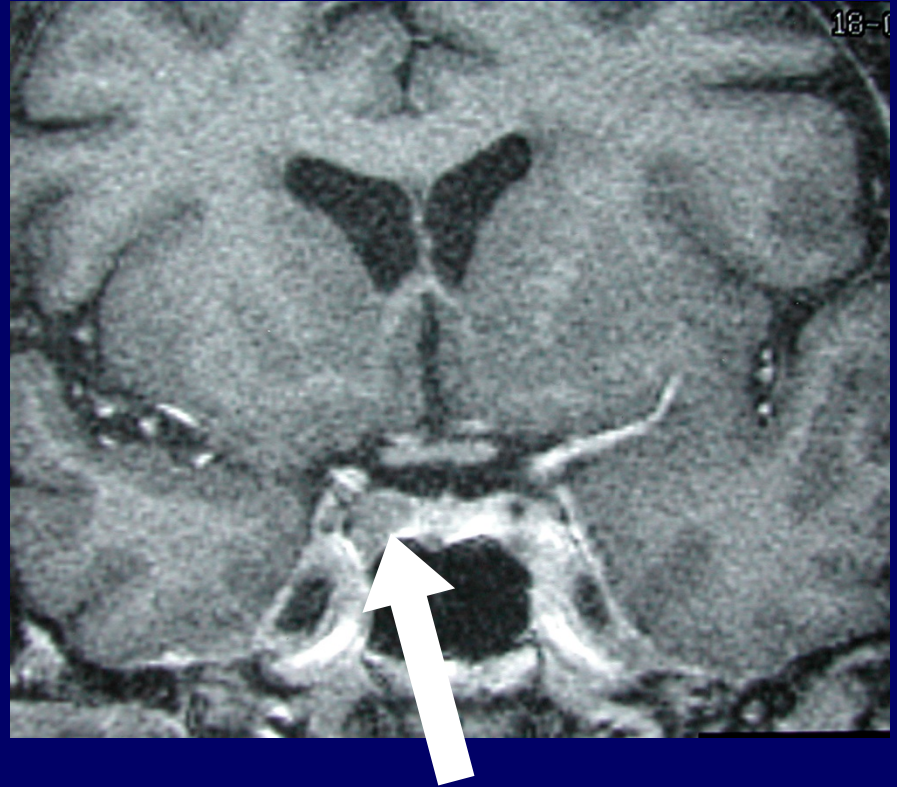
 normal range
 normal

 pituitary-dependent disease
 ectopic ACTH syndrome

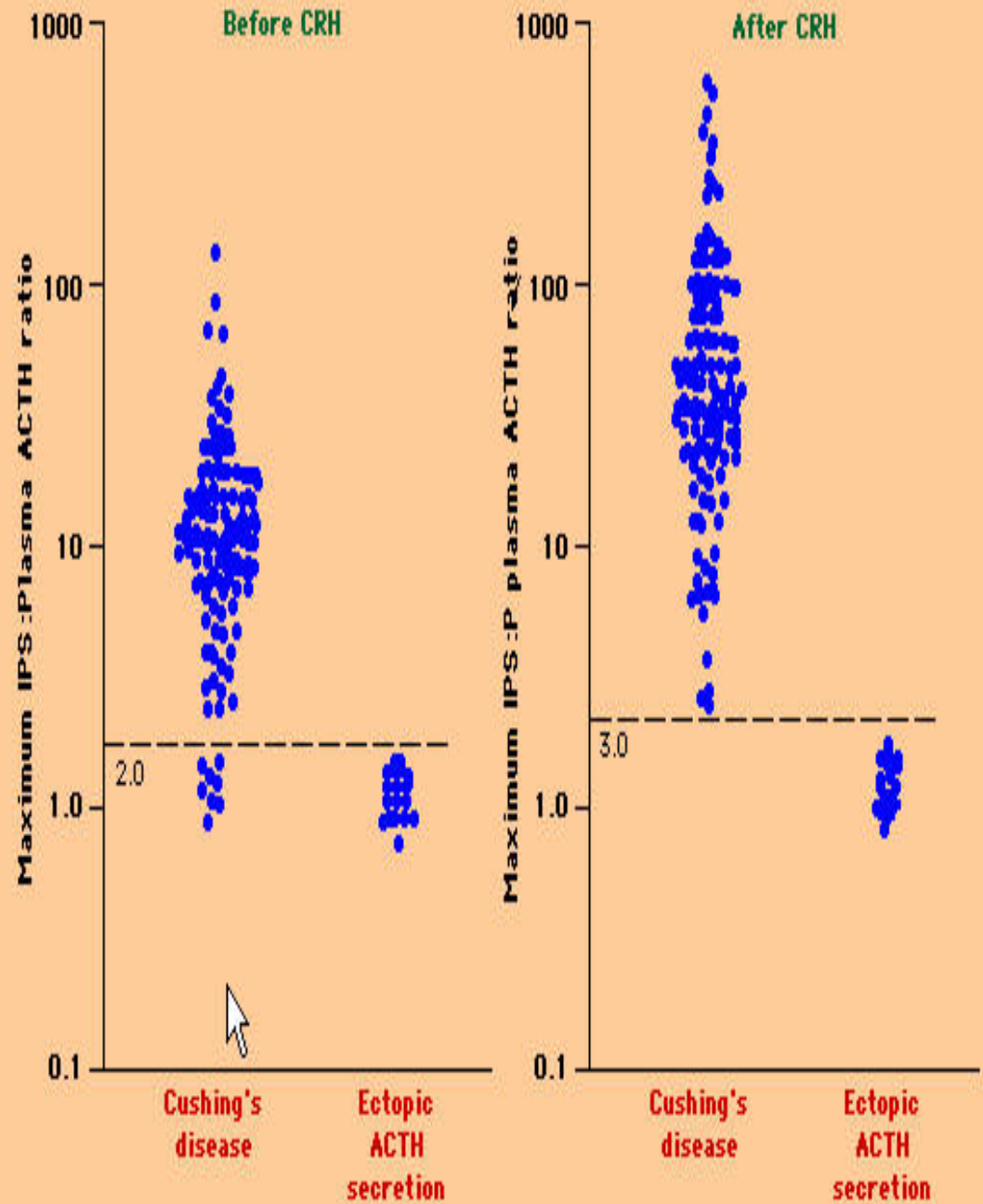
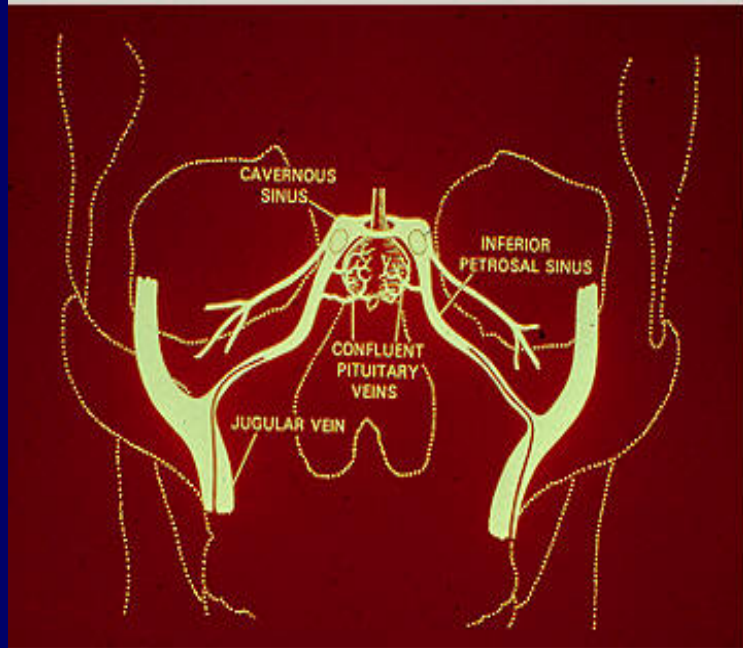

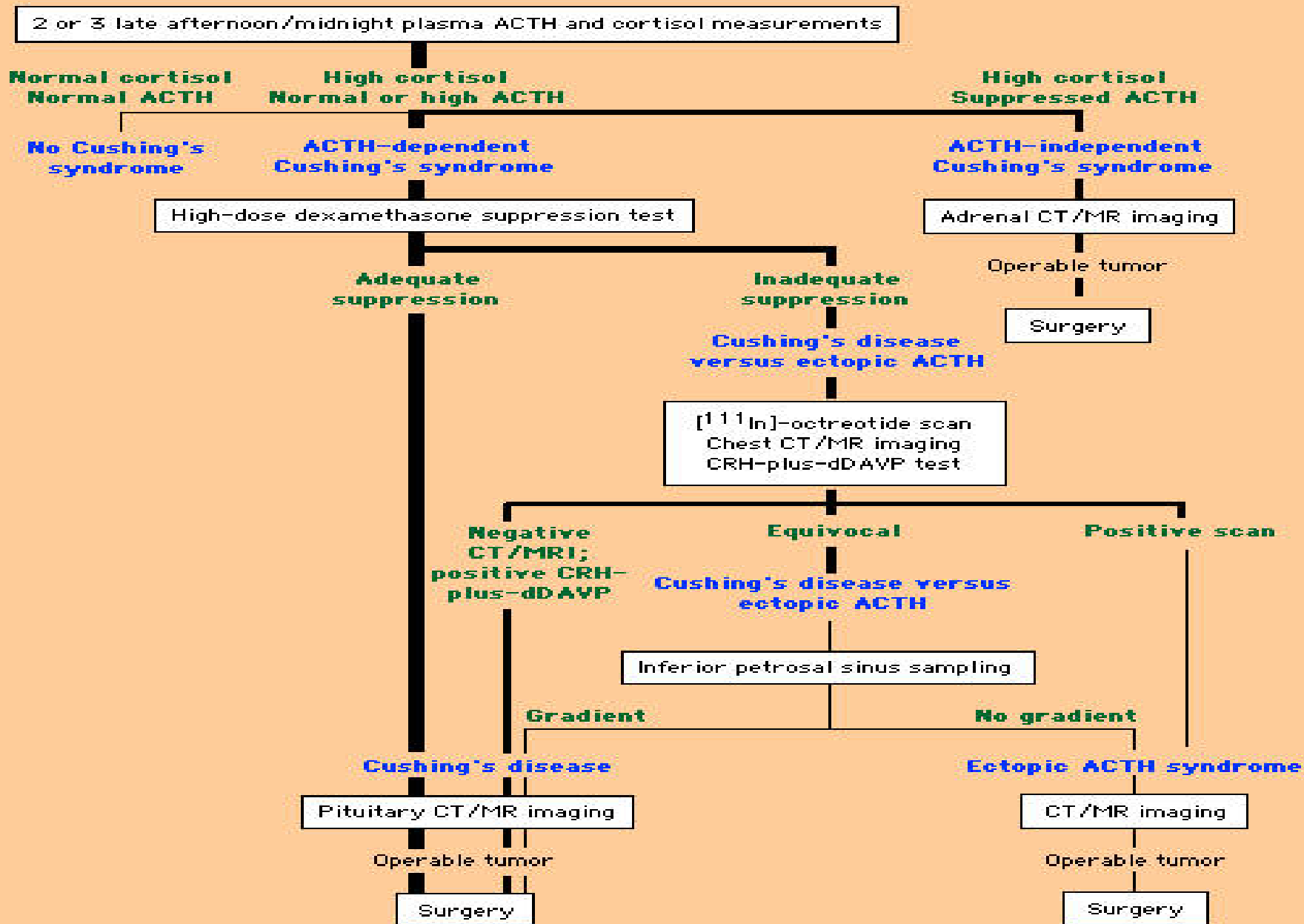
Cushing's Disease

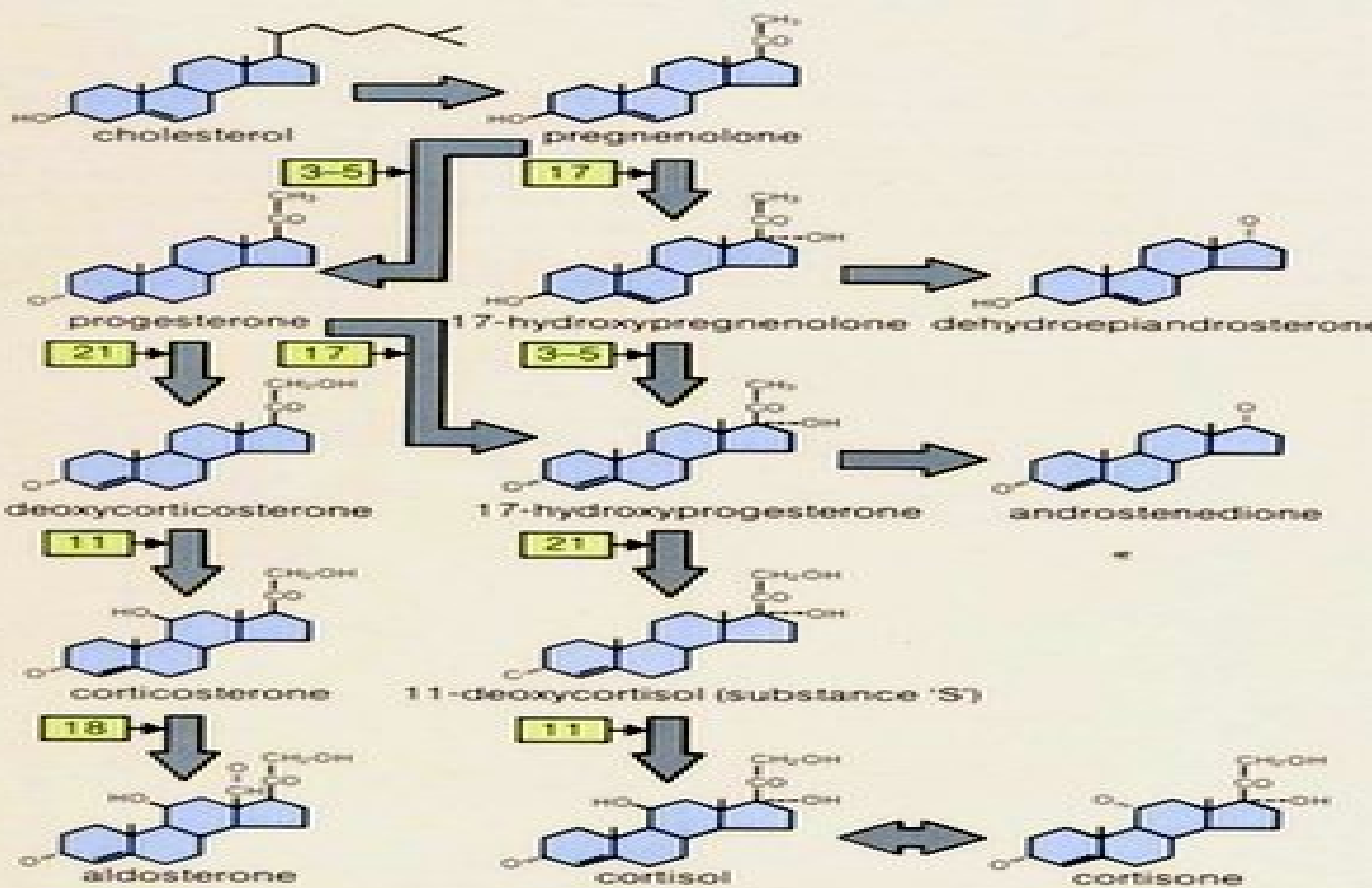

**ACTH-secreting
microadenoma**

Diagnostic Approach to Establishing the Cause of Cushing's Syndrome

3-5 3 β -hydroxydehydrogenase, Δ^5 -isomerase

11 11 β -hydroxylase

21 21-hydroxylase

17 17 α -hydroxylase

18 18-hydroxylase

Παθήσεις υποφύσεως	Φάρμακα	Νευρογενείς παθήσεις
Προλακτινόμα	Φαινοθειαζίνες	Βλάβες θωρακικού τοιχώματος
GH-αδένωμα	Αλλοπεριδόλη	Βλάβες νωτιαίου μυελού
ACTH-αδένωμα	Τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά	Ερεθισμός θηλών μαστών
Σύνδρομο κενού τουρκικού επιπέδιου	ΜΑΟΙ	Διάφορα αίτια
Λεμφοκυτταρική υποφυσίτιδα	Φλουοξετίνη	Κύηση
Παθήσεις Υποθαλάμου	Ρεσερπίνη	Υποθυρεοειδισμός
Κρανιοφαρυγγίωμα	Μεθυλντόπα	Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια
Μηνγγίωμα	Μετοκλοπραμίδη	Κίρρωση
Δυσγερμίνωμα	Αμοξεπίνη	Ψευδοκύηση
Μη-λειτουργικά αδενώματα υποφύσεως	Κοκαΐνη	Επινεφριδιακή ανεπάρκεια
Άλλοι όγκοι παρα-υποφυσιακής περιοχής	Βεραπαμίλη	Έκτοπη παραγωγή PRL
Σαρκοΐδωση	Αναστολείς πρωτεασών	PCOS
LCH (Langerhans cell histiocytosis)		Ιδιοπαθή αίτια
Ακτινοβολία νευραξόνων		
Αγγειακές βλάβες		
Διατομή μίσχου υποφύσεως		

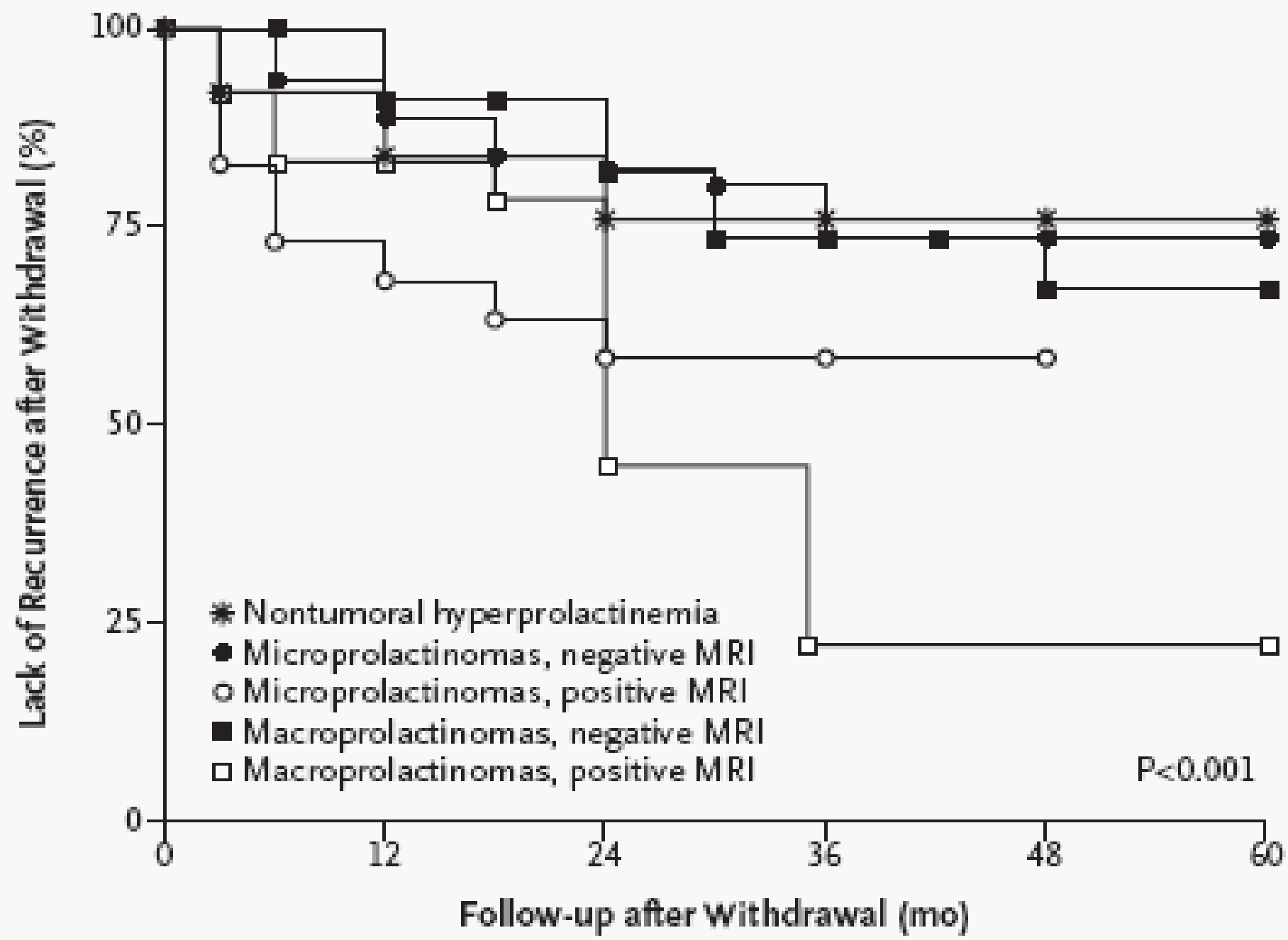
49 Ξ, διαταραχές οράσεως, υπογοναδοτροπικός υπογοναδισμός,
PRL 5000 ng/ml. Cabergoline 1 mg/d

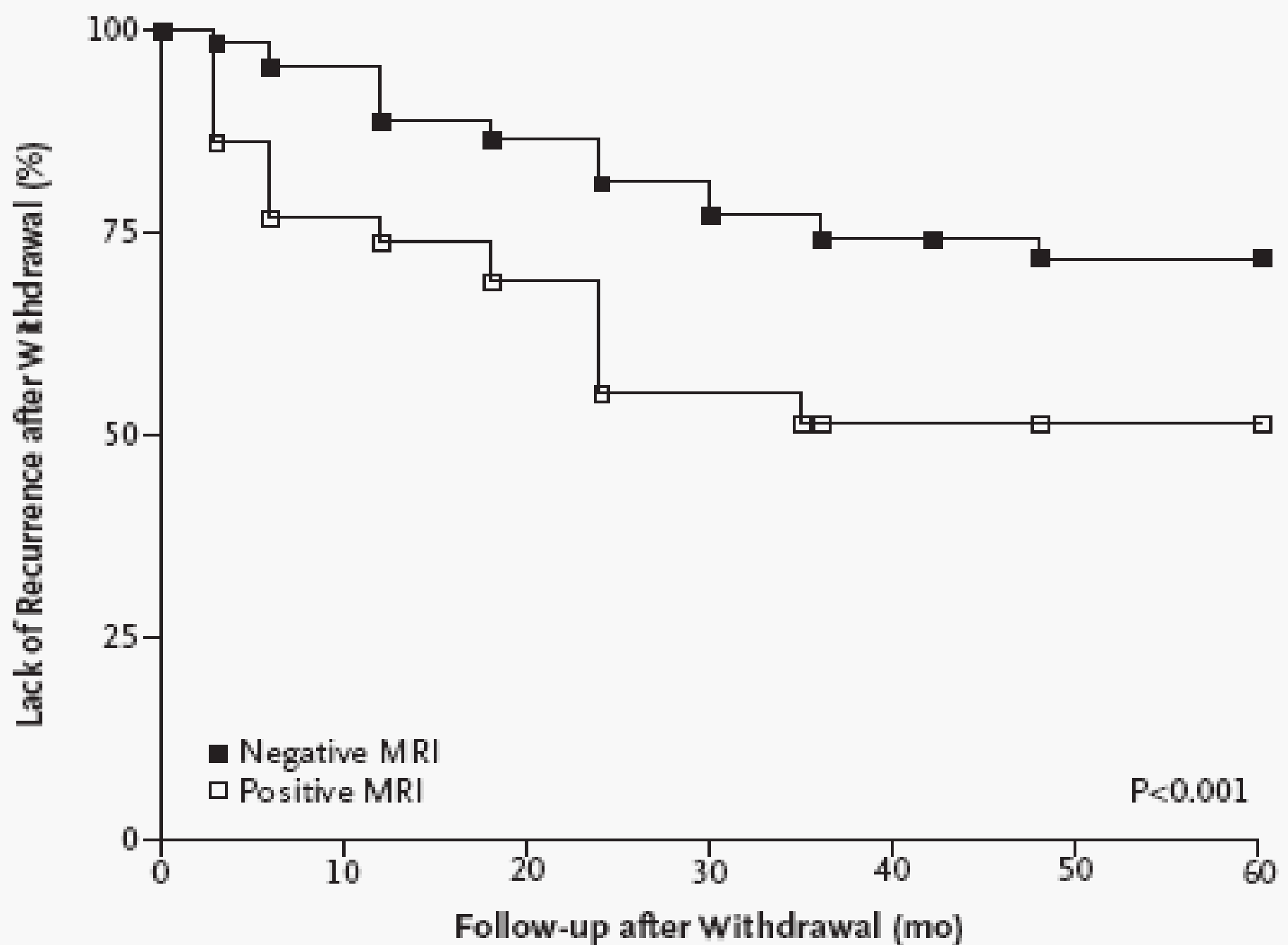

Αποκατάσταση κλινικών και ορμονολογικών διαταραχών, PRL 5 ng/ml, cabergoline 0.5mg/3xw (80% ελάττωση μεγέθους αδενώματος)

A

B

Διασφηνοειδική εκτομή προλακτινωμάτων (Meta-analysis)

- Μικροαδενώματα (973/1321) 73.7%
- Μακροαδενώματα (415/1279) 32.4%
- Υποτροπή μικροαδενωμάτων 21%
  - » μακροαδενωμάτων 19.8%

Συνολικό % χειρουργικής ίασης

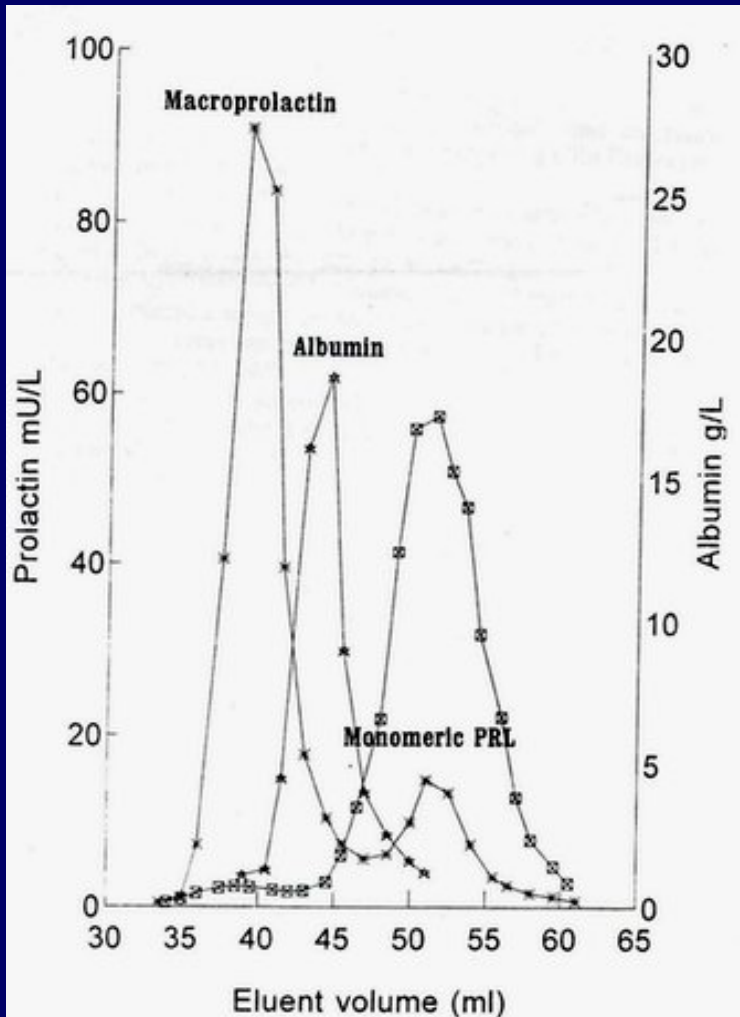
- 50-60% μικροαδενώματα
- 25% μακροαδενώματα

Επίδραση κήσεως σε προλακτινώματα

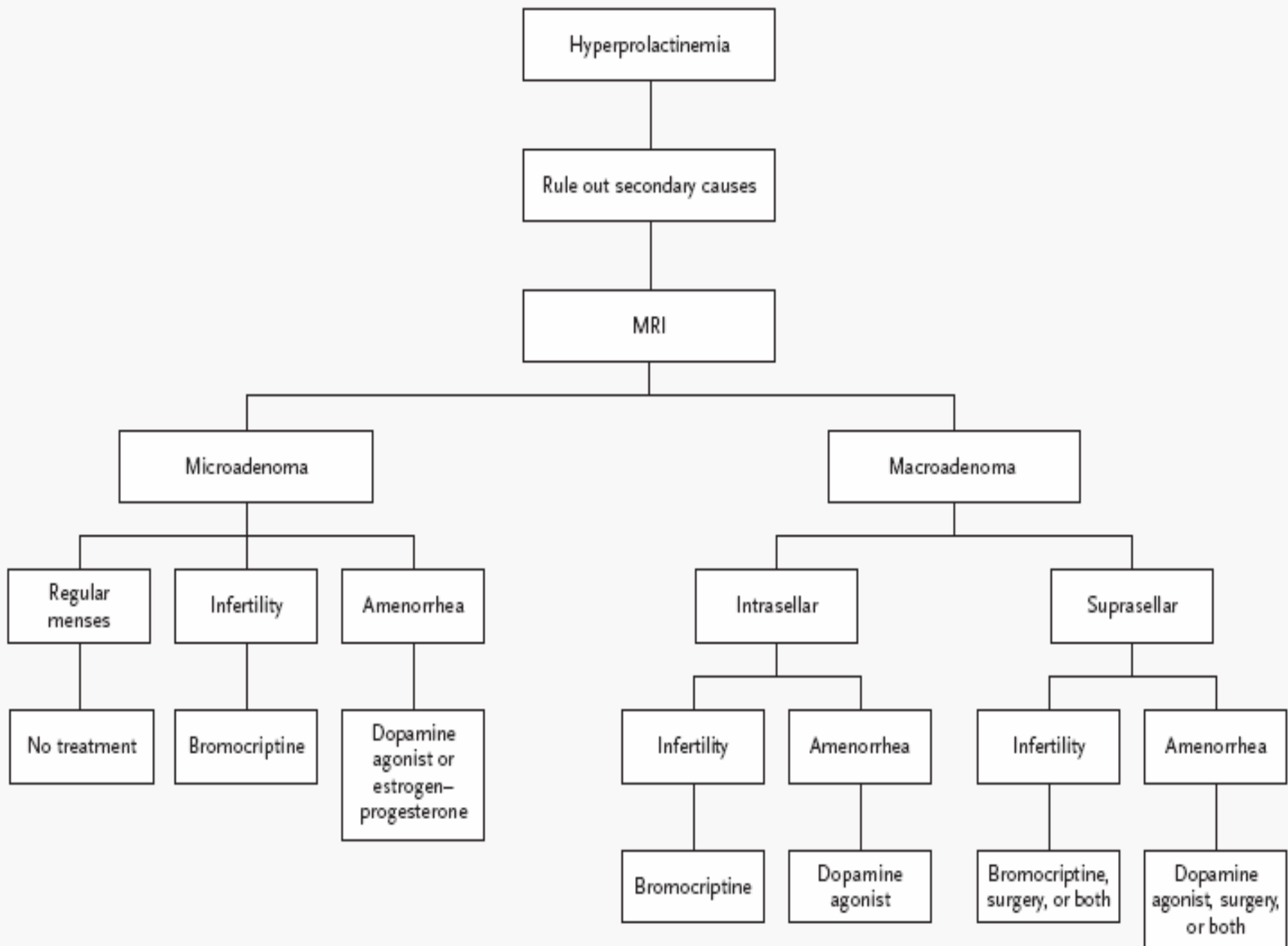
Μέγεθος όγκου	Προηγούμενη θεραπεία	Αριθμός ασθενών	Διόγκωση με συμπτώματα (%)
Μικροαδενόμα	(-)	363	5 (1.4%)
Μακροαδενόμα	(-)	84	22 (26.2%)
Μακροαδενόμα	(+)	67	2 (3%)

Από Molitch ME, Pituitary, 2002;55-65)

Μακρο-PRL

- Μακρο-PRL
- PRL-IgG
- Gel filtration chromatography
- PEG
- 100% [PRL-post x 2/ PRL pre]

Hyperprolactinemia

Rule out secondary causes

MRI

Microadenoma

Macroadenoma

Regular menses

Infertility

Amenorrhea

Intrasellar

Suprasellar

No treatment

Bromocriptine

Dopamine agonist or estrogen-progesterone

Infertility

Amenorrhea

Infertility

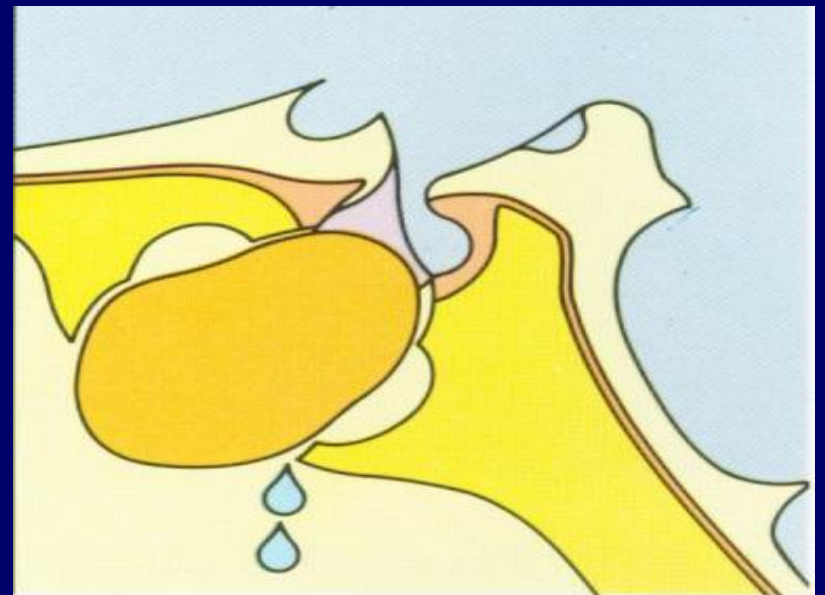
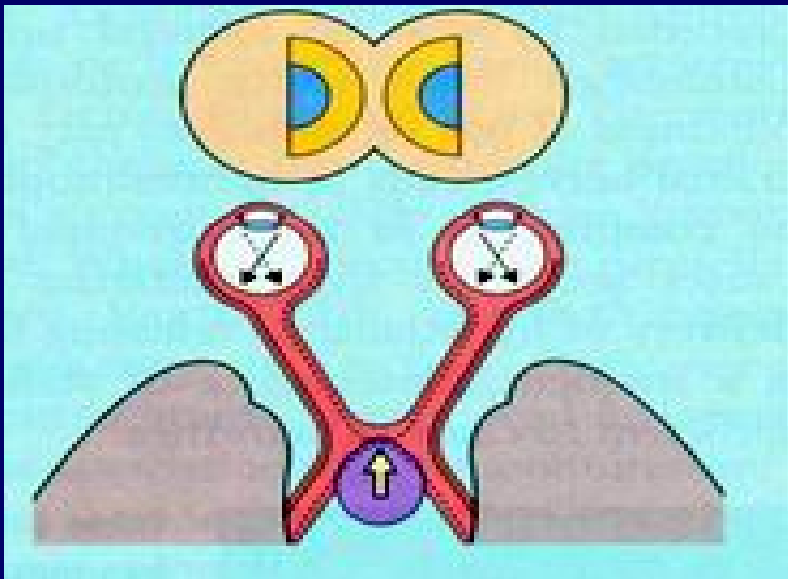
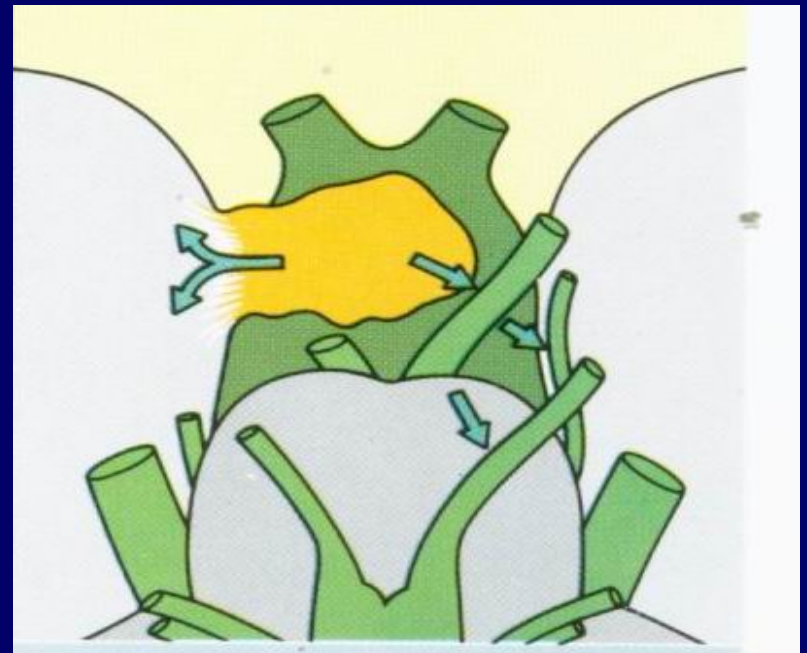
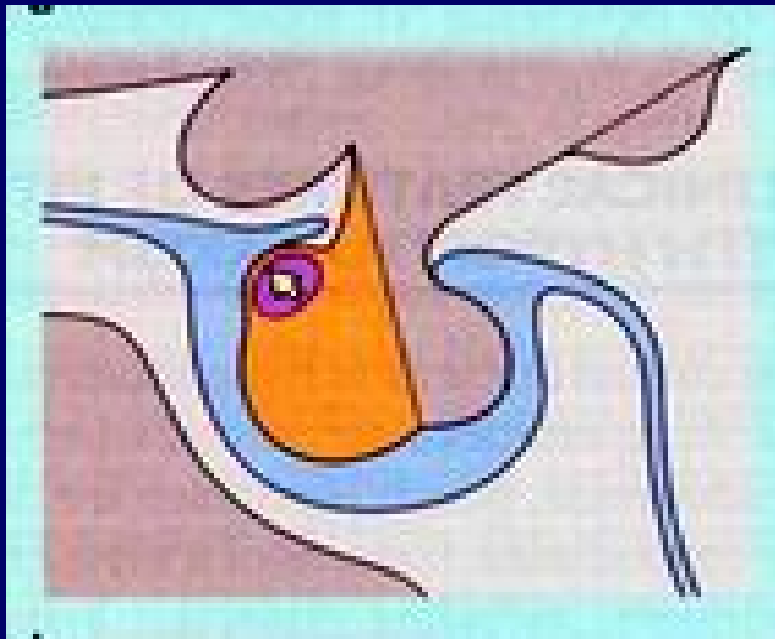
Amenorrhea

Bromocriptine

Dopamine agonist

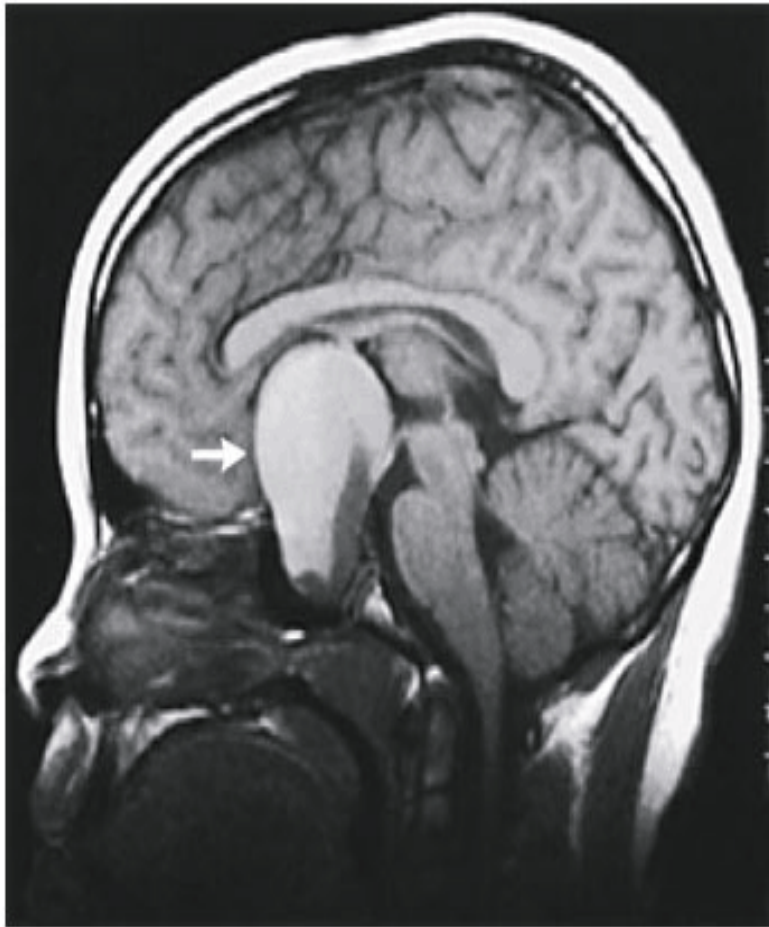
Bromocriptine, surgery, or both

Dopamine agonist, surgery, or both

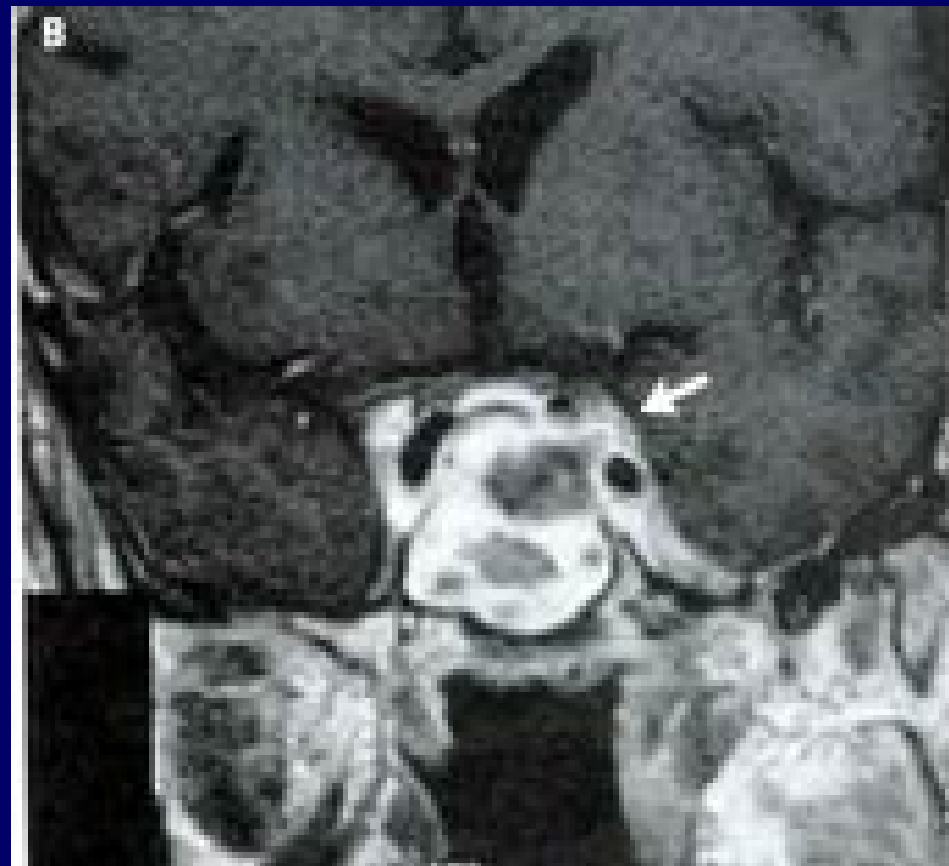
Περιστατικό Ι

- 60 ετών ασθενής μετά καρδιοχειρουργική επέμβαση
- Κεφαλαλγία
- Πτώση βλεφάρου, αδυναμία προσαγωγής και απαγωγής δεξιού οφθαλμού (III, VI)

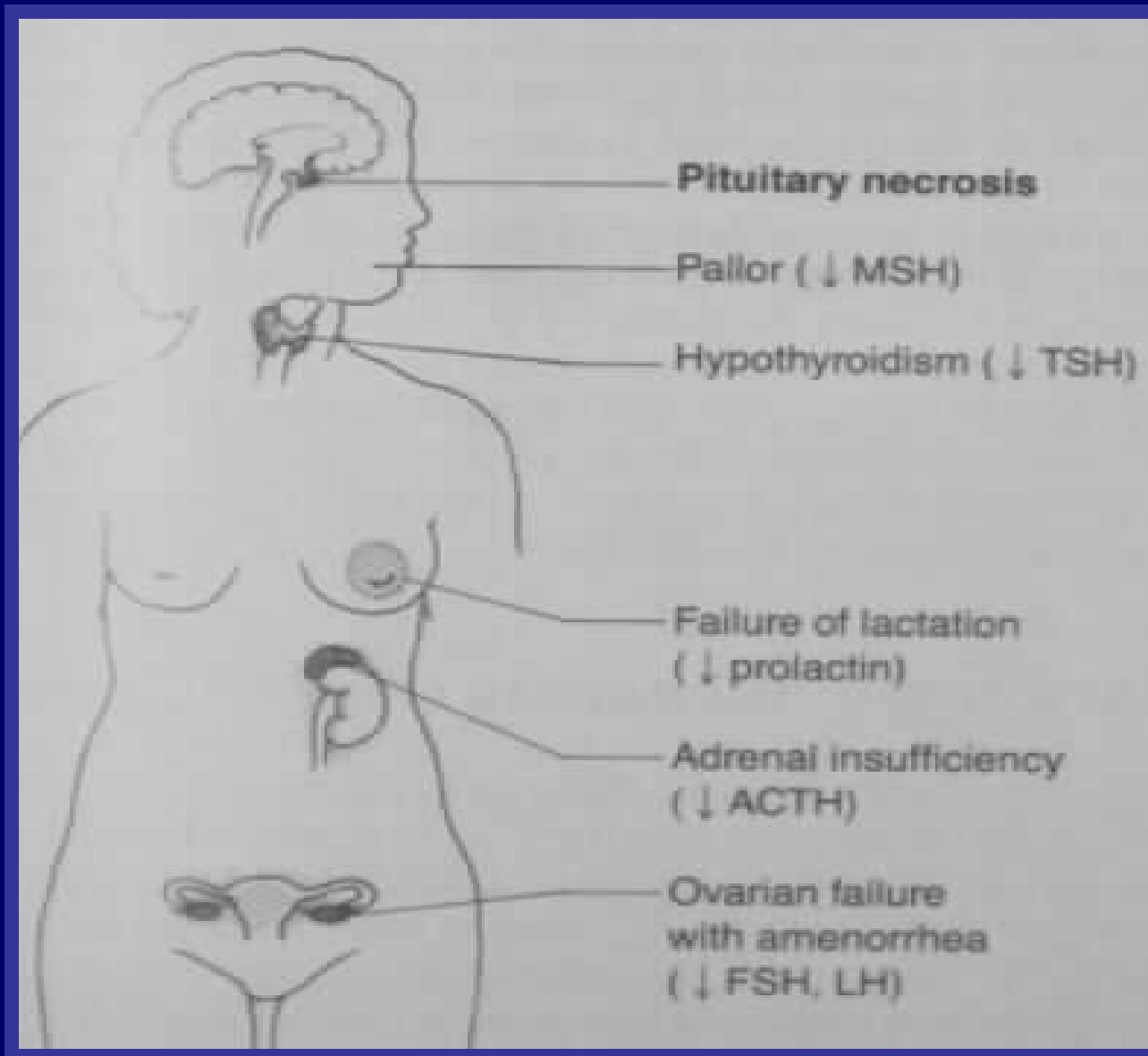

NEJM: Nov 2003; 2034

- fT_4 3 pmol/L (11.6-23.2 pmol/L), TSH 0.4 mU/L (0.4-4 mU/L)
- Τεστοστερόνη 1.2 nmol/L (8.4-23.7 nmol/L)
- PRL 0.6 μ g/L (2.8-29.9 μ g/L)
- Κορτιζόλη 136 nmol/L (138-690 nmol/L)

Υποφυσιακή ανεπάρκεια

Υποφυσιακή ανεπάρκεια

- Θνητότητα 1.75-2.2-φορές υψηλότερη από γενικό πληθυσμό (εκτός Cushing's/Acromegaly) λόγω καρδιοαγγειακών παθήσεων
  - Αίτια: ? Ανεπάρκεια GH
? Υποκατάσταση υποφυσιακών ορμονών
- Αίτια υποφυσιακής ανεπάρκειας :
  - Όγκοι υποφύσεως
  - Sheehan's syndrome
  - Empty Sella Syndrome
    - Δευτεροπαθές – εκφύλιση αδενώματος
    - Πρωτοπαθές – έλλειμμα diaphragm sella
  - Κοκκιωματώδεις νόσοι
- Τυπική απώλεια ορμονών
  - GH → LH → FSH → ACTH → TSH

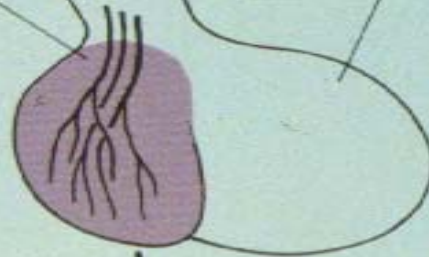
ΑΠΟΙΟΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ

Neurohypophysis

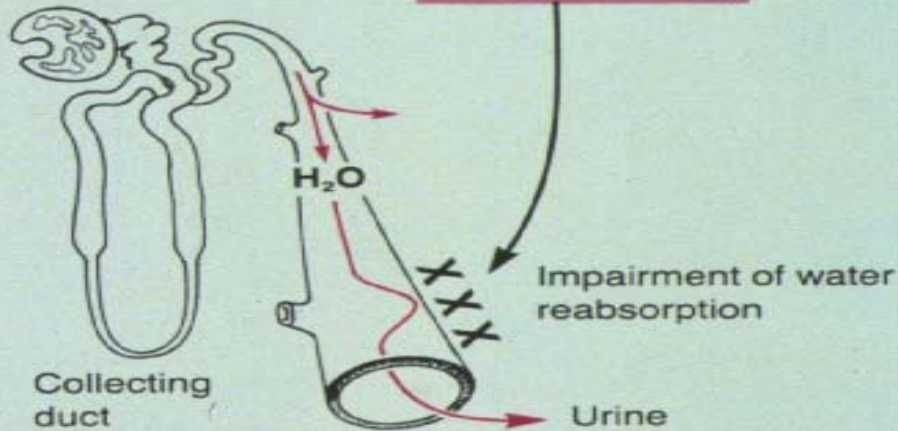
Adenohypophysis

LESIONS

- Idiopathic (30%)
- Tumors (25%)
- Trauma (16%)
- Post-hypophysectomy (20%)
- Other (9%)

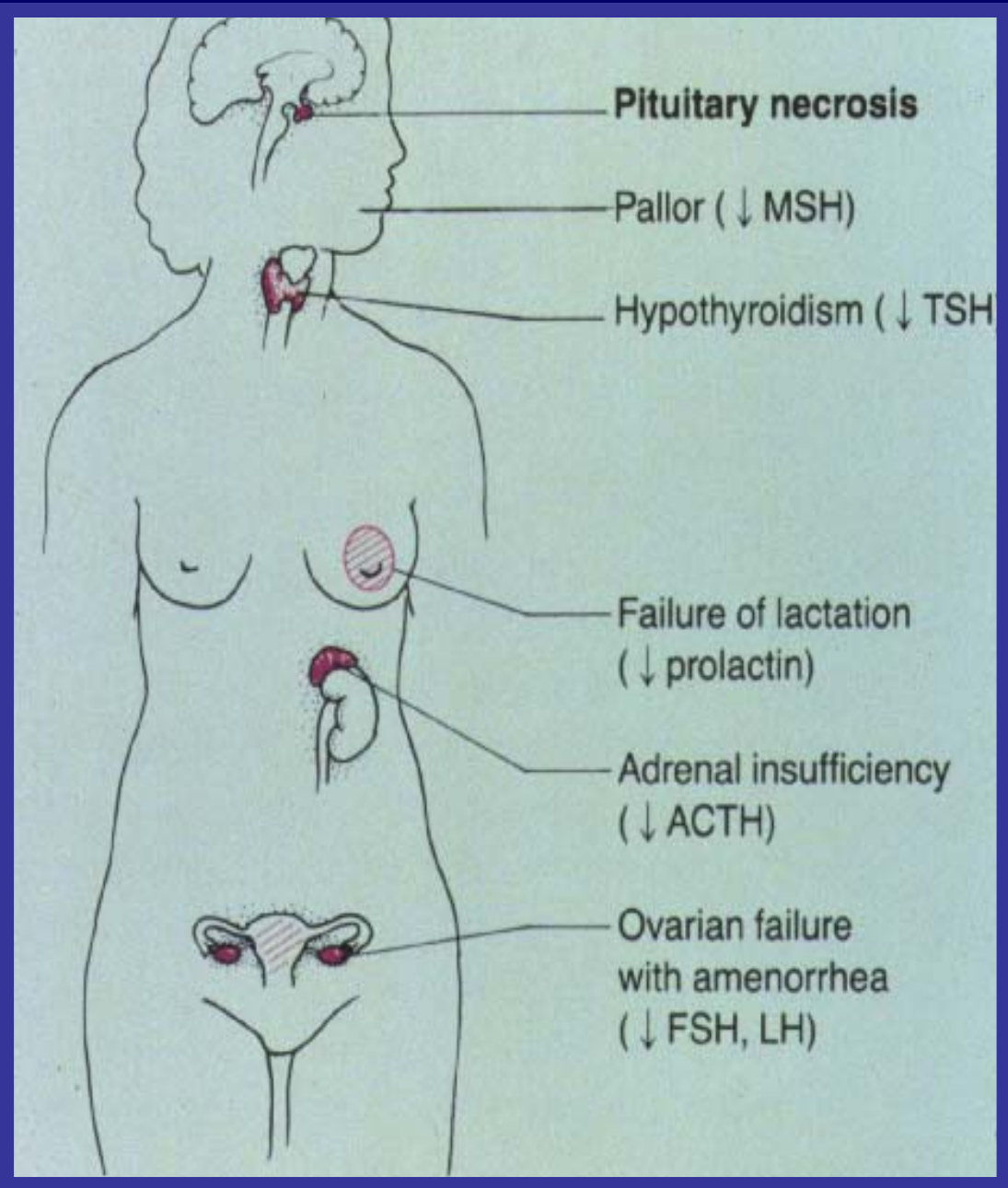
ADH Deficiency

Decreased renal water reabsorption

Inappropriately dilute urine

DIABETES INSIPIDUS
Polyuria, Polydipsia

SHEEHAN'S

Ανεπάρκεια GH

- Λιπώδης ιστός, ↑ waist/hip
- ↓ BMD 1-2SD κάτω age-matched mean,
- ↑ καταγμάτων x2
- ↑ ολικής χοληστερόλης & LDL/HDL
- ↑ insulin, insulin resistance
- Καταβολή, μυική αδυναμία

Ανεπάρκεια γοναδοτροπινών

- Άρρεν
  - ↓ όγκου όρχεων
  - Loss of facial & body hair
  - ↓ sexual function and libido
- Θήλυ
  - Amenorrhoea
  - Vaginal dryness
- Άμφω φύλα
  - Thin skin
  - ↓ BMD

Ανεπάρκεια ΑΣΤΗ

- Αδυναμία, κόπωση
- Υπόταση
- Έμετοι
- Υπογλυκαιμία
- Υπονατριαιμία
- Μυαλγία

Ανεπάρκεια TSH

- Χαμηλή FT4
- TSH απρόσφορα φυσιολογική
- Ηπιότερη συμπτωματολογία από πρωτοπαθή υποθυρεοειδισμό

Βασικός ορμονολογικός έλεγχος

- Prolactin
- FT4 (TSH)
- Cortisol (8-9am)
- Testosterone/Estradiol
- LH, FSH
- IGF-1, GH
- Water deprivation test (assess ant pituitary hormones first)

Ανεπάρκεια Growth hormone

- Insulin tolerance test = “gold standard”
- Other tests:
  - Arginine
  - Glucagon
  - Clonidine (όχι για ενήλικες)
  - IGF-1:
    - Σταθερά επίπεδα (χωρίς διακυμάνσεις) διάρκεια της ημέρας
    - Συνολικό εκκριτικό δυναμικό GH
    - Εξαρτώμενο ηλικία, διατροφή, ηπατική & θυρεοειδική λειτουργία

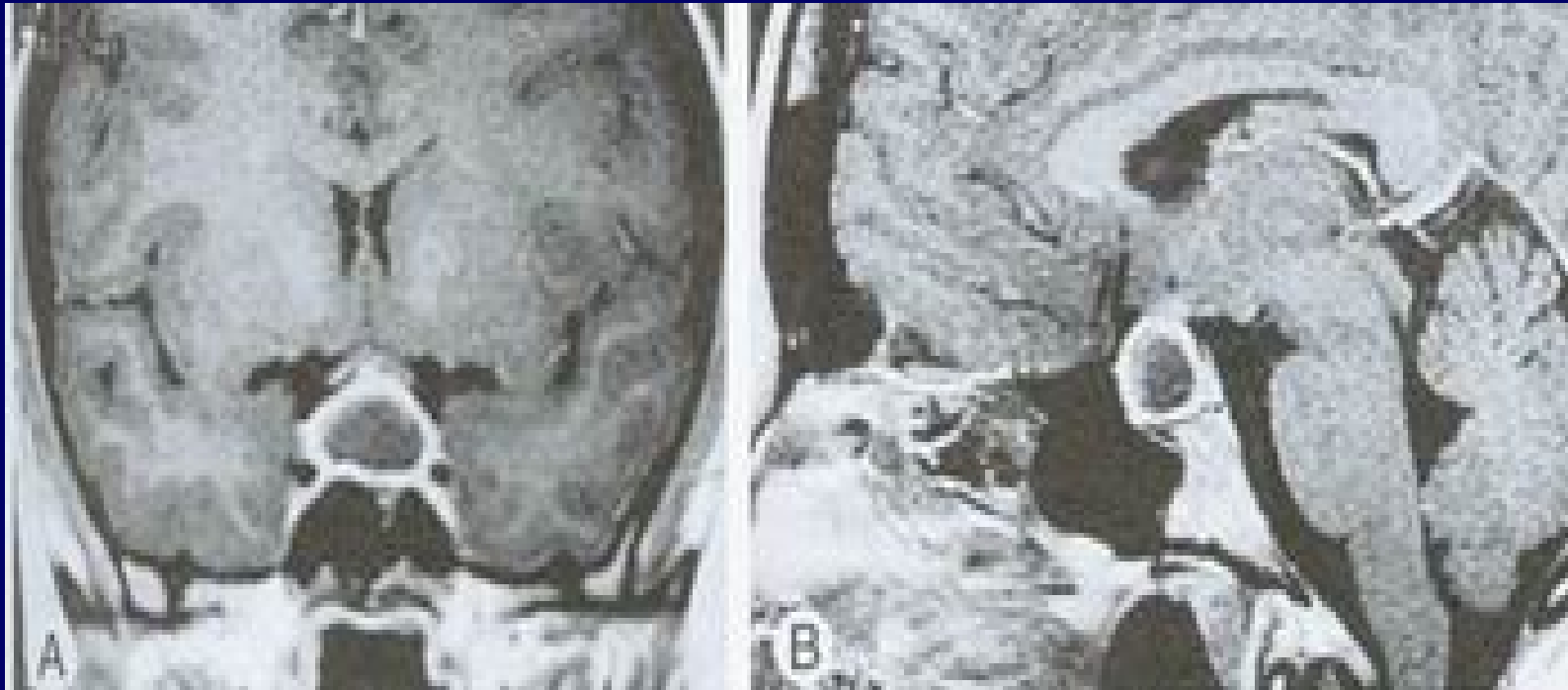
Ανεπάρκεια ΑΣΤΗ

- Επίπεδα κορτιζόλης
  - Κορτιζόλη 6-8πμ
  - 9πμ κορτιζόλη < 100nmol/l
- Insulin tolerance test
  - “Gold standard”
  - Γλυκόζη < 2.2mmol/l
  - Normal: > 550nmol/l
  - Κίνδυνοι: σπασμοί, διαταρχή ισοζυγίου ύδατος
  - Αντενδείξεις: ηλικιωμένοι, ΣΝ, ιστορικό επιληψίας
- Short Synacthen test
  - 30-min κορτιζόλη > 600nmol/l
  - 1/20

Απόστημα υποφύσεως

- Συνήθως κατόπιν χειρουργικών επεμβάσεων
- Αιματογενής διασπορά ή τοπική επέκταση λοιμώδους εστίας
- Gram (+), TB
- Πυρετός ή σημεία μηνιγγίτιδας
- Ενίοτε σε προϋπάρχοντα αδενώματα
- Διάφορου βαθμού υποφυσιακή ανεπάρκεια

Απόστημα υποφύσεως

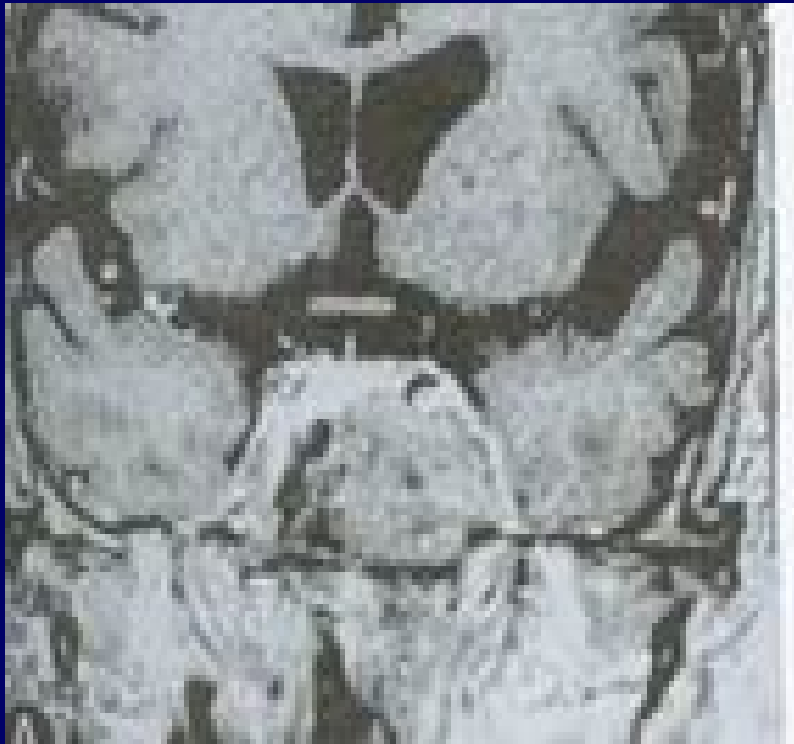

Μεταστάσεις στην υπόφυση

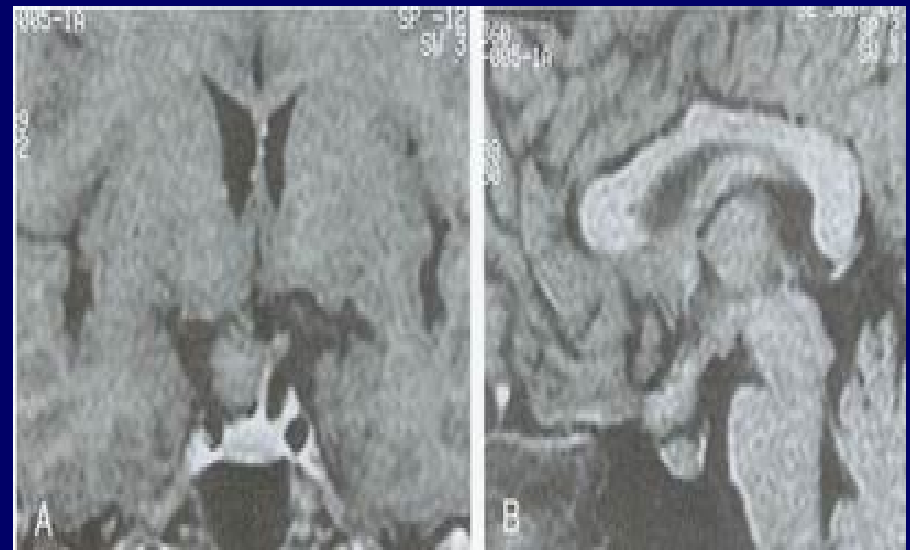
- 3.5% ασθενών με κακοήθειες
- Μαστός (25% ασθενών με μεταστατικό CA μαστού), πνεύμονας, κακοήθειες γαστρεντερικού συστήματος
- Ενίοτε άγνωστη πρωτοπαθής εστία
- Ποικίλου βαθμού υποφυσιακή ανεπάρκεια και εμφάνιση άπτοιου διαβήτη

Μεταστάσεις περιοχή υποφύσεως

Αιματολογικές κακοήθειες

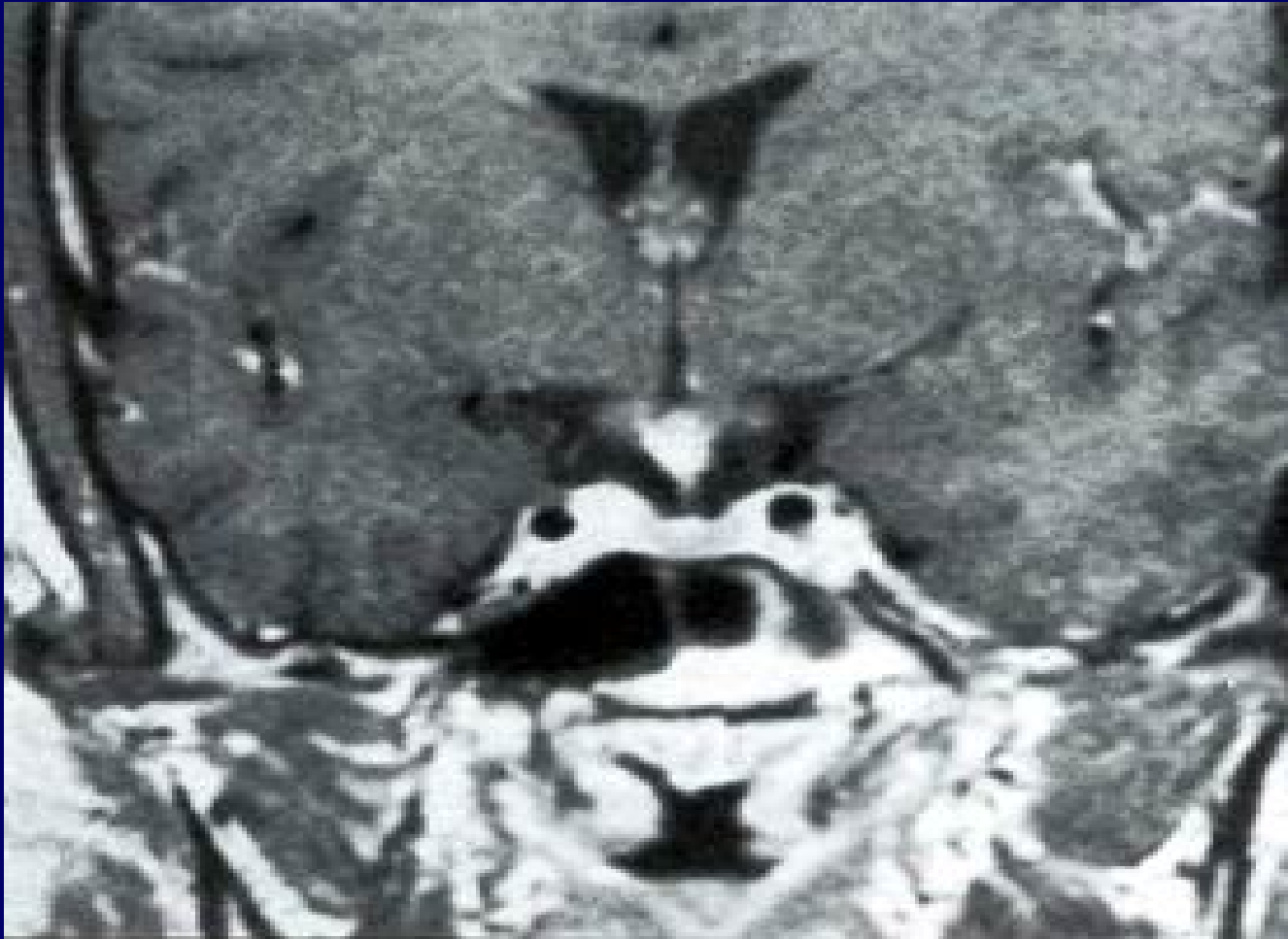
- Λεμφώματα ΚΝΣ (B-cell non-Hodgkin λέμφωμα)
- Μονήρης εντόπιση (9 περιστατικά)
- Προσβολή κρανιακών νεύρων και διάφορου βαθμού υποφυσιακή ανεπάρκεια

Υποφυσίτιδα

Διηθητικές νόσοι (Σαρκοείδωση)

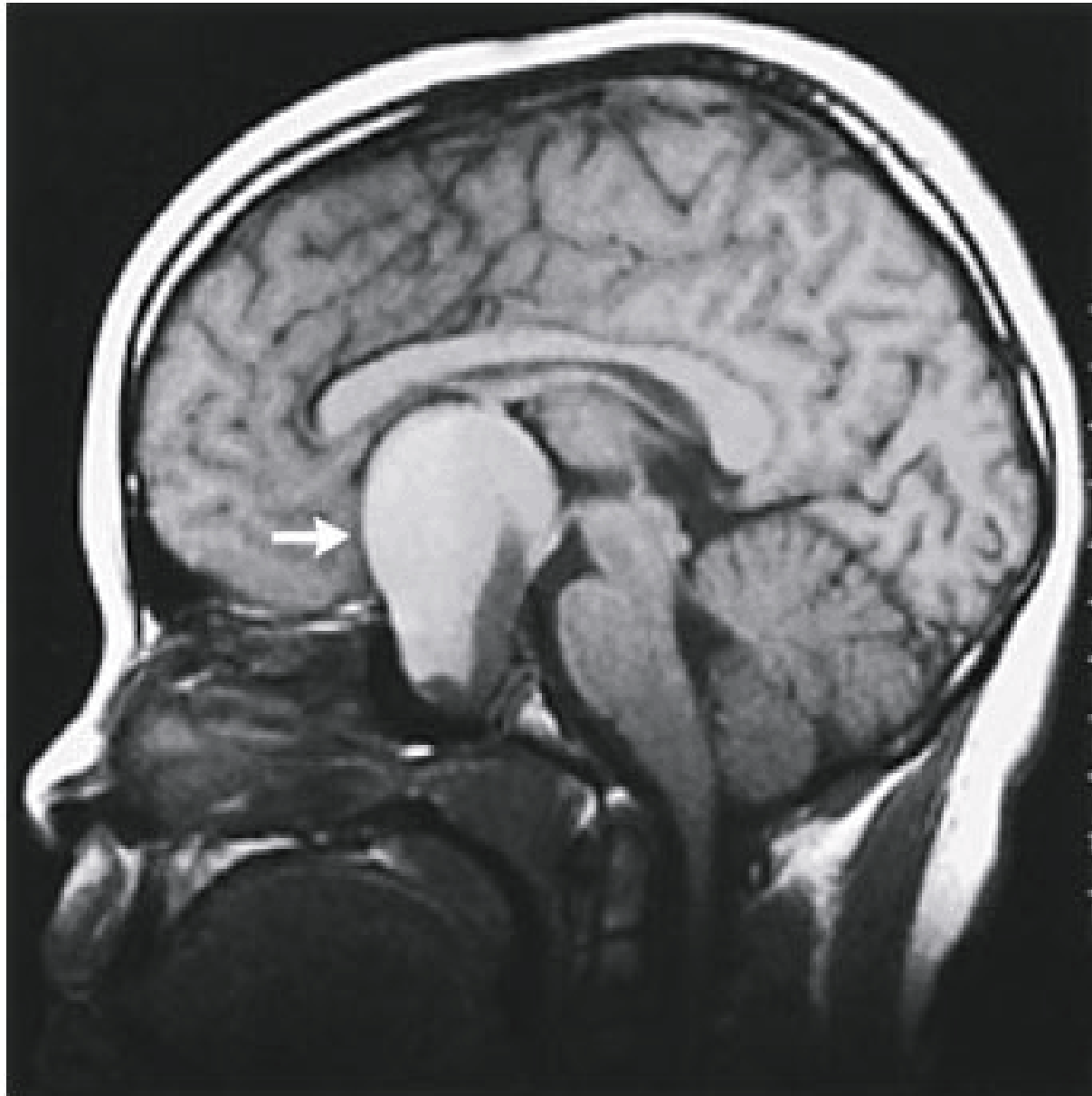
Αποπληξία αδενώματος υποφύσεως

Αιμορραγία αδενώματος υποφύσεως
λόγω

- Τραύματος
- Κατάγματος βάσης κρανίου
- Υπέρταση
- Σακχαρώδη διαβήτη
- Δρεπανοκυτταρική αναιμία
- Λήψη αντιπηκτικής αγωγής
- Υπο-ογκαιμικό shock

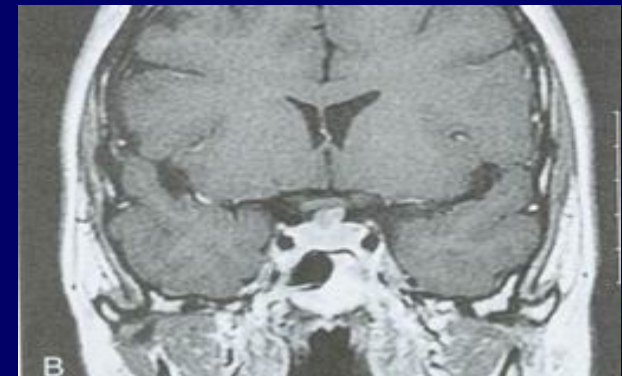
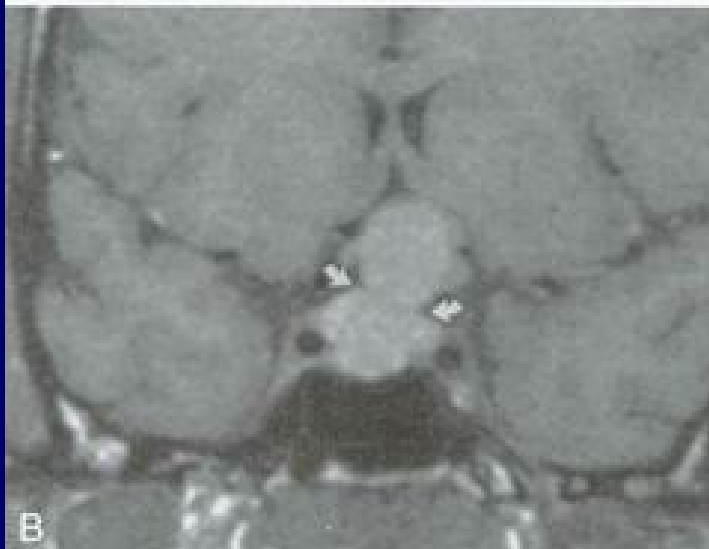
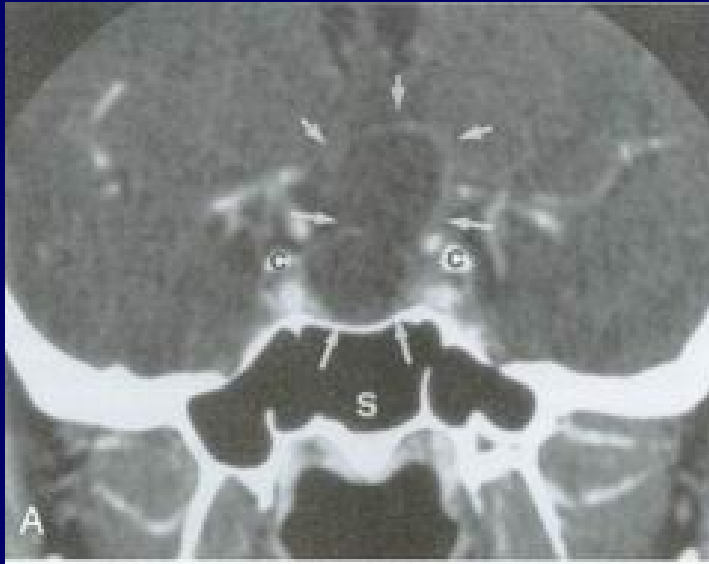
Επείγουσες καταστάσεις στην Ενδοκρινολογία εξελίσσεται σε λίγες ημέρες

- Κεφαλαλγία
- Προσβολή των μηνίγγων και αυχενική δυσκαμψία
- Προσβολή κρανιακών νεύρων
- Καρδιαγγειακή αστάθεια
- Διαταραχή επιπέδου συνείδησης, υποθαλαμικό σύνδρομο, κώμα

Κρανιοφαρυγγίωμα

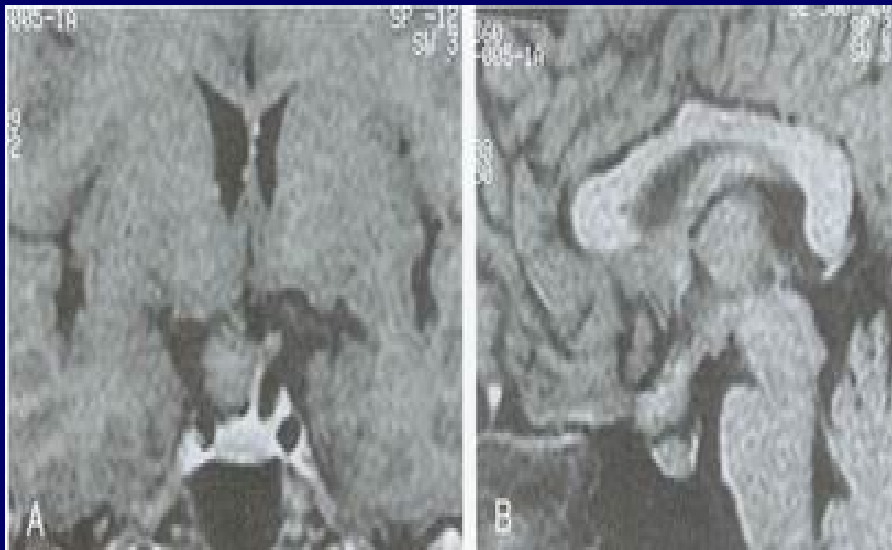

Γερμίνωμα

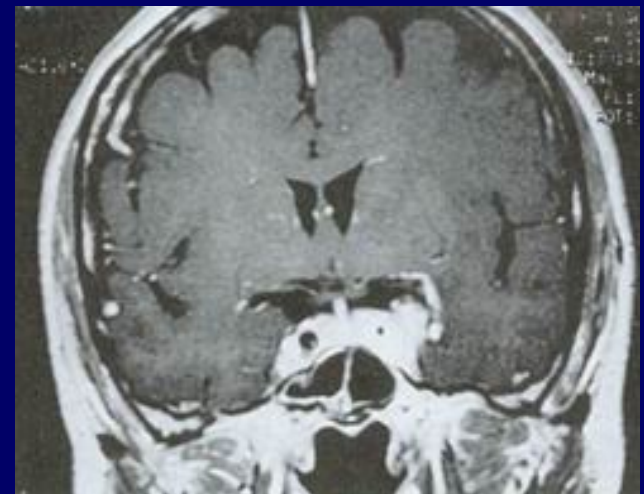
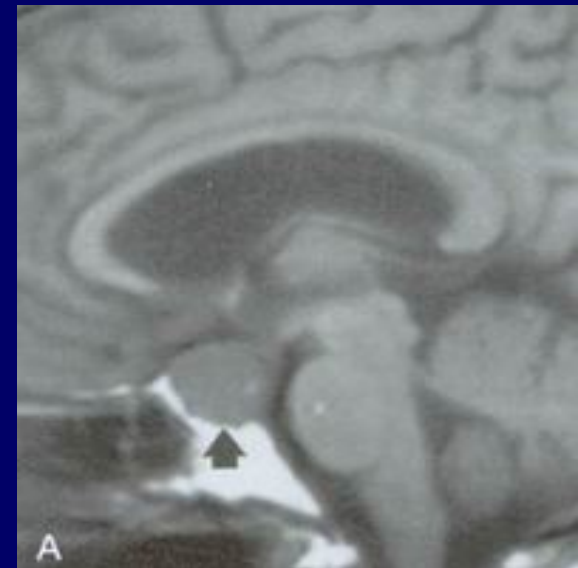
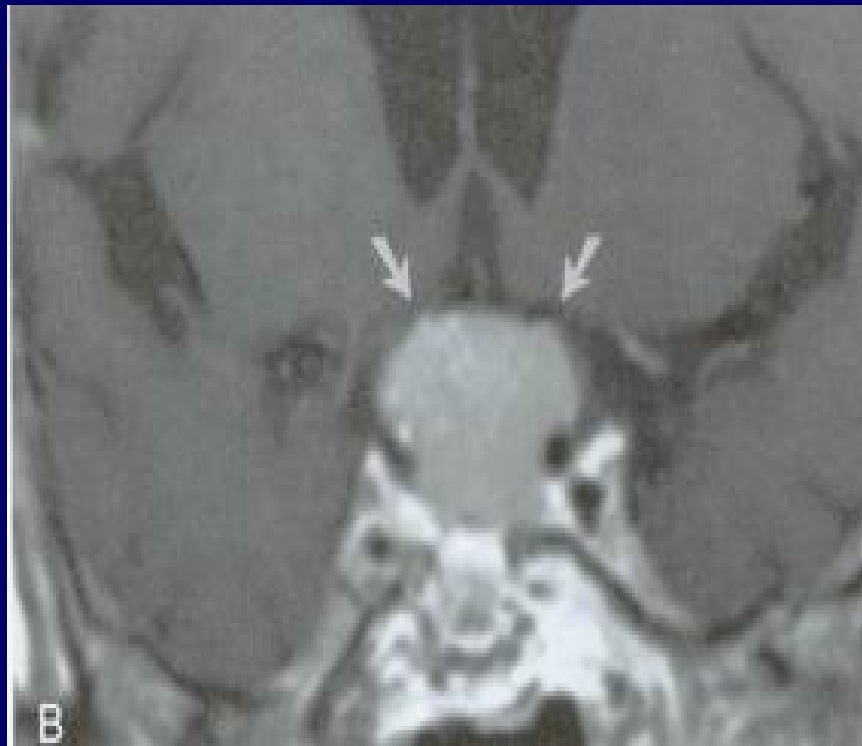

Δερμοειδής κύστη

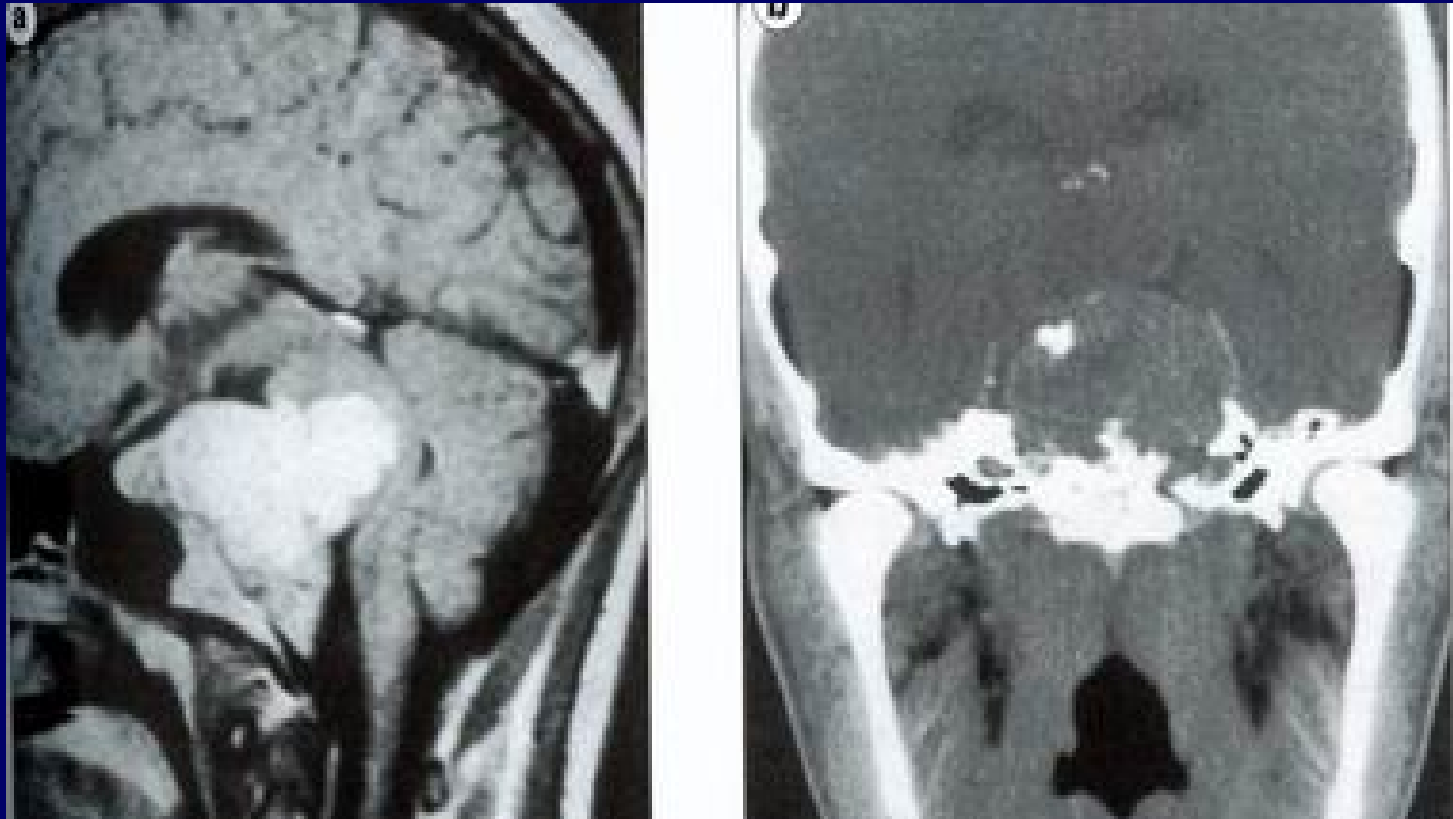
Γλοίωμα

Μηνιγγίωμα

Χόρδωμα

Ανεύρυσμα

